

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
Direcció General del Patrimoni Cultural
Àrea de Coneixement i Recerca
Centre d'Informació i Documentació del Patrimoni Cultural

2299

Memòria d'excavació: Presó vella

Anna Maria Puig i Griessenberger, Mireia Teixidor i Murlà

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

ÍNDIX

1. Introducció	4
2. Descripció dels edificis	7
2.1. L'edifici de la Cúria	13
2.2. L'edifici de la Presó	19
2.3. L'abandonament dels edificis i les darreres intervencions	29
3. Objectius de l'excavació	35
4. Programa i metodologia dels treballs	37
4.1. Organització de l'espai	37
4.2. Zones on s'ha intervingut	38
4.3. Sistemes de registre	39
5. L'excavació	
5.1. La cel·la núm. 4	48
5.2. La cel·la núm. 6	52
6. Conclusions	
6.1. Les preexistències constructives	69
6.2. Els nivells de terraplenament del segon quart del segle XIV	73
6.3. L'obra de la presó	75
6.4. Les reformes posteriors	77
6.5. La darrera reforma del segle XVIII	79
7. Planimetria	82
8. Annexes	
8.1. Conjunts ceràmics del segle XIV. Estudi del material	84
8.2. Anàlisi documental	91
9. Bibliografia	106
10. Índex de figures	107

1. INTRODUCCIÓ

La campanya d'excavació realitzada a l'edifici de la Presó Vella va començar el passat 7 de gener i va finalitzar el dia 27 de febrer següent. Els treballs foren la culminació d'un seguit de projectes presentats a l'Ajuntament de Castelló d'Empúries des de l'any 1993, que inicialment no resultaren factibles per manca de pressupost. El primer dels informes, tramés a l'Ajuntament prèvia entrevista amb l'alcalde del moment Miquel Casellas, no va rebre resposta favorable i la intervenció es va desestimar. Quasi un any després, el mes de setembre de l'any 1994, es presentava a l'Ajuntament un nou pressupost i es suggeria l'excavació d'unes determinades parts de l'edifici abans que es portés a terme la restauració del conjunt carcelari. La Comissió de Govern, reunida en sessió ordinària a final del mateix mes de setembre, va aplaçar la decisió fins a l'any següent, quan els pressupostos del 1995 ja fossin acordats i es pogués saber si es disposaria d'una consignació al respecte. Amb el canvi de govern municipal, es tornarà a rependre el tema i el 28 de novembre de 1995 es presentava un tercer projecte a la regidoria de Cultura de l'Ajuntament, prèvia reunió amb la representant d'aquesta i el regidor d'Urbanisme. El projecte va rebre de seguida el suport de la regidoria de Cultura, la qual va proposar a la Comissió de Govern acordar la contractació dels serveis d'un arqueòleg, a més de sol·licitar una subvenció del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya, per tal que aquest es fes càrrec de la contractació d'un segon arqueòleg. La Comissió va veure en bons ulls la proposta, que

també havia rebut un ràpid suport de la regidoria d'Urbanisme així com d'Alcaldia, i va prendre l'acord d'aprovar l'excavació el dia 18 de desembre de 1995. No obstant, la data d'inici de la intervenció va quedar pendent fins que els Serveis Públics de l'Ajuntament poguessin cedir els quatre obrers de la brigada que havien de col·laborar com a mà d'obra. El Coordinador dels Serveis Públics proposarà iniciar els treballs a partir de la segona quinzena del mes de setembre de 1996.

Un cop l'Ajuntament aprova l'intervenció, es tramet el projecte al Servei d'Arqueologia de la Generalitat, el qual ja n'estava informat, a fi de que la Direcció General del Patrimoni Cultural tingui a bé d'aprovar l'excavació i expedir el corresponent permís. Durant el mateix temps l'Ajuntament elabora un extens informe i presenta tota la documentació necessària per tal d'aconseguir la col·laboració d'aquest Servei a través de la subvenció d'un segon tècnic. Finalment, el 9 de desembre de 1996 la Direcció General del Patrimoni Cultural exten el permís d'excavació en dues de les cel·les de la planta baixa de la Presó, la qual s'haurà de realitzar entre els dies 7 i 31 de gener, amb una pròrroga entre els dies 17 i 21 de febrer.

L'excavació comença, doncs, sota la direcció de dos tècnics arqueòlegs, Mireia Teixidor i Murlà, subvencionada pel Servei d'Arqueologia, i Anna Ma. Puig i Griessenberger, contractada per l'Ajuntament de la vila. L'Ajuntament participa també en altres aspectes: proporciona la mà d'obra necessària d'entre el personal de la brigada municipal, com ja hem dit, i facilita el sistema d'extracció de terres mitjançant la instal·lació de contenidors de runes en les immediacions de la Presó. Els treballs també rebran el suport tècnic del personal del Laboratori de Conservació i Restauració del

Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona, pel que fa a la restauració dels materials, així com dels Serveis Tècnics de l'Ajuntament, pel que fa a la cessió del nivell òptic per a elaborar la planimetria. Pel que fa a aquesta darrera, el tècnic Lluís Sant del Servei d'Arqueologia de la Generalitat, facilitarà la tasca de traslladar el punt 0 de referència a la cota de profunditat sobre el nivell del mar.

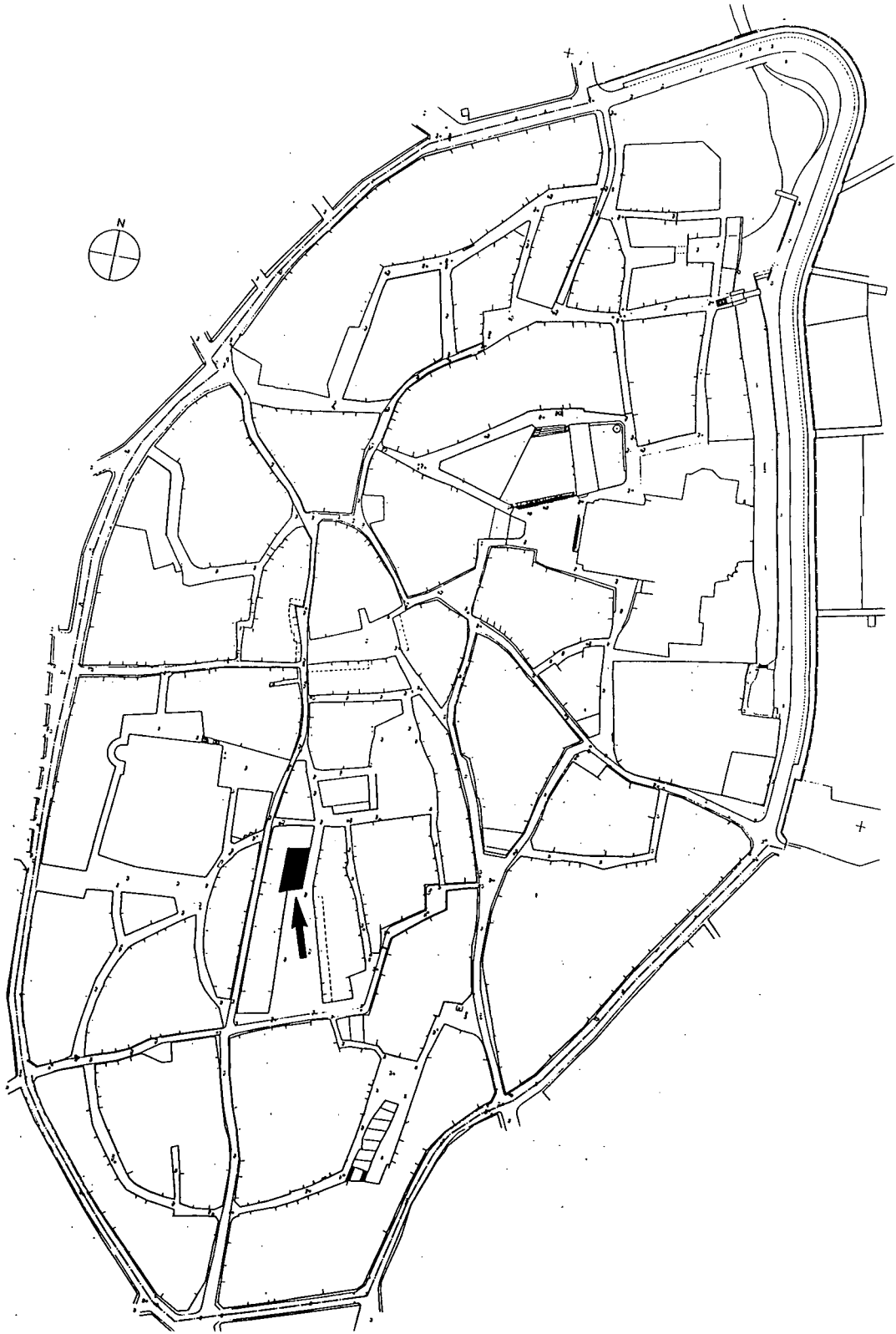
Finalment ens queda agrair sincerament el suport del Grup Cultural Comtat d'Empúries, el qual es va fer càrrec de les despeses de materials, així com de les reproduccions fotogràfiques, i especialment el del seu president Miquel Teixidor i d'Ia Pujol, grans col·laboradors dels treballs, tant aportant mà d'obra com realitzant un complet reportatge fotogràfic, de les que en presentem algunes en aquesta *Memòria*. Gràcies per la seva companyia i amistat. Així mateix agraim també l'interés demostrat per tots aquells castellanins que al llarg dels dies que varen durar els treballs, visitaren assiduament l'excavació i aportaren algunes notícies interessants.

2. DESCRIPCIÓ DELS EDIFICIS

L'edifici de la Presó Vella es troba situat a l'extrem nord de la plaça del Gra, amb l'entrada pel carreró de la Presó, on hi ha la façana principal (veure figs. 1 i 2). La seva construcció és annexa a l'edifici de la Cúria, amb el qual forma una sola unitat, amb entrada per la plaça del Gra. Aquesta unitat és palpable en la planta general dels dos edificis, els quals configuren un cos rectangular, orientat de nord a sud, amb els costats paral·lels entre sí. Com pot veure's a l'esmentada planta (veure figs. 6 i 7, pp. 21-22), aquest cos, però, no és totalment rectangular, si no que els costats llargs no formen angle recte amb els curts, ja que aquests es desvien uns 20° en direcció al sud-oest. La superfície total de l'edifici és de quasi 220 metres quadrats, repartits entre els 90 metres quadrats de la Cúria i els 130 metres quadrats de la Presó, com veiem, relativament més gran. La façana est, on es troba l'entrada de la Presó amida uns 18'5 metres de llargada mentre que la façana sud, la de la plaça del Gra, fa uns 11'5 metres¹.

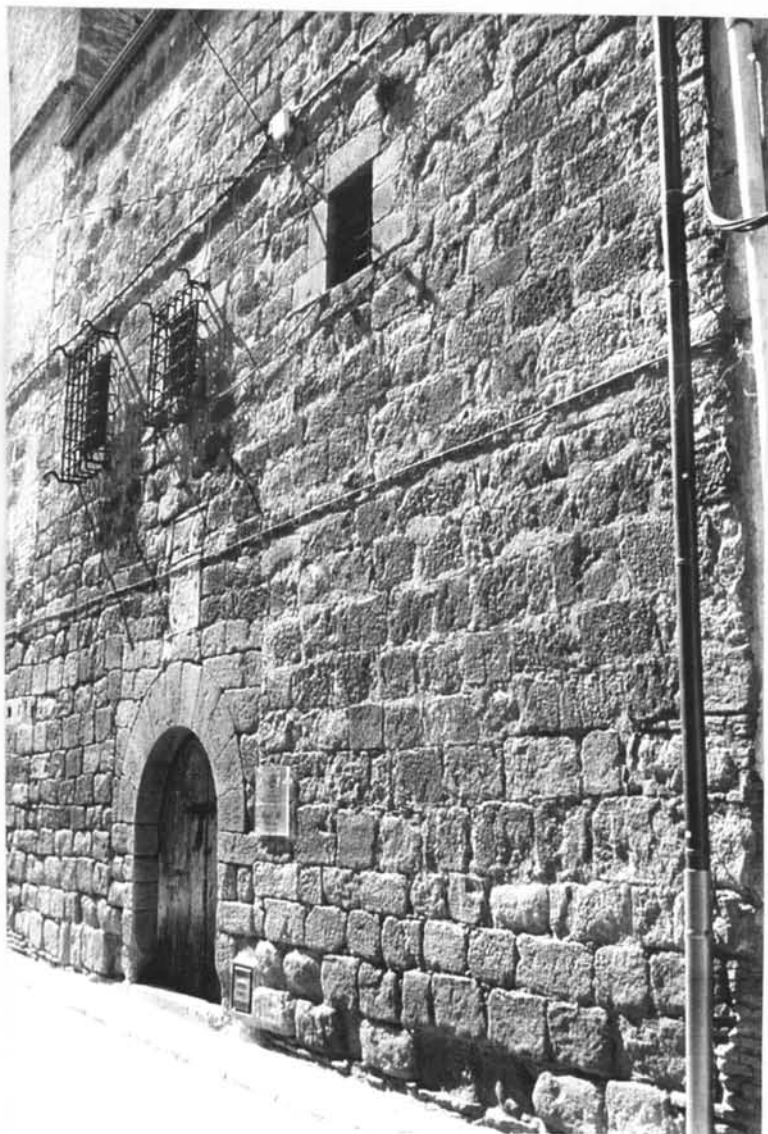
¹ A partir de la planta de l'edifici s'ha pogut calcular la llargada total de les façanes oest i nord, tapades per construccions adossades, en 19'5 metres i 11'5 metres, respectivament. Com pot veure's, la façana est sembla ser un metre més llarga que l'oest.

Fig. 1:
Plànol general del casc antic de la vila de Castelló d'Empúries on s'indica la situació dels edificis de la Presó i la Cúria.

Fig. 2:
Façana principal de la Presó Vella de Castelló d'Empúries que dona al carreró de la Presó.

Fig. 3:
Detall de la façana principal de la Presó Vella de Castelló d'Empúries

Malgrat l'unitat comentada entre les dues construccions, només amb la simple observació de l'edifici es fa evident l'existència de diverses fases edilícies, tant en l'obra primigènia, feta a base de carreus de pedra de Vilacolum, com en l'obra posterior, feta amb rajol massís. A llarg de la descripció de l'edifici que ens ocupa en el present capítol, anirem fent incís en aquestes fases constructives, des de l'origen fins al moment d'abandonament de l'obra, que suposem va ser definitiu en els primers anys del segle XX.

Pel que fa a l'obra més antiga, feta enterament en pedra, hi ha determinats elements que fan pensar que el conjunt d'ambdós edificis no és aixecat en una sola fase, sino que va ser fet almenys en dos moments. A l'única façana en què es pot observar el punt de contacte entre ambdues construccions, la del carreró de la Presó (veure figs. 2 i 3), és visible una línia d'adossament entre un i altre edifici a partir d'una certa alçada del mur², fet que fa suposar que un dels dos cossos es va construir després de l'altre, tot i que a l'aixecar el segon, aquest s'hi va adaptar totalment.

Certes dades documentals conservades a l'Arxiu Històric de Girona (veure annex 8.2.) ens podrien confirmar aquest detall i considerar-lo com a resultat d'una important reconstrucció de la Presó uns anys després de l'obra inicial, la qual sabem que és del 1339. En aquest any es destinen 355 sous melgaresos per a l'obra de la Cúria, *ad opus operis domorum curie ... constructarum in platea nova bladi ville Castilionis* (PUJOL, 1996, p. 36, doc. 1). Tot i que en cap cas s'esmenta la Presó, sabem que aquesta si que existia, ja que en un document de l'any següent conservat en el mateix arxiu, trobem a un pareire de la plaça del Gra construïnt una paret entre la seva casa i la *domos curie seu carcellarie* (PUJOL, 1996, p. 36, doc. 2). També l'any 1351 hi ha un altre document

---

² L'altra façana, l'oest, així com la nord, actualment no es es poden veure ja que s'hi han adossat construccions posteriors.

que ens parla d'un pres que, detingut *in carceribus huius ville*, s'havia evadit degut a una mala vigilància o per una altre raó (PUJOL, 1996, p. 38, doc. 5). El document més revelador de la reconstrucció de la Presó abans esmentada són un seguit d'escriptures de l'any 1361 que ens posen en evidència la realització d'obres de certa consideració. En ells es parla de la compra de rajols *ad opus operacionis fiende in carcere curie ville Castilionis* i del teules *ad opus reparacionis fiende in tegulatis dicte carcellarie* (PUJOL, 1996, pp. 39 i 40, docs. 8 i 9). Les reparacions també semblen afectar a la Cúria, ja que pocs dies després es signa una àpoca en concepte dels salaris per les obres fetes a la Presó i escrivania de la Cúria consistents en aixecar parets, a més de refer i reparar els esmentats edificis (PUJOL, 1996, pp. 40-41, doc. 10). Una de les parts més afectades semblen els teulats, ja que en el mateix darrer document també se'ns parla del pagament de deu cairats, sis posts i una *tarçana*, que degueren ser canviats en determinats llocs d'aquests edificis. Ignorem per què en un espai tant reduït de temps, vint-i-dos anys després de començar les obres, es fa necessari reconstruir els edificis fins al punt d'haver d'aixecar parets i refer els teulats. Els documents en cap moment especifiquen el motiu, però cal pensar en alguna catàstrofe sobtada, la qual podria haver provocat destrosses d'índole diversa, més acusada en els teulats, fins al punt que bona part d'ells s'haguessin hagut de reconstruir. Sóm conscients que estem davant d'hipòtesis de difícil confirmació i que també és possible que aquestes obres s'haguessin plantejat en un moment en què es volgués reforçar la seguretat de l'edifici i dels presos en ell tancats, tal com deixa entreveure un dels anteriors documents en el qual es llegeix el següent: *...et dictas domos reficiendo et reparando et de fortificacione domorum predictarum et restauracione ac conservacione personarum in dicta carcellaria introducuntur.*

2.1. L'EDIFICI DE LA CÚRIA

A nivell de façanes, la Cúria se'ns presenta com un edifici de tres plantes, construït des de la planta baixa fins al primer pis amb carreus de pedra ben escairats i col·locats a trencajunt amb molta cura. A partir del segon pis, en canvi, l'obra és enterament de rajols units amb morter, i ve delimitada per una cornisa molt simple feta també a base de rajols (veure fig. 4). Aquesta diferència constructiva és el resultat d'una ampliació de l'edifici en èpoques posteriors, de la que no coneixem cap notícia a partir de la documentació escrita.

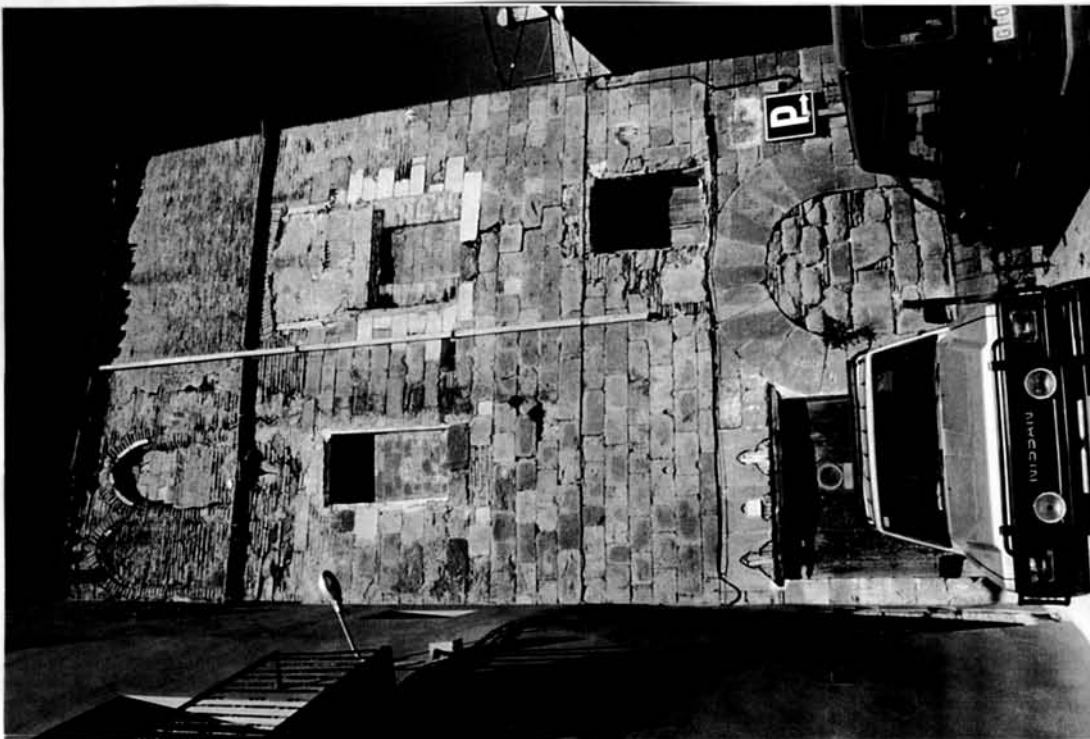

Fig. 4:
Façana principal de la Cúria on s'observa la part original amb pedra i l'ampliació de l'edifici amb rajols. Tant la porta dovellada com la finestra coronella han estat destruïdes i substituïdes, modernament, per noves obertures.

L'entrada original a la planta baixa de la Cúria era per la façana sud de l'edifici, la que dóna a la plaça del Gra. Aquesta entrada actualment es troba tapiada, però es poden apreciar perfectament les dovelles de l'arc de mig punt amb què estava construïda, les quals li donaven la gran prestància i elegància dels portals gòtics catalans. Sembla ser que aquest tapiat, com veurem més endavant, és conseqüència de l'anul·lació de la porta de la Cúria a partir de l'obertura d'una nova porta a la façana de la Presó. Hem de considerar, doncs, que el portal per a l'entrada de vehicles que es troba actualment al seu costat no fou la causa de la destrucció de la gran porta gòtica. Gràcies a una postal de Fagnoli podem veure com aquest portal ja existia en els primers anys del segle XX i que tot els seus costats s'havien emblanquinat amb calç (veure fig. 5).

Fig. 5:

Postal de V. Fagnoli de principi de segle on s'observa la façana de la Cúria afectada per les noves obertures a la planta baixa. La plaça del Gra encara no ha estat remodelada i es pot veure el carreró que travessava les voltes del costat est.

L'obertura d'aquest portal si que va provocar, en canvi, la destrucció d'una finestra coronella gòtica de tres arquets, que originalment donava llum a la planta baixa de la Cúria. D'aquest finestral només en queden els tres arquets de la part superior i s'han perdut lamentablement les columnetes, amb els seus capitells i els basaments i l'assentament inferior d'aquests. També recentment, amb la finalitat de substituir aquest finestral, es va practicar una nova obertura situada sobre la porta dovellada, que s'ha de considerar del mateix moment que el portal (veure figs. 4 i 5).

A nivell del primer pis actualment s'observen dues obertures (veure fig. 4), que en cap dels casos semblen les del moment inicial de l'obra. La situada a la part més occidental de la façana s'ha de descartar totalment, ja que és molt moderna. Més antic sembla el finestral situat a l'altre extrem de la façana, amb el marc fet amb pedra de Figueres, el qual es conserva en molt mal estat, bastant afectat per reformes posteriors, destinades a reduir la seva dimensió i totalment tapiat. És probable que aquest finestral tingui relació amb una de les dues finestres que a l'any 1730 es fan fer noves amb fusta de pi, de les que també es canvien els vestiments i tota la ferrament, i que es troben: *una en la curia de la present vila ab dos finestrons al mig y la altre en lo arxiu* (PUJOL, 1996, p. 46, doc. 18). També original del segon pis, sembla la finestra geminada situada a l'extrem oest de la façana, totalment feta de rajols, amb uns arquets ogivals dobles que recolzen sobre petits pilanets de forma aparentment hexagonal, amb capitel simple també de rajols (veure fig. 4). A banda i banda d'aquesta finestra s'intueix l'existència d'altres dues finestres, amb els seus respectius arquets, una tapada per l'edifici que es troba adossat a al sud-oest de la Cúria i l'altre enterament tapiada per rajols.

Pel que fa a l'utilització d'aquests diferents nivells de l'edifici, a partir de la documentació conservada sobre les reformes de l'any 1730, sabem que el primer pis era el de l'administració de la Cúria, mentre que el segon era el de l'Arxiu. L'entrada al primer pis no es feia des de la planta baixa, sino que s'hi arribava a través d'una escala que hi havia en un petit corredor adossat a la façana de la Cúria, en el seu extrem oest³. Aquest corredor, conservat encara avui dia, probablement és va construir ja a l'any 1340, un any després de l'inici de les obres de la Cúria, en el moment en què un tal Salter, paraire de Castelló, aixeca unes parets entre la seva casa i l'edifici de la Cúria: *...parietum per me constructorum qui sunt inter quoddam hospicium meum ... et domos curie seu carcellarie...* (PUJOL, 1996, p. 36, doc. 2), encara que no vol dir que l'escala es construís en aquest moment. L'accés al segon pis, es feia per una altre escala existent dins de la Cúria, és a dir, en el primer pis, la qual encara actualment es conserva. Aquesta escala i l'esmentat corredor els trobem entre les parts de l'edifici que a l'any 1730 s'han de reparar: *...fer la escala tota nova que puja dalt en lo Arxiu de S. E. (segon pis) de la mateixa forma y manera ques troba vuy en dia y rebatrer y embrucalar tota la paret del curredor de dita escala, junt ab lo enva de rajol dobla que tambe haura de fer nou de part de dins y defora, obrant sempre dita obra ab rajols nous...*, a més, també s'han de arregunar las parets de una part y altre del corredor que media des de la porta que entra lo notari de la Administracio á fins a la porta de la dita escala (PUJOL, 1996, p. 47, doc. 19).

No obstant, la situació original de la Cúria era a la planta baixa i el seu trasllat, com analitzarem més endavant, degué fer-se bastant més tard, durant unes reformes generals

---

³ Actualment encara es conserva aquest corredor, al que s'entra per una petita porteta en el mur de la casa adossada a l'extrem sud-est de la Cúria, la qual ha quedat englobat en l'obra de dita casa.

de l'edifici de les que no ens ha quedat cap traça documental. L'any 1420 sabem que l'escrivania de la Cúria era en aquesta planta i en ella es trobava l'accés original a la presó, actualment encara visible però tapiat. En una acta notarial d'aquest any pot llegir-se: *...januam scarcellarie ville Castillionis, que est intus scribaniam curie dicte ville* (PUJOL, 1996, p. 43, doc. 14), en definitiva, la porta de Presó era a l'interior de la Cúria.

És possible que el trasllat de la Cúria es faci en el moment en què es decideix canviar l'entrada principal de la Presó, després de substituir la porteta interior que donava accés a les dependències carceraries i construir la nova porta dovellada del carreró de la Presó. Probablement la vella porteta quedarà ara com a un accés intern a una estança destinada potser a un ús exclusiu del carceller. Creiem que en aquest mateix moment també es tapiarà la porta dovellada de la Cúria, la qual cedirà la seva prestància a la de la Presó. A partir d'ara l'edifici administratiu quedarà aïllat de la Presó, traslladant-se al primer pis, al qual només s'hi podrà accedir per l'esmentat corredor exterior. No sabem quina cronologia cal atribuir a aquestes reformes, però evidentment s'han de situar entre l'any 1420, en què encara funciona la porteta interna de la Presó, i l'any 1730, any de les darreres reformes, per tant, dins dels segles XVI o XVII. Com veurem en l'apartat de conclusions arqueològiques, ens decantem pel segle XVI, gràcies a l'existència d'importants conjunts ceràmics d'aquesta època localitzats en estrats d'una de les cel·les de la Presó. Malgrat la manca de documentació escrita, creiem que aquestes obres degueren ser importants, i es pogueren realitzar en el mateix moment en què es construïren els pisos superiors fets amb obra de rajol, tant de la Cúria com d'una

part de la Presó, i es substituïren els sostres de cairats per les voltes de rajols en totes les cel·les de la planta baixa.

2.2. L'EDIFICI DE LA PRESÓ

L'obra primigènia de la Presó havia constituït un tot amb la Cúria, tal com hem vist en el capítol anterior, però arribarà a ser un edifici independent, sense canviar la seva estructura original, a partir de les reformes que es produiran durant l'esmentada reestructuració i ampliació que situem probablement dins del segle XVI. L'estructura original de l'edifici és, a l'igual que la de la Cúria, amb planta baixa i pis. La planta baixa consta de set àmbits distribuïts a l'entorn d'un pati central, dels quals només cinc són cel·les per als presos, i els altres dos són de distribució de l'espai (veure fig. 6). L'accés a aquesta planta, com hem vist, es feia originalment des de la Cúria; des d'aquí s'accedia a l'àmbit 1, que cal considerar el *hall* de la Presó, i d'aquí a l'àmbit 2, que era un veritable espai de distribució cap a la Cúria i cap al pati de la Presó. És possible que en aquest àmbit hi hagués una escala per pujar a les cel·les del pis superior, desapareguda totalment a conseqüència de les reformes posteriors. A partir d'aquest àmbit de distribució s'accedia al pati central de la Presó al qual s'obrien les cinc cel·les que existien en aquesta planta baixa. El pati tenia una forma de L, amb el extrem sud contigu a la paret de la Cúria. Les cel·les eren de superfícies molt diverses i s'alineaven al llarg dels murs nord i oest de l'edifici. Sobta la escassa superfície de la cel·la central de l'ala nord, l'anomenat àmbit 5, el qual, menys fondo que les restans cel·les d'aquesta ala, sembla deixar un espai tapiat al seu darrere, que podria tenir a veure amb una possible entrada en l'antiga façana nord de l'edifici, avui tapada per obres posteriors, que hauria facilitat l'accés al pis superior d'aquesta ala.

Pel que fa a al primer pis (veure fig. 7), sembla que només hauria existit per sobre de l'ala nord i est de la Presó. Almenys aquestes dues són les úniques que conserven l'obra de pedra carreuada, mentre les altres dues es degueren aixecar posteriorment. L'accés al primer pis sembla que es fa per l'escala de l'àmbit 2; un cop a nivell d'aquest pis, dues portes donarien entrada a dos altres àmbits, l'àmbit 9 i l'àmbit 11. L'àmbit 9 sembla clarament una cel·la, si tenim en compte la finestra que dona al carreró de la presó, molt semblant a la que també hi ha en l'àmbit 2; mentre que l'àmbit 11 podria tractar-se de la cuina, que certs documents moderns ens situen en aquest pis. Des de l'àmbit 11 s'accedia a l'àmbit 12, molt més gran que la resta d'àmbits de la Presó, del que no ens ha estat possible determinar la seva funció. De ser certa l'existència d'una porta en la façana nord de l'edifici, aquesta serviria per pujar a aquesta dependència, la qual tindria una certa autonomia respecte a la resta de l'edifici. És possible que haguem d'atribuir aquesta construcció a les dependències privades del carceller.

Un element que tenen en comú les parts integrants de l'edifici del segle XIV, a part de l'obra carreuada, són el tipus de portes que comuniquen els àmbits entre sí. Totes elles es caracteritzen per estar enterament emmarcades amb la mateixa pedra de Vilacolum, amb una obertura més estreta a l'exterior, entorn als 60 cm, fins arribar al voltant del metre d'amplada en la cara interna. La seva altura és escassa, amb el llindar de la porta una mica aixecat del nivell del paviment. La llinda és recte, seguint la línia dels blocs de pedra col·locats fent la funció de bigues, mentre que a l'interior hi ha un arc pràcticament pla, fet amb rajols col·locats a plec de llibre.

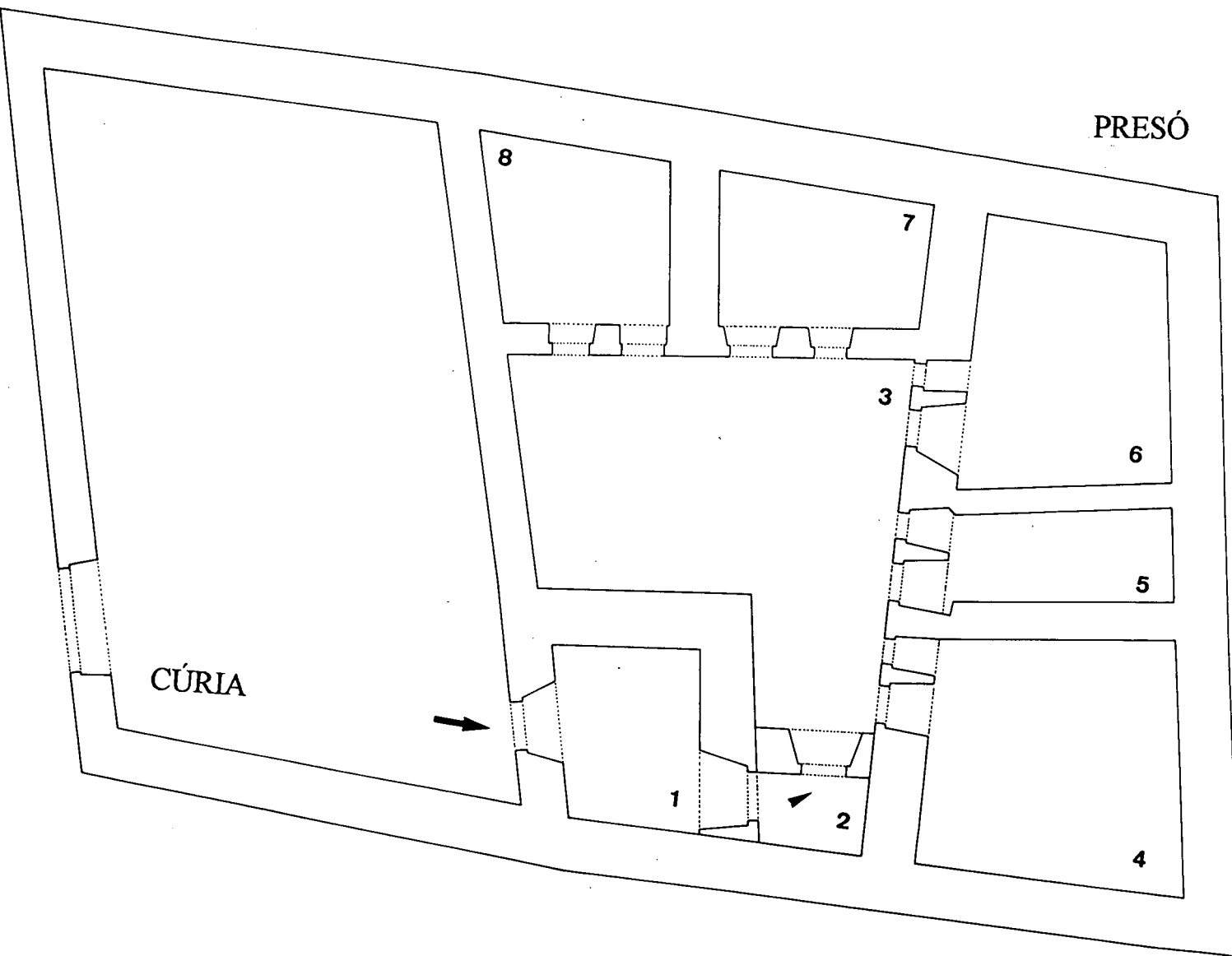

Fig. 6:
 Distribució dels àmbits de la planta baixa dels edificis de la Presó i la Cúria en la construcció original del segle XIV.

PRESÓ

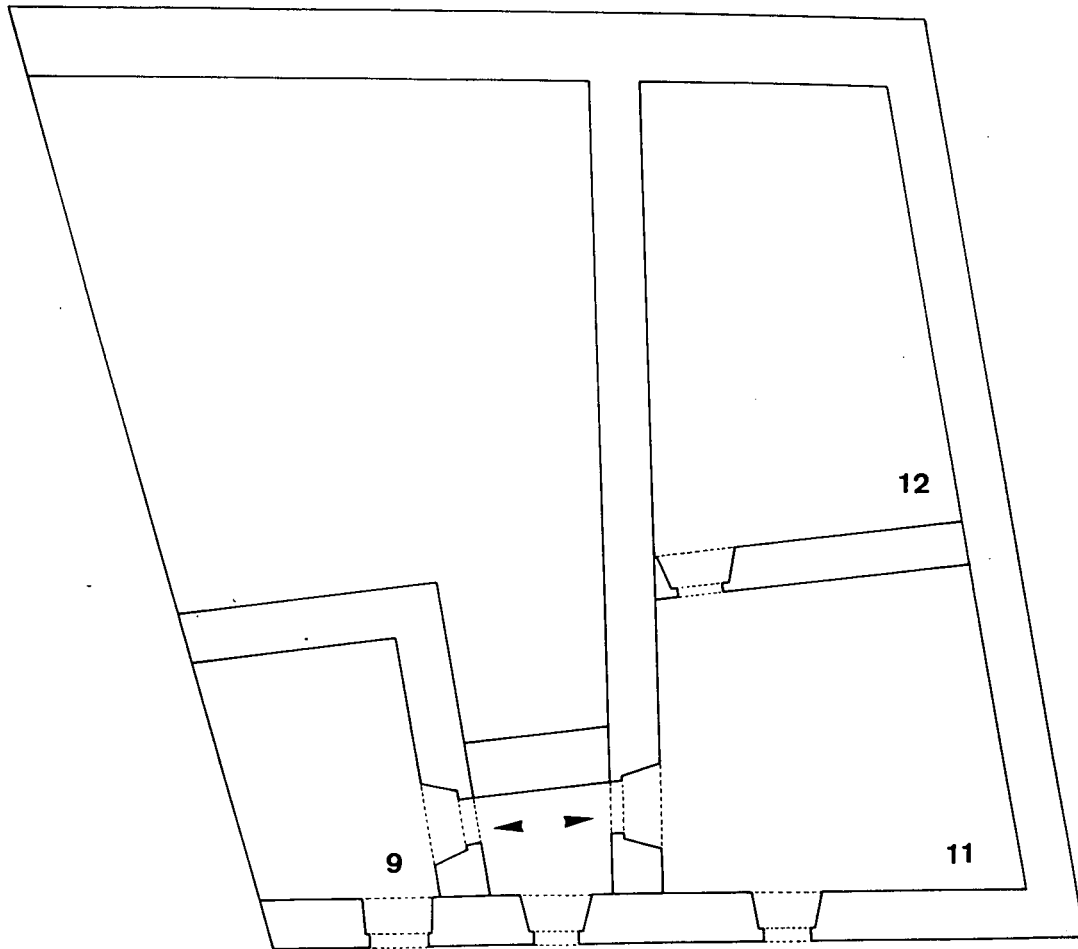

Fig. 7:
Distribució dels àmbits del primer pis de la Presó en la fase original del segle XIV.

En el moment en què es produeixen les grans reformes dels edificis de la Cúria i la Presó, quan es canvia l'accés principal a aquesta darrera i s'aixequen, probablement els pisos superiors d'ambdues construccions, l'estructura de la Presó canvia en determinats aspectes. L'obertura de la porta en la façana del carreró de la Presó fa que l'àmbit 2 perdi la funció de caixa d'escala, la qual es trasllada a l'àmbit 1, respectant la petita porteta que antigament donava el pas des de la Cúria. Ara l'àmbit 1 tindrà el caràcter d'espai de distribució cap al pis superior, planta que serà la que es veurà més afectada per les reformes (veure figs. 8 i 9). Des de l'àmbit 1 es pujarà a l'àmbit 2 i a l'àmbit 14. L'àmbit 2 canviarà totalment la seva funció, convertint-se ara en una cel·la, per la qual cosa caldrà tapiar la porta que antigament facilitava l'accés a l'àmbit 9. L'àmbit 14, així com l'àmbit 15, formaran part de l'obra nova de la presó, aixecats a nivell de primer pis per sobre del pati, el primer, i per sobre de les cel·les 7 i 8, el segon. L'àmbit 14, construït per damunt d'un arc sobre el pati, funcionarà com un passadís per arribar a l'àmbit 15, avui totalment destruït arran de la construcció de l'edifici adossat recentment a la paret oest de la Presó, del que, per tant, desconeixem totalment el seu ús. No obstant, encara ha quedat dempeus la porta que des d'aquest àmbit s'arribava a l'antic àmbit 12, totalment remodelat i amb dues grans noves finestres obertes en el pati. Ara, des d'aquest àmbit s'arribarà a l'antiga cuina, sembla ser que en funcionament fins al darrer moment d'ús de la Presó.

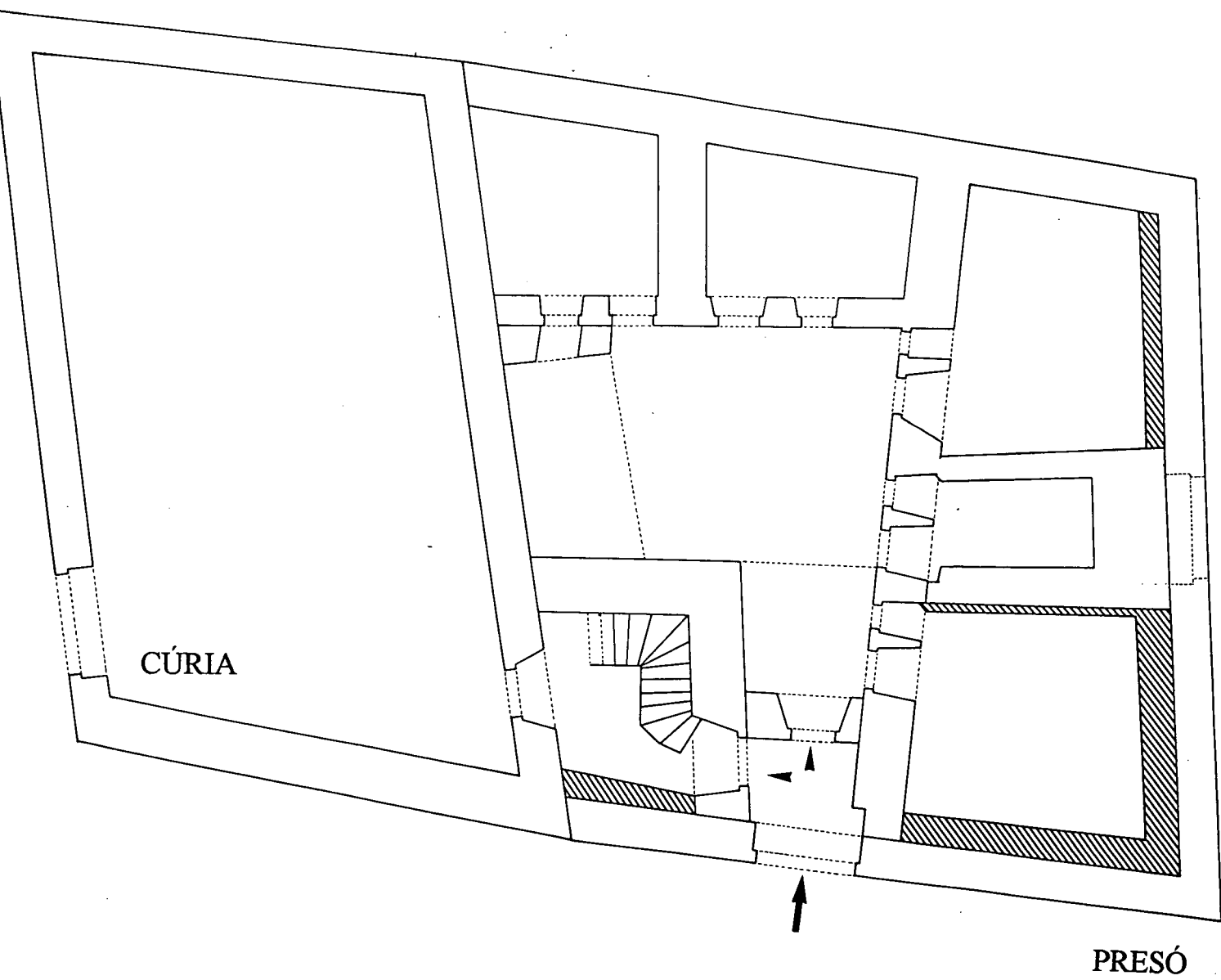

Fig. 8:
Planta baixa de la Presó i la Cúria a partir de la remodelació datada probablement al segle XVI.

PRESÓ

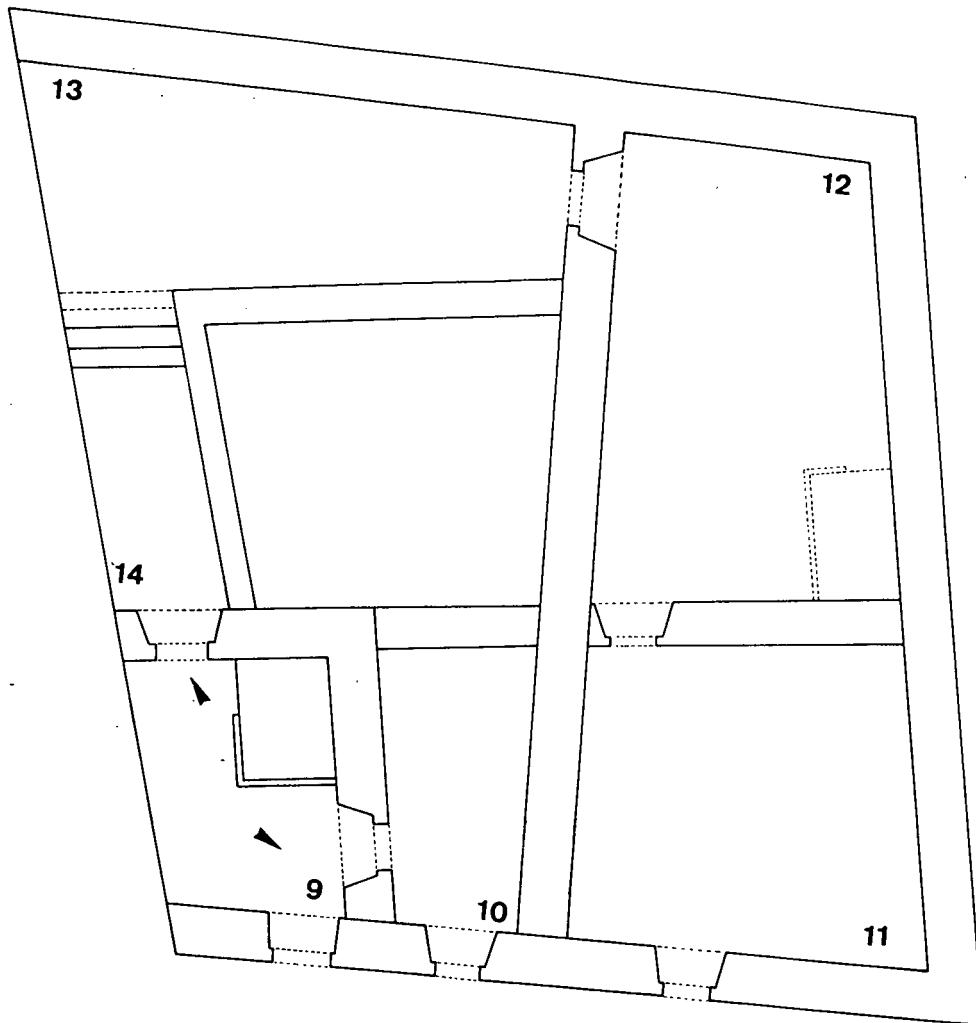

Fig. 9:
Primer pis de la Presó, amb l'ampliació de les ales sud i oest de l'edifici, durant les reformes del segle XVI.

Els cossos afegits en aquesta fase es fan amb obra de rajols, especialment a la part de les façanes, i, com hem dit, afecten principalment a les ales sud i oest de l'edifici, així com en bona part de l'ala nord. A la part interior del pati es construeix amb menys qualitat, aixecant la paret amb trossos de rajols i pedres. Aquestes reformes quasibé no afecten a la planta baixa de l'edifici; només la volta de l'àmbit 2 s'avança sobre el pati, de la mateixa manera que ho fa la volta que suporta l'àmbit 14, la qual es fonamenta sobre el paviment del pati i, amb conseqüència, tapa una part dels murs d'aquest extrem. Això és evident davant la cel·la 8, on es fa necessari deixar una petita obertura per no tapar l'antiga finestra que donava llum a la cel·la. Durant el mateix procés constructiu, el mur oest del pati es veurà parcialment desmuntat en la part superior, a fi d'aixecar un gran arc de descàrrega que haurà de suportar el nou pis superior.

Sembla ser que les voltes d'encanyissat i rajols plans són del mateix moment de reforma de l'edifici, les quals substitueixen l'antic sistema de sostre de cairats i bigues emprat en la planta baixa de l'obra antiga. El fet d'haver d'adaptar-se a la vella estructura de l'edifici, fa que sigui necessari portar a terme solucions tècniques particulars per a recolzar el pes de les noves voltes, aplacant noves parets als murs antics o fent alguns encaixos en aquests. Aquest fet és evident en les ales on ja hi havia pis superior, mentre que a l'ala oest, les voltes poden carregar directament sobre els murs existents⁴. El fet d'adoptar recursos diferents en cada cel·la, fa que no totes les voltes tinguin la mateixa orientació.

---

⁴ Considerem que aquest detall és clarament indicador que l'aixecament dels pisos superiors de les ales sud i oest és contemporani a la construcció de les voltes.

Finalment, sembla que per damunt de l'àmbit 11, a l'extrem nord-est de l'edifici, s'aixeca una mena de terrabastall, l'accés al qual es fa des de l'àmbit 12, veí pel costat oest. Des d'aquí encara es veu la porta d'entrada a aquest pis, al qual s'hi devia pujar amb una escala de gat. Aquest terrabastall, però, no dona més alçada a aquest extrem de l'edifici, sino que es construeix a despit de l'alçada interior de l'esmentat àmbit, fent un sostre intermig. En realitat, la Presó no tindrà mai un segon pis, i quan s'aixequi el segon pis de la Cúria, la seva cara sud quedarà totalment a l'ombra d'aquest edifici.

Les reformes de l'any 1730 que coneixem a partir dels documents no afectaran a l'estructura de la Presó. Abans d'aquest any, però, cal tenir en compte que s'incorporarà una novetat higiènica en cadascuna de les cel·les, les comunes, que substituiran els anteriors orinals ceràmics. No sabem en quin moment s'introdueix aquesta novetat, ja que no se'ns conserva cap document al respecte, però és amb seguretat abans de l'any 1730, ja que en aquesta data sabem que entre les obres que es fan a l'edifici, els paletes tenen també l'obligació de netejar les comunes, o *escurar la necessaria*, amb els termes emprats en el document (PUJOL, 1996, p. 47, doc. 19).

A partir de l'any 1730 no tenim cap altre notícia documental de l'edifici fins a l'any 1859, en què l'Ajuntament compra la Presó als comtes d'Empúries, ducs de Medinaceli, per valor de 3.667 reals o 367 escuts. Es conserva una còpia d'aquest document d'adquisició a l'Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries⁵. Pocs mesos després de la compra, l'alcalde del moment, Ramon de Contreras, presentarà un

---

⁵ AMC, I.4. Hisenda. Casa 1, adquisicions, 2.1.2.1., doc. 1/1859. Fons Gerard Vera. La compra es formalitza el dia 8 de juny de 1859, davant el notari públic Miquel Carbonell (doc. 196 d'aquesta notaria), i actua d'intermediari l'administrador dels comtes d'Empúries.

certificat de possessió al registre de la propietat i inscriurà la finca en una anotació preventiva⁶. En aquesta inscripció es dóna a entendre que l'ús de l'edifici com a presó encara és vigent i que així s'haurà de mantenir després de la compra: *Su destino es la custodia de las personas detenidas por la autoridad y de los presos transeúntes*. El mateix document esmenta que abans de la compra, *venia no obstante el Ayuntamiento haciendo uso del mencionado edificio desde tiempo immemorial*.

La Presó seguirà funcionant com a *cárceles públicas* fins el nostre segle, encara que no sabem certament en quina data. No passarà el mateix amb la Cúria, que en el mateix any de la compra de la Presó per part de l'Ajuntament, aquest edifici ja es trobava en mans privades. En les afrontacions que es donen en el document, la Cúria apareix com a casa de Manel Sabater, la mateixa família que actualment encara la posseix. És probable que aquest edifici passés a aquesta família en temps del notari Manel Sabater, pare o avi de l'anterior, en compensació als serveis prestats als comtes, tal com es dóna en altres casos coneguts de donacions fetes a notaris en virtut dels favors realitzats. Segurament la Cúria de Castelló degué deixar de funcionar a conseqüència de la reforma administrativa municipal imposada per Ferran VII després de la Guerra de la Independència, que també va afectar a l'administració de justícia. A partir d'aquest moment es quan desapareixen les antigues autoritats comtals i amb elles els anteriors tribunals de justícia o cúries, en detriment dels nous càrrecs municipals.

---

⁶ REGISTRE DE LA PROPIETAT, ROSES-2, finca 565, fol. 154.

2.3. L'ABANDONAMENT DELS EDIFICIS I LES DARRERES INTERVENCIONS

A partir del moment en que els dos edificis perden la funció a la que havien estat destinats, ambdós prenen camins diferents. Com hem vist, la Cúria passarà a mans privades, mentre que la Presó s'abandonarà, començant així la seva degradació. Essent de propietat municipal, la Presó s'utilitzarà puntualment per a usos diversos, i en consta, fins i tot, que serà llogada a un flaquer de la vila per a guardar-hi les feixines de llenya per a coure el pa. A partir de l'any 1972 les administracions s'adonaran de la importància arquitectònica de l'edifici i es començaran alguns treballs per a consolidar-la i restaurar-la. La història recent de la Presó es pot resumir en les següents intervencions⁷.

1972-1974. El Plan de Restauraciones Arqueológicas de la Diputació de Girona

L'any 1972 la *Comision de Educación y Acción Cultural* atorga, per primer cop en el seu *Plan de Restauraciones Arqueológicas*, una subvenció de 100.000 pessetes, procedents de la partida de *Monumentos Arqueológicos*, per a la restauració de l'edifici

---

⁷ Aquest resum és fruit de la investigació portada a terme per qui signa aquesta *Memòria* durant la preparació de l'exposició *Les presons de l'antic règim penitenciari: l'exemple de Castelló*, inaugurada els dies de la festa Major de la vila del mes d'agost de l'any passat i organitzada pel *Grup Cultural Comtat d'Empúries*.

de la Presó de Castelló d'Empúries. Aquesta partida es repeteix l'any 1973 i ens consta que la proposta no és municipal, sino que parteix de l'arquitecte del *Servicio de Restauración de Monumentos*, Joan Ma. de Ribot, i pel jefe del *Servicio Técnico de Investigaciones Arqueológicas*, Miquel Oliva⁸. A l'Arxiu Municipal de Castelló es troba una carta del 4 de juny de 1973, en la que el president de la Diputació comunica aquesta decisió a l'alcalde de la vila, indicant que les obres de restauració han d'anar sota la supervisió tècnica de l'Arquitecte del Servei de Restauració de Monuments. Uns mesos després, el dia 7 de desembre, l'alcalde respon a l'anterior carta sol·licitant un tècnic que pugui projectar les obres de restauració de la Presó ja que l'Ajuntament no disposa de tècnics adients. L'any 1974 la mateixa comissió de la Diputació atorga de nou una subvenció de 100.000 pts., que serà la última entregada dins d'aquest pla de restauració.

Dels treballs realitzats durant aquests anys es guarden diverses caixes de material en els magatzems de l'actual Servei d'Atenció als Museus, part dels quals es troben exposats al públic en el Museu d'Art de Girona, a més dels que estan retirats en els seus magatzems. Alguns d'aquests materials no exposats foren sol·licitats pel Grup Cultural Comtat d'Empúries per a l'exposició *La Presó Vella de Castelló d'Empúries*, del dies 8 a 11 de setembre de 1994.

---

⁸ Arxiu de la Diputació de Girona. Manuals d'Acords. 1972, fol. 39 i 1973, fols. 243-244.

1979. Intent de sol·licitar un nou crèdit per a restaurar l'edifici

A l'Arxiu Municipal de Castelló hi ha una carta de 30 de maig de 1979 en què Enric Mirambell, delegat provincial del Ministeri de Cultura, informa de les condicions fixades per la Secretaria d'Estat de Turisme per poder demanar els crèdits necessaris per a la conservació i/o restauració d'un edifici Històric-Artístic, a la vegada que insta a l'Ajuntament a què trameti la documentació abans de quinze dies, ja que el plaç de recepció de peticions finalitzava el 30 de juny. L'alcalde Francesc Brossa, però, no decretarà l'inici de l'expedient d'obres de restauració i conservació de la Presó fins al dia 20 de juny. Pocs dies tenen els tècnics per a realitzar el projecte i fer una estimació del pressupost i de les obres a realitzar. En aquest projecte l'arquitecte municipal Josep Pagés estableix dues fases de restauració: la primera, valorada en 850.000 pts., ha d'afectar a la reconstrucció de la coberta i dels murs de càrrega i jàsseres que la suporten; mentre que la segona, valorada en 775.000 pts., ha de reservar-se per a la reparació del forjat del pis i la neteja i restauració de tot l'interior. El 29 de juny el tema es presentat al Ple de l'Ajuntament i s'acorda aprovar el projecte i el pressupost de la restauració, sol·licitar la col·laboració de la *Secretaria de Estado de Turismo* en la primera fase de restauració i que l'Ajuntament es faci càrrec de la segona fase, que pot satisfir-se dels seus pressupostos ordinaris. En la certificació del Secretari es deixa ben clar que *...las obras proyectadas van encaminadas a resolver el avanzado estado de ruina en que se encuentra el edificio y que de no adoptarse resoluciones urgentes, tal ruina podria ser irreparable. ...la obra reviste un marcado interés público y que su ejecución debe llevarse a cabo con la celeridad posible para paliar la situación del*

edifici. L'alcalde no podrà trametre tota la documentació fins al dia 30 de juny, en el límit de plaç d'entrega dels informes. Malgrat tot, la resposta serà negativa, i el 25 d'octubre la Delegació Provincial de la Secretaria d'Estat de Turisme denegarà l'ajuda econòmica sol·licitada per l'Ajuntament per a restaurar la coberta de l'edifici, per haver esgotat els pressupostos destinats a aquests fins. Denegada l'ajuda, el mes de març de l'any següent la Comisió Permanent de l'Ajuntament pendrà la decisió de demanar aquesta ajuda a la Diputació Provincial.

A partir d'ara les obres de la Presó passaran a l'oblit, davant les prioritats que presentava el Pont Vell i l'edifici del Palau dels Comtes, seu del nou Ajuntament.

1987. La primera restauració dels grafitis

L'única notícia que hem recollit al respecte és el titular del setmanari de Figueres *l'Hora Nova*, núm. 498, del 3 al 9 febrer de 1987, que diu: *Es realitzen tasques de reforma i neteja de l'antiga presó*. Aquestes reformes es varen realitzar en temps de l'alcalde Esteve Ripoll.

1994. El Grup Cultural Comtat d'Empúries inicia la *Campanya Presó*

El mes de maig d'aquest any aquest Grup Cultural de la vila inicia l'anomenada *Campanya Presó* que té com a objectiu recuperar les restes arquitectòniques d'aquest edifici i que consta d'actuacions de caire divers. Del 9 a l'11 de setembre de 1994 el

Grup realitza l'exposició *La Presó Vella de Castelló d'Empúries*, destinada a donar a conèixer la importància de l'edifici gòtic de la Presó a través de material arqueològic aparegut en uns treballs de neteja l'any 1974 i amb la projecció d'un vídeo encaminat a sensibilitzar al públic del seu estat de deteriorament. L'edifici, després de molts anys, s'obrirà al públic per tal que es pugui visitar.

El dia 28 de setembre de 1994 el diputat Josep Ma. Reguant presenta a la mesa del Parlament de Catalunya una proposició no de llei demanant la restauració de l'edifici de la Presó per a poder convertir-lo en museu. Tot i que la resposta del Parlament català serà negativa, farà que aquest diputat visiti la presó el dia 14 d'octubre. El 15 de desembre, arran d'aquests contactes, es fixarà una entrevista entre el diputat Reguant, el els representants de l'Ajuntament i de l'entitat cultural i el Director General del Patrimoni Cultural Josep Ma. Huguet. Els resultats d'aquesta entrevista seran molt positius, aconseguint-se que la Generalitat de Catalunya subvencioni les despeses referents a la restauració dels grafitis, al mateix moment que l'Ajuntament es farà càrrec de l'arrenjament de la teulada de l'edifici.

1995. La restauració dels grafitis i de la coberta de la Presó

El 5 de juliol de 1995, després de les gestions portades a terme pel Grup Cultural Comtat d'Empúries, un equip de tècnics del Servei de Restauració de Béns Immobles de la Generalitat de Catalunya inicia els treballs de restauració dels grafitis de l'edifici de la Presó. Al llarg dels mesos següents l'Ajuntament també es farà càrrec de les

despeses de manteniment de dos tècnics del Museu d'Arqueologia de Catalunya per tal de realitzar un estudi sobre els grafitos de la Presó. L'11 de març de 1996 començaran les obres de restauració de la teulada de l'antiga presó.

La darrera intervenció ha estat l'excavació objecte d'aquesta *Memòria* la qual ja fou aprovada el 18 de desembre de 1995 per part de la comissió de govern de l'Ajuntament. Els treballs no podran realitzar-se al llarg de l'any 1996, ja que la brigada d'obres que havia de proporcionar la mà d'obra no estava disponible per les dades en què s'havia programat l'intervenció, tot i que el Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya s'havia compromès a pagar un segon arqueòleg per a fer el seguiment dels treballs. L'excavació, tal com s'ha dit en el capítol introductori, no començarà fins al mes de gener de 1997.

3. OBJECTIUS DE L'EXCAVACIÓ

Aquesta campanya d'excavacions arqueològiques té els seus orígens en un projecte presentat l'any 1993 a l'Ajuntament de Castelló d'Empúries i que no ha estat recolzat fins enguany. El projecte planteja la idea de l'excavació de l'edifici com a un pas previ a la seva recuperació. Abans d'iniciar una restauració, és importantíssim de conèixer tot el que sigui possible de les seves fases constructives i de la seva evolució al llarg dels segles en què va funcionar com a edifici carcelari. Creiem que cal fer un estudi arqueològic paral·lel a l'estudi de la documentació escrita conservada. L'arqueologia és una eina bàsica d'investigació, que pot aportar un seguit de dades que no es coneixen i que complementen aquesta informació documental. L'interès per part de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries de recuperar l'edifici de la Presó Vella i convertir-lo en un espai cultural, ha fet que el darrer projecte presentat, tingués una bona acollida. Els objectius d'aquesta campanya d'excavacions, doncs, venen marcats bàsicament per aquesta idea d'uns futurs treballs de restauració de l'edifici. Per altra banda hi hauria la possibilitat de concretar si hi han preexistències constructives a aquesta zona de la vila, i si hi són, conèixer la seva cronologia i les seves característiques. Per això s'ha cregut suficient intervenir dues de les cinc cel·les que hi ha a la planta baixa i l'extrem sud-oest de la presó. Una d'aquestes cel·les és la primera que trobem a l'entrar a l'edifici. No té paviment ja que és justament la que l'any 1974 va ser mig buidada i posteriorment tornada a tapar amb runa. L'altra cel·la on s'hi treballaria és la tercera.

De les quatre restants a la planta baixa és la que té les dimensions més grans, fet que ens facilita els treballs d'excavació. Al tercer punt on es tenia previst excavar-hi, finalment no s'hi ha pogut intervenir, degut al mal estat de conservació en què es troba l'escala que du al primer pis, fet que podria posar en perill els treballs arqueològics.

4. PROGRAMA I METODOLOGIA DELS TREBALLS

4.1. ORGANITZACIÓ DE L'ESPAI

L'organització de l'espai, ha vingut determinat per unes característiques específiques de l'excavació. El fet que la intervenció arqueològica hagi estat en el sòl d'un edifici i no en un terreny obert, ens ha obligat a fer una divisió estretament relacionada amb els espais ja existents, com les cel·les, el pati central o l'entrada a l'edifici. A cadascun d'aquests espais se'ls ha relacionat amb un àmbit diferent. Per a la seva identificació s'ha seguit una enumeració amb xifres aràbiques a partir del número 1. Aquests números s'han disposat seguint un ordre de situació a la planta general (veure figs. 6 a 9), de manera que a la planta baixa l'espai de pas entre la cúria i la presó té el número 1, l'espai d'entrada a la presó té el número 2, el pati central té el número 3, i així amb la resta d'àmbits tant de la planta baixa com dels pisos superiors. Si s'ha seguit aquest sistema és perquè s'ha cregut que era el més vàlid i més senzill, tenint en compte les característiques de l'excavació de les quals ja se n'ha parlat més amunt.

4.2. ZONES ON S'HA INTERVINGUT

En relació als objectius proposats a l'inici de la campanya, els punts d'intervenció arqueològica eren tres. L'àmbit 1, 4 i 6 (veure fig. 6). L'àmbit 1 està situat a l'extrem sud-est de l'edifici, és l'espai de pas entre la cúria i la presó, i antigament, l'únic punt d'accés a la presó; però tal com ja s'ha explicat en el seu moment, la intervenció de l'àmbit 1 no ha estat possible. L'àmbit 4 està ubicat a l'angle nord-est, és la primera cel·la que trobem una vegada són dins de la presó, després de deixar enrera una petita entrada. Va ser buidat en part i tornat a omplir l'any 1974. No tenia, per tant, paviment ni de pedra ni de terra. L'objectiu era tornar a buidar el reompliment i arribar als estrats de sota, però l'aparició del nivell freàtic no va permetre anar gaire més avall del que ja s'havia arribat durant la primera intervenció. I finalment l'àmbit 6 que és la cel·la que està situada just a l'altre extrem de l'àmbit 4, en el punt més nord-oest de l'edifici. Hi havia un paviment de carreus de pedra, força ben conservat, segurament reaprofitats de l'enderroc d'algun altre edifici. Abans de ser aixecat fou degudament enumerat, dibuixat i fotografiat per tal de poder tornar a col·locar-lo una vegada finalitzats els treballs d'excavació.

4.3. SISTEMES DE REGISTRE

El sistema de registre arqueològic emprat en l'excavació de la Presó és el mateix que s'utilitza a la Ciutadella de Roses, amb diversos tipus de fitxa per a cada necessitat. En el treball de camp s'utilitza la *Fitxa d'UE* (veure fig. 10) en la que es fa el seguiment de cadascuna de les unitats estratigràfiques, i que es complementa amb la *Fitxa de relació d'UE* (veure fig. 11) que té la funció de relacionar totes les UUEE amb la seva ubicació i una simple descripció, per a identificar-les ràpidament. També es porta una *Fitxa d'inventari fotogràfic* (veure fig. 12) per aquelles fotos i diapositives que es fan durant el procés d'excavació.

En el treball de laboratori s'utilitza la *Fitxa de material* (veure fig. 13), en la qual es registra tot el material exhumat en cadascuna de les unitats estratigràfiques. En l'inventari de material s'utilitza el mateix sistema de codis que a la Ciutadella de Roses, que té la base en un extens album de material elaborat en ocasió de la primera campanya realitzada en aquest jaciment (PUIG, inèdit, 1993). Les peces més interessants es detallen a la *Fitxa de dibuix* (veure fig. 14), mentre que la *Lamina de dibuix material* (veure fig. 15) serveix per a representar gràficament un conjunt determinat. Per últim, la *Fitxa de Premsa* (veure fig. 16) s'utilitza per a recollir tots aquells articles que han anat apareguent en la premsa al llarg de l'excavació⁹.

---

⁹ Els altres tipus restants de fitxes utilitzats a Roses, la *Fitxa de tomba*, la *Fitxa de mort*, i la *Fitxa de metalls* s'han suprimit ja que no han estat necessaries.

L'única adaptació que s'ha fet de tot aquest sistema de fitxes de Roses per l'excavació de la Presó ha estat a nivell de l'encapçalament i d'ubicació física de les unitats estratigràfiques, ja que la referència per *zona*, *sector*, *illa/edifici*, *àmbit* i *UE*, s'ha simplificat en *àmbit* i *UE* en base a l'organització de l'espai que ja hem comentat en el capítol 4.1.

PRESO VELLA. CASTELLO D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)
Fitxa d'UE.

Documentació			U.E.
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	ÀMBIT
DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA			
		<small>COTA SUP.</small>	<small>COTA INF.</small>
RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES			
IGUAL A		ES SOLIDARI AMB	
SE LI RECOLZA		RECOLZA EN	
COBERT PER		COBREIX A	
REBLERT PER		REBLEIX A	
TALLAT PER		TALLA A	
ES LLIURA A		SE LI LLIURA	
CROQUIS	OBSERVACIONS		
INTERPRETACIÓ		CRITERIS DATACIÓ	
		CRONOLOGIA	
NOM I DATA			

Fig. 10:
Fitxa d'UE

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)
Inventari fotogràfic.

PÀG.

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

Fig. 12:
 Fitxa d'inventari fotogràfic

PRES VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)
Fitxa de material gràfic.

PÀG.

U.E.	NÚM. INV.	TIPUS D'OBJECTE	
		MATERIAL	
ÀMBIT	CAIXA	MIDES	
		DESCRIPCIÓ	
CODI	FORMA	SECA	TALLER
CRONOLOGIA		CONSERVACIÓ	
RESTAURACIÓ			
OBSERVACIONS			
FOTO/DIBUIX			

Fig. 14:
 Fitxa de dibuix

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)
Làmina de dibuix de material.

LAMINA	U.E.	CAIXA
	NÚM. INV.	
	ÀMBIT	

DESCRIPCIÓ
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Fig. 15:
Làmina de dibuix

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Prensa.

PUBLICACIÓ	DATA	NÚM.	PÀG.
TITULAR			
ASSUMPTE			

Fig. 16:
Fitxa de premsa

5.1. LA CEL·LA 4

La cel·la 4 es troba situada a l'angle nord-est del pati de la Presó, és a dir, a l'extrem oposat d'on està situada la cel·la 6; és la primera que trobem en penetrar a la Presó (veure fig. 6). Els murs que la delimiten són l'UE 10 al sud: la seva mida és de 3,20 metres de llarg; l'UE 11 a l'est: de 3,90 metres; l'UE 12 al nord: de 3,60 metres; i l'UE 13 de 3,30 metres, a l'oest. D'aquesta manera la planta pren una forma trapezoïdal, de 18,63 metres quadrats, més estreta al costat sud, per on té l'accés i, més ampla al costat nord. El mur UE 11 està construït a base de trossos de rajol i pedra, units amb morter de calç. Adossada a la paret original de l'edifici, la seva funció era la de sostenir el pes de la volta de rajol del sostre de la primera planta, que en un moment determinat, substitueix el sostre de cairats de fusta que hi havia originàriament a la Presó; per tant hem de dir, que és una paret datada en un moment posterior a l'obra de la presó. Igual que aquest cas és el de l'UE 12. Pel que fa a les UUEE 10 i 13, sud i oest respectivament, val a dir que són les parets originals de l'edifici. Totes dues estan aixecades amb carreus rectangulars de pedra grisa de Vilacolum, col·locats a trencajunt i units amb morter de calç i sorra.

L'accés a la cel·la es realitza a través d'una petita porta(UE 14) oberta al mur UE 10. Té forma rectangular i està construït amb el mateix tipus de pedra que la resta de construcció original. Té una amplada exterior d'uns 60 cm i una amplada interior

aproximada d'1 m. El nivell de la llinda en relació al pati és una mica superior, mentre que el nivell, en relació al paviment de la cel·la, no el coneixem ja que aquest estava rebaixat en el moment en què es varen iniciar els treballs arqueològics. Just al costat esquerre d'aquesta porta hi trobem una petita finestra, quadrada, amb una reixa foradada a la seva part inferior, espai a través del qual els presos rebien l'escudella.

En el moment d'iniciar els treballs arqueològics, el paviment de la cel·la ja havia desaparegut. Hem de suposar que era un paviment igual que el que hi trobem a la resta de cel·les de la planta baixa: fet a base de carreus de pedra units amb morter de sorra i calç. Pensem que en algun punt d'aquest sòl hi havia una trampa de fusta a través de la qual s'accedia a la cel·la subterrània.

Els nivells de reompliment.

L'estat en què es trobava la cel·la 4 en el moment d'iniciar els treballs d'excavació, no era massa bo. Amb les anteriors intervencions que s'hi realitzaren l'any 1974, el paviment de la cel·la s'havia buidat del tot fins a uns 4 m aproximadament, moment en el que comença a aparèixer el nivell freàtic. Posteriorment es va tornar a omplir amb el mateix enderroc dels pisos i la teulada, que en aquesta part de l'edifici va quedar del tot derruït. Les UUEE de reompliment que s'han pogut diferenciar han estat cinc: la UE 15, la UE 16, la UE 35, la UE 59 i la UE 64. A totes hi trobem molta quantitat de material de construcció, bàsicament rajol i teula amb abundància de calç i sorra. Per altra banda hem de destacar la poca quantitat de material ceràmic que hi trobem. En els quatre

primers estrats de reompliment, també hi veiem molt de material modern com: plàstics, papers o llaunes, que fan evident l'ocupació de l'edifici fins a època molt recent. A l'aixecar la UE 64 ja es va detectar un canvi important respecte les UUEE anteriors: la quantitat de rajol és molt més abundant igualment que la de calç i sorra i apareixen per primera vegada en aquests estrats quantitats importants de teules arábiques, que fins ara només havíem detectat de manera molt superficial i amb trossos molt micolats.

A partir dels 3'90m aproximadament, començà a aparèixer el nivell freàtic, que accentuà la dificultat dels treballs d'excavació.

Els nivells del segle XVI.

Degut a l'aparició de la capa freàtica es va tenir de fer algun canvi en el sistema de treball: per evitar que tota la superfície de la cel·la quedés inundada d'aigua, fet que ens hauria obligat a deixar la tasca, es va prendre la decissió de reduir la zona d'excavació a una cala d'1m per 1m aproximadament. Per una banda aquest sistema agradava encara més la incomoditat del treball, però per altra banda permetia moure'ns amb més facilitat per tota la cel·la. Els dos únics nivells de tota l'estratigrafia que ens donaren una cronologia fiable foren les dues últimes UUEE: la UE 66 i la UE 67. Són estrats anivellats, formats per terres argiloses amb components sorrencs i gran quantitat de carbonets. Les característiques principals, comunes en les dues unitats estratigràfiques, són bàsicament aquests carbonets barrejats en la terra i la ceràmica, en quantitats importants, tenint en compte el reduït espai en el qual s'excava (1m per 1m), i la qualitat d'aquest material ceràmic.

Aquesta ceràmica és, justament, la que ens ha permès datar els dos nivells, pràcticament iguals. És una ceràmica típicament dels segles XV i XVI: de reflex metàl·lic i blau i daurat; la seva qualitat, com ja hem dit és molt bona, igual que el seu estat de conservació, tot i que la majoria dels fragments són petits. Alguns dels principals motius decoratius són:

(1101/21)- motiu de briònia.

(1101/35)- motiu de fulles d'heura degenerades.

(1153/11)- motiu d'espitals.

(1103/12)- motiu de quadrícules rombals i fulles de card.

(1152/06)- motiu d'alàfies.

A més a més de tota aquesta ceràmica, utilitzada com a vaixel·la de taula, també hi trobem, en major quantitat, fragments de recipients de ceràmica utilitzats habitualment a la cuina o per les feines de cada dia.

És en aquest moment doncs, segle XVI, que es realitza el canvi de les vigues de fusta per les voltes de rajol dels sostres de les cel·les de l'edifici.

5.2. LA CEL·LA 6

La cel·la 6 es troba situada a l'angle nord-oest del pati de la presó, entre la cel·la 5, a llevant, i la cel·la 7, al sud (veure fig. 6). Els murs perimetrals de la cel·la són l'UE 1 a l'est, l'UE 2 al nord, l'UE 3 a l'oest i l'UE 4 al sud, els quals configuren un àmbit de forma trapezoïdal, més estret a l'extrem oest, on mesura 2'70 metres de llarg, davant els 3'17 metres de l'extrem est. La llargada de l'àmbit és també irregular, amb 3'78 metres al nord i 2'40 metres al sud, el que fa un total aproximat de 9 metres quadrats. El mur UE 1, que delimita la cel·la a l'est i que la separa de la cel·la 5, sembla original del moment fundacional de la presó, de la mateixa manera que els murs UE 3 i UE 4, a l'oest i sud, respectivament. Tot ells estan construïts a base de grans carreus rectangulars de pedra grisa de Vilamacolum (Alt Empordà), col·locats a trencajunt i units amb morter de calç i sorra, sense altres elements de juntura que alguns fragments petits de pedra de pisarra. És interessant de destacar la presència de senyals de picapedrer en forma de F tombada, així com el reaprofitament d'alguns carreus procedents d'altres obres, com ho són les pedres que presenten el lliscament d'haver estat en un lloc de pas (escala, llinda, paviment, ...) i els tres jocs del mur UE 1, dos d'ells del marro¹⁰ i un altre que presenta tres cassoletes¹¹. Aquests jocs en cap cas

¹⁰ Anna Ma. PUIG, Dues Taules medievals del Joc del Marro a l'antiga presó de Castelló, *El Salner*, 0, (1994), pp. 16-17.

¹¹ S'han trobat altres pedres amb cassoletes semblants dins de la mateixa presó i en altres llocs, com en el podium del claustre de Sant Pere de Rodes.

estaven col·locats en la seva posició original, ja que, a més de trobar-se de forma vertical, anaven tapats amb un enlluït de morter.

El mur més desfigurat és l'UE 2, al nord, que correspon a un moment posterior de l'obra de la presó, quan el sostre de bigues i cairats de la cel·la fou substituït per la volta de mig punt, amb rajol pla i encanyissat, que encara avui dia es conserva, encara que molt precàriament. Es tracta d'un mur fet enterament amb rajol ple, massís, i substitueix o s'adossa al mur original de la cel·la, per tal de fonamentar-hi la volta. Durant la construcció d'aquesta volta la resta de murs de la cel·la també es veuran sensiblement reformats per a sostenir la volta, especialment el mur sud, oposat al mur UE 2, on descansava. En aquest mur, l'UE 4, es disposarà un encaix, reforçat amb unes mènsules fetes de rajols, que serviran per suportar el pes de la volta. Els murs est i oest, contra els quals s'aplaça la volta, es reaxequen al rajols massissos, a fi d'assolir l'alçada necessària en el punt central de la volta.

L'accés a la cel·la es fa per la porta UE 5, oberta a l'extrem est del mur de migdia. Es tracta d'una obertura relativament petita, de forma rectangular, amb una amplada exterior de 60 cm que s'obre a l'interior fins a un metre. Es troba emmarcada pels mateixos carreus de pedra de Vilacolum del mur en què està oberta, igual que la llinda, que queda uns centímetres aixecada per damunt del paviment del pati i de l'interior de la cel·la (veure fig. 17, foto superior). Pels forats que es conserven de les xarneres i del forrellat, sabem que aquesta porta s'obria cap a l'interior i d'esquerra a dreta. A costat oest de la porta hi ha una petita finestra de les del mateix tipus que la resta de cel·les de la planta baixa de la presó, tal com ja hem vist a la cel·la 4 (veure fig. 17, foto inferior).

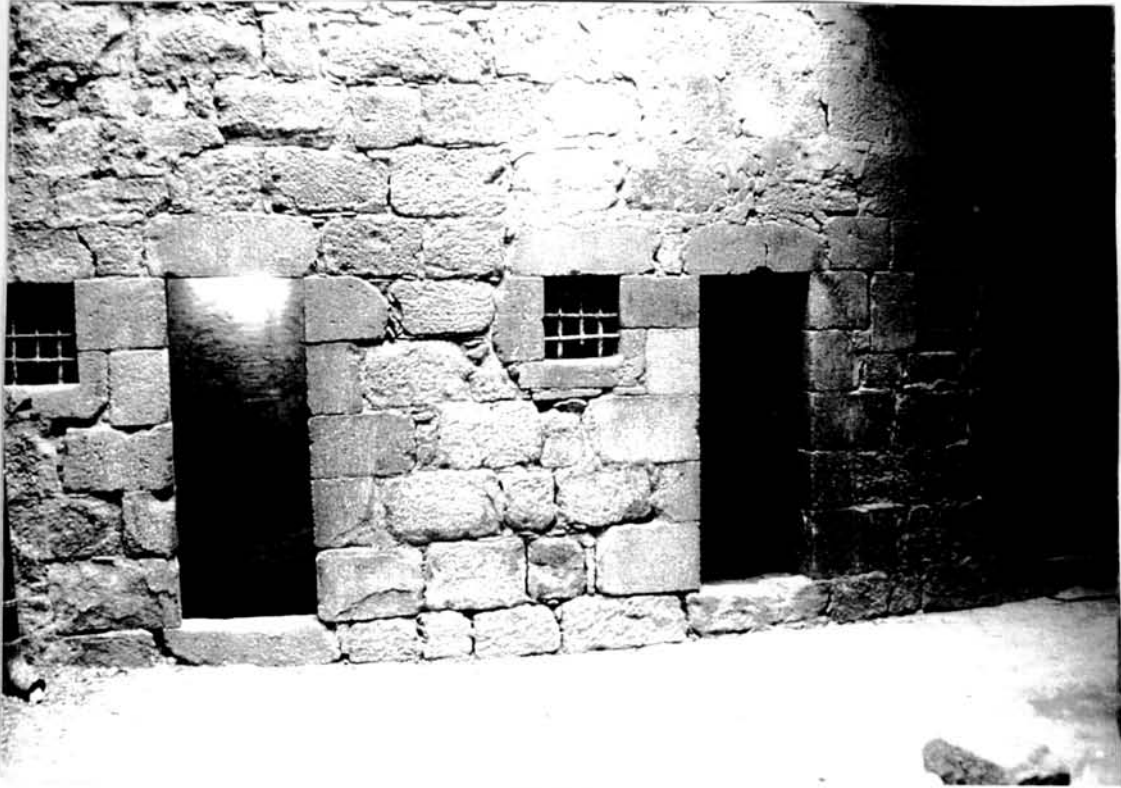

Fig. 17:

Foto sup.: A l'esquerra de la foto, porta d'entrada a la cel·la 6, oberta a la façana nord del pati.

Foto inf.: Detall d'una finestra, única obertura que donava llum a l'interior de les cel·les.

A l'interior de la cel·la, a l'extrem sud-oest, es poden observar les restes d'una comuna, UUEE 7 i 8, present també en totes les altres cel·les de l'edifici, i que cal considerar una de les darreres comoditats incorporades a la presó, la qual degué substituir els orinals de ceràmica¹².

El paviment de carreus de pedra i la seva preparació.

La primera unitat documentada a l'iniciar l'excavació d'aquesta cel·la va ser el paviment UE 6. Després d'una neteja del sediment dipositat per damunt seu, se'ns va presentar un sòl, aparentment de lloses de pedra de Vilacolum, força ben conservat (veure fig. 18, foto superior). La disposició del paviment era formant filades seguint un eix nord-sud excepte arran dels murs UUEE 2 i 3, on el sentit d'aquesta col·locació estava alterat. També el paviment estava substituït per pedres més petites i fragments de rajols en el pas de la porta UE 5 i al costat est de la comuna, UUEE 7 i 8 (veure planta 1). Les pedres del paviment es veien unides amb morter de calç i sorra, i en alguna ocasió, rejuntades amb fragments de rajols i pedres més petites. Per l'interés que tenia i pel seu bon estat de conservació, es va considerar oportú de retirar-lo de forma que després pogués tornar-se a col·locar en el seu ordre original. En conseqüència, abans d'excavar-lo, foren numerades totes les pedres i fotografiades, a la vegada que foren situades correctament en una planta detallada a escala 1:20 (planta 1 de la planimetria; veure fig. 18, foto inferior).

---

¹² Sabem que aquestes comunes ja existien en el primer quart del segle XVIII, ja que de l'any 1730 conservem una sèrie de documents que parlen de reparacions i netejes de les comunes (veure annex 8.2. d'aquesta Memòria, docs. núms. 9, 10 i 11).

Fig. 18:

Foto sup.: El paviment de pedres de la cel·la 6.

Foto inf.: Pedres enumerades del paviment de pedres de la cel·la abans de la seva extracció.

En el moment de retirar el paviment, les lloses resultaren ser grans carreus de pedra, que proporcionaven al paviment una potència aproximada de 20 a 24 cms. Donava la impressió que aquestes pedres havien estat reaprofitades d'algun altre lloc, possiblement d'algun mur, i que no havien estat tallades expressament per a ser col·locades com a paviment. De ser així, aquest fet ens demostra l'abundància de pedra tallada que hi havia, procedent d'enderrocs d'altres obres locals, probablement de la mateixa propietat comtal, com és el cas de la presó.

Per sota del paviment es varen aïllar les unitats UUEE 9 i 20, que consisteixen en la capa de preparació de morter disposada per a rebre el paviment, més desfeta la primera i més sòlida la segona. L'excavació d'ambdues unitats només va proporcionar uns escassos fragments de ceràmica de datació indeterminada en l'UE 9, i encara recuperats en aquells punts on el paviment estava més alterat. El mateix problema de datació presenta l'UE 21, que és l'anivellament de terra fet per a aconseguir una superfície uniforme per a disposar-hi el paviment. Aquesta unitat presentava una potència molt irregular, en relació a la superfície i desnivell de l'estrat inferior, UE 24, al qual cobria, i l'escàs material ceràmic recuperat no ens ha proporcionat cap dada cronològica determinant. És interessant ressaltar que entre aquestes restes ceràmiques es troba un fragment de vora de kalathos ibèric i un fragment informe d'àmfora indeterminada, elements molt residuals de procedència desconeguda.

La construcció de les banquetes UUEE 18, 19 i 32.

Per sota de l'anivellament UE 21 es va individualitzar el reompliment UE 24. Es tracta d'un estrat de superfície desigual i desnivellada en direcció a l'oest, constituït bàsicament per argiles compactades i runa destacable. La seva datació ha estat possible gràcies a la presència d'abundant material ceràmic, entre el qual destaquem els fragments de verd i manganés català decorats amb les següents orles, les quals ens situen plenament dins del segle XIV:

(1051/03)- línia amb verd inscrita entre dues línies en manganés.

(1051/09)- ziga-zagues dobles en manganés amb motius inscrits bicolors entre dues línies en manganés.

(1051/11)- ziga-zagues simples en verd amb motius inscrits en manganés entre dues línies en manganés.

(1051/13)- rombes amb aspa que alternen amb dobles línies verticals entre dues línies en manganés.

Aquest estrat va aparèixer molt alterat per diversos forats i per les rases de fonamentació d'unes estructures posteriors, les UUEE 18, 19 i 32 (veure planta 2 i fig. 19). Aquestes tres estructures són unes banquetes que s'adossen als murs perimetrals UUEE 3,2 i 4, respectivament, d'un mig metre d'alçada, que foren aixecades, amb tota possibilitat, per a reforçar aquests murs en el moment de la substitució del sostre de cairats per la volta de rajol. De fet, per sobre de la banqueteta UE 19, s'hi fonamenta el mur UE 2, construït per a suportar l'esmentada volta, tal com deiem a la introducció del capítol. Les tres banquetes presenten rases de fonamentació que tallen l'estrat UE 24 i, fins i tot, s'endinsen en l'estrat inferior, UE 43 (veure planta 3). L'UE 29 és l'estreta rasa que es va documentar per la banqueteta UE 19, amb un màxim de sis centímetres d'amplada, el reompliment de la qual, UE 30, no va proporcionar material ceràmic. Pel que fa a les banquetes UUEE 18 i 32, es va individualitzar la rasa UE 40, la qual,

malgrat endevinar-se des de l'estrat UE 24 (es va separar l'UE 24 A, com a terres més soltes davant les banquetes), no fou possible delimitar-la fins arribar a l'estrat UE 43. El reompliment de la rasa, UE 41, no va proporcionar material de cronologia determinant.

Fig. 19:
Detall de les banquetes UE 18 i UE 32, localitzades davant els murs UE 3 i UE 4, respectivament, com a reforç d'aquest murs perimetrals.

No ha estat possible determinar amb seguretat si la rasa UE 36, localitzada al davant del mur UE 4 i a continuació de la banqueteta UE 32, i que talla l'estrat UE 43, es correspon al mateix moment de les rases esmentades. El seu reompliment, UE 37, proporciona una cronologia dins del segle XIV, amb presència de verd i manganés amb l'orla del motiu 1051/03 (veure més a dalt).

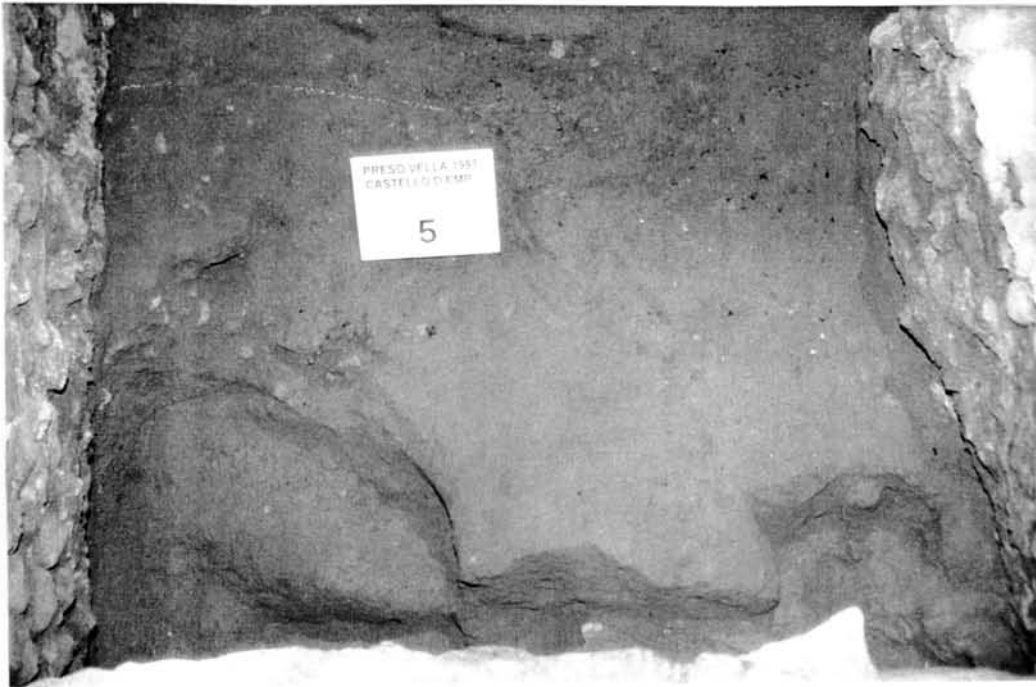

Fig. 20:

Foto sup.: Detall dels forats UUEE 22 i 24, situats a l'angle entre les banquetes UUEE 18 i 19.

Foto inf.: Detall del forat UE 30 i de la rasa UE, localitzades per sota dels forats de la foto anterior.

A l'angle entre les banquetes UUEE 18 i 19 s'han determinat un seguit de forats semicirculars: l'UE 38, que talla la rasa UE 40, i les UUEE 22 i 27, posteriors (veure fig. 20). Tot i que els tres es troben en el mateix espai hem de fer una diferenciació entre l'UE 38 i les altres dues. Aquest forat té l'aspecte d'un forat de suport de bastida, encara que és difícil d'atribuir-li amb seguretat aquesta interpretació, i es troba reblert per unes terres molt soltes i sorrenques, amb restes de morter, les quals han proporcionat una cronologia dins del segle XIV, amb presència de verd i manganés valencià. Just per sobre d'ell es troba el forat UE 22, el qual hem de considerar més modern, ja que es delimita des de l'estrat d'anivellament per al paviment, UE 21, i presenta un rellotge de butxaca dins del seu reompliment, UE 23. A continuació d'aquest forat, al sud, l'excavació va arribar a diferenciar un altre forat, UE 27, també davant la banqueteta UE 18 i que talla l'estrat UE 24, amb un reompliment de cendres i carbonets i amb material ceràmic de datació imprecisa, del que no podem donar una interpretació vàlida.

Totes aquestes alteracions de l'estrat UE 24, així com en l'estrat inferior UE 43, han provocat que apareguessin en aquests nivells propis del segle XIV, elements posteriors, com ara els fragments ceràmics de blau i daurat de l'UE 33 (terres soltes davant la banqueteta UE 32) i algun recuperat també en els estrats esmentats, probablement intrusions. El més significatiu però és, però, la presència del rellotge de butxaca de l'UE 23 i el diner de Carles III datat de l'any 1708, els dos apareguts en nivells inferiors al paviment de carreus de pedra UE 6, que ens fan pensar en dues possibilitats, o bé que el paviment no és l'original de la cel·la i fou posat al segle XVIII¹³, o bé que aquest si

---

¹³ Potser durant les reformes de l'any 1730 que coneixem gràcies a la documentació (veure annex 8.2. d'aquesta Memòria, docs. nùms. 9, 10 i 11).

que ho és, però fou alterat i remogut en repetides circumstàncies, tant durant la construcció de les voltes, amb la disposició de les banquetes que ens ocupen en aquest capítol, com durant les obres de l'any 1730.

La construcció dels murs de la presó.

Aquests murs, que ja hem descrit en l'apartat introductori, sobten profundament per la seva escassa fonamentació. En els únics casos on aquesta ha estat possible d'observar, sota els murs UUEE 1 i 4, es tracta d'una fonamentació molt simple, constituïda per un regruix de morter que lliga pedres i algunes teules, de forma i disposició molt irregular, amb una alçada màxima d'uns 20 a 30 cm (en un únic punt fa 73 cm). Aquestes fonamentacions, individualitzades amb l'UE 31, pel mur UE 1, i l'UE 34, pel mur UE 4, a més queden penjades a nivell dels estrats de preparació del paviment de pedres UE 6, per sobre de l'UE 24 que hem comentat en l'anterior apartat. Probablement els constructors de la presó no consideraren necessari fer importants fonamentacions en aquests murs de la cel·la, potser per la consistència del reompliment UE 24 i per l'important amplada de les parets. No obstant, aquest fet degué ser tingut en compte posteriorment pels constructors de les voltes, els quals optaren per reforçar els murs amb les banquetes que hem comentat en l'apartat anterior.

En conseqüència, els estrats que apareixen per sota de les fonamentacions dels murs perimetrals, cal considerar-los del moment fundacional de l'edifici. El primer d'ells, l'UE 24, al que ja hem fet referència anteriorment, es correspon plenament al segle

XIV, datació proporcionada pel material arqueològic que confirma també la cronologia recollida a través de la documentació escrita. Aquest estrat, no obstant, cobreix altres nivells del segle XIV, que sumen una potència total a l'entorn dels 3 metres, que no podem considerar directament relacionats amb la construcció de la presó, tal com veurem a continuació.

Els anivellaments de les primeries del segle XIV.

Per sota de l'UE 24 s'ha localitzat l'UE 43; es tracta d'un sòl argilós, d'una potència entre 12 i 34 cm, amb una superfície de forta pendent cap a l'est, d'un desnivell que s'ha calcul·lat a l'entorn d'un 10 %. S'ha intepretat com un abocament de terres que cobreix l'estrat d'incendi UE 44 i l'enderroc UE 42, per sobre de l'UE 46, l'estrat inferior. La datació de l'UE 43 s'ha situat dins del segle XIV, per la presència de fragments de verd i manganés català decorat amb l'orla 1051/03, tot i que l'absència d'orles més elaborades, presents en canvi en l'UE superior, d'anivellament pel paviment, ens podrien fer recular a les primeries d'aquest segle.

El mateix passa amb l'estrat inferior, UE 46, també amb un fort desnivell, d'un 11 %, en direcció a l'est, el qual presenta la superfície cremada (UE 44). És tracta d'un estrat de reompliment, amb presència d'abundant runa petita, amb fragments de teules i pedres, i destacable morter desfet. És un estrat d'una certa potència, entre 48 i 86 cm, en el qual, malgrat tot, s'hi va recuperar poc material ceràmic, un total de 73 fragments,

entre els quals es troba ceràmica catalana decorada en verd i manganés amb l'orla 1051/03, que ens podria situar en les primeries del segle XIV.

Dins d'aquest estrat es va individualitzar, de forma incerta, una rasa que el tallava per la part central de la cel·la, en direcció nord-sud. Aquesta rasa, l'UE 47, d'uns 60 cm. d'amplada, no es delimitava clarament, i el seu reompliment, UE 48, era molt similar a les terres de l'UE 46. La cronologia d'aquest reompliment, també cobert per l'estrat de cendres, es situa igualment dins del segle XIV.

Per sota de l'UE 46, aproximadament a un metre i mig de la fonamentació dels murs perimetrals de la cel·la, es va diferenciar el sòl UE 55. A diferència dels dos estrats inferiors, UUEE 43 i 46, aquest sòl presentava una superfície relativament anivellada, compactada i argilosa, fàcilment distingible de la runa superior. No obstant, aquest estrat, l'UE 55, d'una gran potència, a l'entorn de 170 cm, també estava constituït per runa abundant, amb presència de teules, pedres, rajols planers i abundants fragments de morter, fins i tot, amb runa cremada i alguns carbonets. Aquestes característiques fan pensar que es tracta d'un gran reompliment, la superfície anivellada del qual sembla tenir relació amb les rases que en ell es varen distingir, les UUEE 49, 51 i 53 (veure planta 4). Les tres determinen una planta en forma de U, amb el braços orientats cap al sud, que podria ser de forma quadrada ja que en aquest extrem sud es perden per sota el perfil de l'excavació. El mateix fet, d'endinsar-se per sota dels perfils, no ens ha permès de determinar l'amplada d'aquestes rases, però pel que es conserva són bastant grans. Vista la planta que defineixen aquestes rases, creiem que podria tractar-se de l'indici d'alguna estructura, que posteriorment degué fracassar. Els reompliments d'aquestes

rases, les UUEE 50, 52 i 54, estan constituïts per les mateixes terres que l'UE 46, el que significa que en el moment de l'abocament d'aquest estrat, les rases es trobaven obertes.

Tot i la gran potència d'aquest estrat, només s'han recuperat 71 fragments de ceràmica, a més de cronologia poc precisa, fet que tindria explicació pel seu caràcter d'abocament de runa. Per tant, la seva datació s'ha de situar amb anterioritat a l'UE 46 i amb posterioritat a l'UE 56, a la que cobreix, el que implica de nou proposar una cronologia dins de les primeries del segle XIV.

Les preexistències constructives.

Quasi a quatre metres per sota del nivell del paviment de la presó es varen localitzar les restes d'una estructura, l'UE 57, situada a la part central de la cel·la i orientada de nord a sud, de la qual només se'n conserven uns 60 cm d'alçada i escassament un metre de llargada, ja que es troba tallada en els seus dos extrems. Està construïda amb el sistema d'encofrat, amb abundant morter, però, desafortunadament aquesta va quedar pràcticament en el perfil de la cala amb la qual, per motius de seguretat, es va reduir l'excavació a la meitat, fet que ens va impedir de veure el mur en tota la seva amplada.

Aquesta estructura va aparèixer directament coberta per l'anivellament UE 55, que és el que l'amortitza totalment, però el nivell que dóna cronologia sobre el moment de la seva destrucció és l'estrat inferior, l'UE 56. La superfície d'aquest estrat es destacava

de l'UE 55 per la presència de terres cremades, i al llarg de la seva excavació es va posar de manifest l'abundància de carbonets i de material ceràmic cremat, amb menys runa que en l'estrat superior. Aquestes característiques porten a identificar-lo ràpidament amb un nivell de destrucció, associat al mur, a partir del qual es va procedir a terraplenar el terreny, tal com indica l'UE 55. Tot i la relativa potència de l'estrat, uns 46 cm, reduïts també a l'espai de la cala, cal destacar l'abundància de fragments ceràmic recuperats, un total de 402. D'entre aquests, el material que dona cronologia a l'estrat és la ceràmica de verd i manganés català del motiu 1051/03, junt amb un fragment de verd i manganés de Paterna, el que ens situa de nou en les primeries del segle XIV.

La datació del mur s'ha de fer a partir de l'estrat sobre el qual es fonamenta, l'UE 58, localitzat sota aquest nivell de destrucció. La seva superfície de sorres compactades es diferenciava bé d'aquest estrat, però la proximitat al nivell freàtic va dificultar la seva excavació, ja que la consistència fangosa impedia d'extreure les terres amb normalitat. Amb tot, es varen poder retirar uns 45 cms fins arribar al nivell freàtic, el qual va aflorar concretament a 9'23 metres sobre el nivell del mar. L'estrat es va presentar amb restes de runa i fragments de morter, i amb abundants petits carbonets i alguns fragments de fusta. En ell es varen recuperar també grans quantitats de material ceràmic, un total de 177, entre el qual va resultar totalment absent la ceràmica de verd i manganés, particularitat que ens ha fet situar la datació de l'estrat amb anterioritat a la fi segle XIII, moment proposat per a l'inici d'aquesta producció. Un nou tipus ceràmic s'ha fet present en aquest nivell, al qual hem donat el codi d'identificació 1257/01; es tracta d'una ceràmica grollera reduïda, de major qualitat que aquesta, que es

caracteritza per la seva decoració a rodeta en una banda a tocar la vora, amb motius vegetals o geomètrics. D'aquest tipus ceràmic ja se'n havien recuperat alguns fragments en estrats superiors, però molt residuals, en canvi aquí pren un cert relleu, fins assolir un 4'51 % del total del material exhumat. Probablement aquesta ceràmica decorada a rodeta pugui estar definint una producció determinada, anterior al segle XIV, ja que el coneixement de l'existència d'altres fragments a Sant Martí d'Empúries i a l'àrea immediata a Marsella¹⁴, ens podrien estar confirmant una certa difusió i comercialització, tot i que, val a dir, en aquesta àrea apareix amb idèntics motius però sobre ceràmica oxidada. Per al moment, proposem una datació dins del segle XIII, la mateixa que se li ha donat a la zona de Marsella, cronologia que extenem per al moment constructiu del mur UE 57.

L'excavació no va continuar més enllà del nivell freàtic, tant per la dificultat d'extreure les terres, com per la profunditat en què ens trobàvem treballant, poc més de quatre metres per sota dels nivells inicials. El fet de què els murs perimetrals de la presó havien quedat penjats des de molt aviat, ja ens havien obligat a pendre mesures de seguretat i reduir l'espai de l'excavació de la cel·la a una cala practicada en l'extrem on la fonamentació es trobava reforçada per les banquetes UUEE 18, 19 i 32. No obstant, aquestes també havien penjades en uns tres metres i mig d'alçada i la situació feia aconsellable deixar l'excavació. A aquest fet s'hi sumava també la impossibilitat d'instal·lar algun sistema per treure les terres a l'exterior, les quals s'havien de pujar amb cabassos per una escala, tasca que va anar reduït la capacitat de treball i va acabar de decidir l'abandonament de l'excavació.

---

¹⁴ Dades recollides després de la presentació d'aquest tipus ceràmic a la reunió de CATHMA celebrada a Empúries els passats dies 3 i 4 d'abril de 1997.

6. CONCLUSIONS

6.1. LES PREEEXISTÈNCIES CONSTRUCTIVES

El fet de superar els nivells fundacionals de la presó i excavar en extensió fins arribar al nivell freàtic, ens ha permès de posar al descobert alguns elements anteriors a la construcció de l'edifici. Es tracta concretament de dos murs, desconectats entre sí, apareguts un al fons de la cel·la 4 i l'altre en la cel·la 6. Pel sistema de construcció i per la seva aparença, fa pensar que podrien correspondre's tot dos al mateix moment, tot i que només ha estat possible datar un d'ells. Més difícil és considerar que ambdós murs puguin formar part d'un mateix edifici, ja que per l'espai excavat i l'estat en què ens han arribat es fa pràcticament impossible, encara que els dos han aparegut a cotes similars de profunditat.

En relació a aquestes cotes, sabem que el mur de la cel·la 4 es fonamenta exactament a 8'76 metres sobre el nivell del mar mentre que el de la cel·la 6 ho fa a 9'66 metres. Aquestes cotes ens estan indicant que la fonamentació de la presó està, pel que fa a la

cel·la 6, uns tres metres i mig per damunt, el que suposa una important elevació del terreny. Aquest detall és molt interessant pel fet de confirmar l'antiga topografia del lloc, ja que aquestes cotes es corresponen a la vessant nord del Puig de Mercadal, molt desfigurada a inicis del segon terç del segle XIV durant la conversió de l'antic castell dels comtes en la plaça del Gra. La recent localització d'aquest castell dels comtes ha servit per a identificar i donar caràcter al que hauria estat la *villa Castilione* dels primers segles medievals (PUIG, 1996a, pp. 47-77, i PUIG, 1996b, pp. 13-24), assentada sobre dos turons, el puig del Mercadal, pel que fa al nucli comtal, i el puig Salner, propietat de poder episcopal gironí. Sobre el primer dels turons, que és el que ens ocupa, s'hauria assentat una població, envoltada de muralles, amb una topografia urbana adaptada sobre el turó i ordenada en base a dos eixos perpendiculars, orientats segons els punts cardinals, en la que l'edifici capdal seria l'esmentat castell comtal. Amb la confirmació d'aquest terraplenament baixmedieval, disposat a partir de l'enderroc del vell castell, se'ns configura clarament aquesta topografia, i els extrems dels eixos dels carrers arran de la muralla es situen a l'entorn dels 10 metres sobre el nivell del mar: els 9'66 metres de l'extrem nord s'igualen ara als 9'9 metres de l'extrem est, als 11'4 metres del sud i 10'3 metres de l'oest (PUIG, 1996a, p. 64).

Les construccions localitzades en el subsòl de les cel·les 4 i 6, però, no formen part d'aquest antic nucli altmedieval, sino que es troben exactament a l'exterior de les velles muralles, pràcticament al seu davant. El traçat d'aquesta muralla, identificat sobre el Puig del Mercadal, deixa clarament l'obra nova de la Presó fora muralles, en el que antigament hauria estat l'espai de valls o fossats de la muralla (PUIG, 1996a, p. 55, fig. 3). No obstant, cal dir que durant la construcció de la Presó, aquestes muralles ja havien

estat anul·lades i substituïdes pel nou recinte baixmedieval que englobaria tota la població. No sabem, però, en quin estat es trobarien les muralles just abans de la destrucció del castell, moment en què serien visibles les estructures abans esmentades de les cel·les 4 i 6. És possible que aquestes es conservessin parcialment i que no fossin del tot terraplenades, almenys en el sector més septentrional, fins a l'enderroc del castell¹⁵. Hi ha una notícia molt interessant, tramesa de paraula per alguns vilatans de Castelló, sobre la troballa d'una muralla durant les obres de l'actual Passeig, abans plaça del Gra, a l'any 1973. Així consta en el text d'una de les fotografies recollides a *Castelló d'Empúries, 15 imatges retrospectives*, vol. 2, Arquitectura i Urbanisme, en el què es diu: *...en executar el projecte d'ordenació de la plaça, es van descobrir restes d'una antiga muralla -que continuava en la mateixa direcció de l'antic carreró que hi havia entre les arcades, avui desaparegut- i tot un conjunt de sitges, situades aproximadament a la part central de la plaça*. Si observem la fotografia, la situació del carreró ens fa evident l'ubicació de la Presó fora les antigues muralles.

La datació d'aquestes estructures preexistents, amb reserves, dins del segle XIII, fa considerar la seva construcció en l'espai fora muralles. És possible que en aquest espai, que quedava intermedi entre el Puig del Mercadal i el Puig Salner, s'anés omplint de construccions, d'un raval, en definitiva, que obligaria més tard a tancar la població que havia crescut dins d'unes noves muralles. Creiem que aquest raval s'hauria anat establint a banda i banda del camí que, sortint del portal nord de les muralles del Puig del Mercadal, menava en direcció a Vilanova de la Muga i Peralada. Això sembla entreveure's en el plànol topogràfic urbà de la vila, en el qual un llarg eix surt del Puig

---

¹⁵ Els trams més meridionals d'aquesta muralla seran aprofitats per fonamentari al damunt la baixmedieval, de la mateixa manera que es farà amb el tram de llevant de la del Puig Salner.

del Mercadal i travessa en direcció nord tota la població fins a anar a trobar l'anomenat Portal de la Verge Maria, a l'extrem de l'actual carrer de la Verge Maria, portal de la muralla baixmedieval des del qual sortia el camí de Peralada.

6.2. ELS NIVELLS DE TERRAPLENAMENT DEL SEGON QUART DEL SEGLE XIV

En un moment determinat de les primeries del segle XIV té lloc l'enderroc de la construcció localitzada en el subsòl de la cel·la 6. El fet de què la runa aparegués cremada, junt amb l'abundància de carbonets, fa pensar que la destrucció hagués estat ocasionada per un incendi. Poc després, dins del mateix període cronològic, es disposa per damunt seu un important terraplenament que aixeca la superfície del sòl fins a uns 12 metres sobre el nivell del mar. La superfície anivellada d'aquest terraplenament, junt amb l'existència d'unes rases de fonamentació, fa pensar que possiblement per damunt d'aquest sòl s'haguessin aixecat algunes estructures, d'escassa rellevància i poca durada, ja que immediatament es disposen dos nous abocaments de terres i runes, amb una capa intermèdia de cendres, que eleven el sòl un metre més.

Aquest conjunt d'abocaments de terres cal associar-los al procés d'elevació i anivellament del terreny realitzat a inicis del segon quart del segle XIV, quan es fa la plaça del Gra, avui Passeig o plaça Jaume I. De fet la cota superior del darrer abocament es situa a l'entorn dels 12'77 metres, cota a ras dels 13'10 i 12'70 metres a la part central de la plaça. Gràcies a la documentació escrita sabem que la plaça del Gra es va constituir durant els anys 1336 i 1337, després d'haver enderrocat el palau comtal que es trobava en aquest lloc. El text és molt clar: *En otro libro, ó registro de*

Establecimientos, Arrendamientos, y Cartas de pago de tiempo de dicho Infante (es refereix a Pere I) *nombrado en n° ... (en blanc) de los años 1336 y 1337 se hallen diferentes Establecimientos de pedasos del valle del Castillo antiguo que estava, ó solia estar dentro de dicha villa en el Lugar, ó puesto donde hoy esta la plasa del grano, y la calle de la Payreria nueva, y otros autos por los quales consta que dicho Infante mandó edificar muchas casas en el puesto, ó Lugar donde estava dicho Castillo, y formar con ellas dicha calle, y plasa, ó parte della baxo varios dias, y calendarios*¹⁶ (PUIG, 1996a, p. 57. Extret de LLOBET, 1667-68, fol.78).

És possible que la runa, que és una constant present en les terres del terraplenament, pogués procedir de l'enderroc d'aquest castell. Pensem, però, que no tota la runa es va llençar, sinó que l'obra de pedra carreuada degué aprofitar-se, potser per a construir els edificis de la Cúria i la Presó, començats l'any 1339. De fet, en la descripció de la cel·la quatre ja hem comentat aquest detall i creiem que l'utilització de blocs de pedra per a fer els paviments de les cel·les, té explicació en els excedents de pedra després de l'enderroc del Castell.

Aquesta seqüència estratigràfica no es dona en la cel·la 4, sino que aquí l'estructura preexistent a la Presó s'utilitza com a fonament del mur nord de la cel·la subterrànea descoberta per sota del nivell de l'edifici carcerari, i la que parlarem en el capítol següent.

---

¹⁶ Els establiments als que es refereix el text són segurament els documents que es troben a l'Arxivo de la Fundación Casa Ducal de Medinaceli, secció "Ampurias", materia: "Cartas particulares de cada uno de los dominios que componen el estado condal ampurdanés, de total jurisdicción", referents a "Obras en el antiguo castillo", (1332-1355), lligall 117, docs. 10.951, 10.954, 10.956, 10.959 i 10.960 (SÁNCHEZ, 1993, p. 145). L'accés a aquests documents ha estat impossible, ja que l'arxiu es troba en ple trasllat a Toledo i la consulta dels fons és impracticable.

6.3. LA CONSTRUCCIÓ DE LA PRESÓ

Un cop la plaça ja ha estat anivellada, el comte procedeix a establir els vint-i-quatre solars resultants a un total de catorze paraires (PUJOL, 1996, p. 29), amb la condició que hi edificuessin els seus respectius obradors. Aquest fet succeix, com hem dit, als anys 1336 i 1337, dates en què cal considerar que ja queda configurada la plaça de Gra i el carrer de la Pairaria Nova. Ara s'obre una nova àrea de mercat del gra, amb la que cal relacionar les sitges que foren trobades als anys 1948 i 1973, tant per sota de les voltes, com a la part central de la plaça, utilitzades per al seu emmagatzematge. La destrucció del Castell, però, havia deixat a Castelló, probablement, sense un centre administratiu, per la qual cosa es va emprendre ràpidament la construcció de la Cúria i la Presó a l'extrem nord de la plaça, a l'any 1339. Aquestes dades documentals han estat provades arqueològicament en l'excavació de la cel·la 6, mentre que la cel·la 4, pel fet de tenir un espai subterrani recolzat aparentment sobre unes preexistències constructives, no ha presentat estratigrafia corresponent a l'època.

El subsòl de la cel·la 6, com vèiem en el capítol anterior, ja havia presentat dades concloents respecte a l'aixecament del terreny produït amb la nova ordenació urbana associada a la plaça del Gra, a inicis del segon terç del segle XIV. De la mateixa manera, l'excavació de la cel·la també ha proporcionat dades referents al moment constructiu de la Presó. Per sobre dels terraplenaments s'han documentat uns estrats que

cal relacionar amb l'anivellament i les successives capes de preparació per a rebre el paviment de la cel·la. No obstant, pel material ceràmic recuperat en aquests nivells, és possible que ens trobem en un moment més avançat del segle XIV, potser relacionat amb les importants reformes de l'any 1361, en què sembla que la Presó pateix una important reparació, tal com ens detalla la documentació escrita. Aquestes reformes, a només vint-i-dos anys de la construcció de l'edifici, podrien ser la resposta a l'existència d'aquests nivells més tardans. Si observem l'escassa fonamentació dels murs de la cel·la 6, s'enten que en algun moment determinat fos necessari emprendre treballs de reconstrucció. De fet, com veurem en el capítol següent, la mateixa disposició d'unes banquetes adossades als murs perimetrals de la cel·la, fa pensar en la necessitat constant de reforçar una obra que no havia estat prou ben fonamentada en els seus orígens.

No passa el mateix amb la cel·la 4, que presenta una sòlida fonamentació per sobre d'un àmbit que s'ha interpretat com a cel·la subterrània, on les condicions de reclusió, sense llum ni ventilació, i amb un alt grau d'humitat, havien de ser extremes. El fet, però, que en aquest àmbit s'hi haguessin realitzat excavacions a inicis dels anys 70, ens ha impedit de recuperar l'estratigrafia original, i poder reconèixer els nivells de fonamentació i pavimentació associats als moments de construcció i ús de la cel·la.

6.4 LES REFORMES POSTERIORS

L'excavació de les cel·les 4 i 6 ha posat de manifest un conjunt de dades que ens informen d'unes intervencions a l'edifici de la Presó al llarg del segle XVI. Sembla ser que la reforma més important -tal com ja s'ha dit anteriorment- fou la substitució dels cairats de fusta, que constituïen el sistema de sostre original de l'edifici, per les voltes de rajols. Aquesta informació s'ha trobat de manera diferent en les dues cel·les. A la cel·la 4 ha aparegut a través de l'enderroc de la seva volta inferior, el qual ha proporcionat un conjunt ceràmic del segle XVI molt important. Pel que fa a la cel·la 6, s'han determinat concretament tres banquetes que adossades a alguns dels murs originals de l'edifici, servien per reforçar-los i així suportar millor el pes del nou sostre i alhora, funcionaven com a arrancament de la volta. La substitució d'aquests sotres, però, no es realitza només a aquestes dues cel·les, sino a tot l'edifici. A més a més, suposem que l'ampliació de la Presó a nivell de primer pis a les ales sud i oest, es realitzen també en aquest mateix moment. Aquesta ampliació implicaria aleshores, una reestructuració de tot l'edifici (veure figs. 8-9). En primer lloc, es modifica l'accés a la Presó que és a través de la Cúria, s'anul·la la porteta que comunicava els edificis i s'obre un nou portal que dona al carreró de la Presó, de manera que, a partir d'ara els dos edificis funcionaran independentment l'un de l'altre. Amb això l'àmbit 2, on dona aquest portal, perdre la funció de caixa d'escala que tenia fins el moment i passarà a ser l'espai de distribució cap a l'interior de l'edifici i l'àmbit 1, que fins ara tenia aquesta

funció passarà a ser la caixa d'escala que comunica amb el pis superior. La part de dalt de l'àmbit 2 es converteix en una cel·la, l'àmbit 10, obligant d'aquesta manera a construir una volta sobre el pati i a anul·lar l'accés a l'àmbit 11 que fins el moment era per allí. L'ampliació de la presó pels costats sud i oest donen lloc als àmbits 13 i 14. L'àmbit 14, que tindrà la funció de passadís per accedir a l'àmbit 13, s'aixeca a nivell de primer pis per sobre del pati fonamentant-se en el seu paviment, de manera que arriba a tancar una part dels murs d'aquest extrem, fent-se necessari deixar una petita obertura per no anul·lar l'antiga finestra que dona llum a l'àmbit 8. L'àmbit 13 es construeix per sobre dels àmbits 7 i 8, tot i que actualment està del tot derruït, per la qual cosa en desconeixem el seu ús. D'aquesta cel·la, però, sabem que s'accedia a la cel·la 12, a la qual s'hi arribava, inicialment, des de l'àmbit 11. Per damunt d'aquest, sembla que s'aixeca una mena de terrabastall al qual s'hi accediria des de l'àmbit 12 a través d'una possible escala de gat. Aquest terrabastall, però, no modifica l'alçada de l'edifici, sino que es construeix fent un sostre intermig.

Les reformes que afecten la façana, les ales sud, oest, part de la nord i els sostres, es fan amb obra de rajols, mentre que les obres de l'interior del pati s'aixequen amb una obra de més mala qualitat, a base de trossos de rajols i pedres.

6.5 LA DARRERA REFORMA DEL SEGLE XVIII

Des d'aleshores i fins l'any 1730 no tenim constància ni històrica ni documental de cap altra intervenció a la Presó. Evidentment que degueren produir-se diverses reformes de manteniment de l'edifici, però no en conservem cap dada. D'aquest any conservem tres documents que ens parlen d'obres tan a la Presó com a la Cúria: un pressupost i dos concessions d'obres. El detall d'aquestes escriptures ens permeten conèixer clarament quines eren aquestes obres de reparació, a la vegada que ens proporcionen indicis sobre la identificació d'alguns dels àmbits de l'edifici. Aquests textos són, per ordre d'interès:

1- TEXT DEL 18 DE JUNY: CONCESSIÓ D'OBRES FETA PER SUBHASTA PÚBLICA PER VALOR DE NORANTA CINC LLIURES:

Les obres consisteixen en el següent treball de paleta: *"...refer las tauladas de la preso de la present vila de Castello y la xamanera de la mateixa preso..., ...acomodar lo enrajolat de la tabba de dalt serca la cuyna de dita preso y rebatrer y embrucalar lo entorn de alsada de dotze palms, y aiximateix escurar la necessaria que es troba en dita tabba finsael cluell mestra". "...Escarar la necessaria de la tabba que es al muntar la escala de dita preso fins al dit cluell mestra y tapar tots los furats que son y es troban en dita tabba" i "...remendar totas las quatra tabbas que son en dita preso y netejar totas las necessarias que se troban en ellas fins al dit cluell mestra". "...fer la escala tota nova que puja dalt en lo Arxiu de S. E. De la matexa forma y manera ques troba*

vuy en dia y rebatrer y embrucalar tota la paret del corredor de dita escala, junt ab lo enva de rajol dobla que tambe haura de fer nou de part de dins y defora, obrant sempre dita obra ab rajols nous..., ... arregunar las parets de una part y altre del corredor que media des de la porta que entra lo notari de la Administracio á fins a la porta de la dita escala, y aximateix assentar las dos finestras que se fan fer la una en dita curia y la altre en dit arxiu”¹⁷.

2- TEXT DEL 6 DE JUNY: CONCESSIÓ D’OBRES PEL PREU D’ONZE LLIURES I TRES SOUS:

Aquestes obres consisteixen en unes feines de fuster: “...fer dos finestras, ço es, una en la curia de la present vila ab dos finestrons al mig y la altre en lo arxiu...; les quals s’han de fer ...de fusta de bon pi ab sos vestiments, guarnidas y ab tota la ferramenta que necessitaran ditas dos finestras”¹⁸.

3- TEXT DEL 16 D’ABRIL: PRESSUPOST PER LES OBRES DE RESTAURACIÓ DE LA PRESÓ I BOTIGA DEL COMTE D’EMPÚRIES:

Aquests treballs de paleta i fuster no arribaran a aprovar-se mai. En ell s’especifiquen les següents obres a fer: “...remendar una tava de la carcel de la parte de dicha curia y limpiar la necessaria ..., ...remendar otra tava de la dicha carsel y limpiar tambien la necessaria..., ...remendar la necessaria de dos tavas de dicha carcel y limpiar aquella..., ...remendar la necessaria y rexa de la tava que es serca escalera de dicha carcel..., ...remendar todos los tejados de dicha carcel..., ...hazer la escalera por que escalera por la qual se sube de dicha curia al arcivo..., ...hazer una ventana de madera

---

¹⁷ PUJOL, 1996, p. 47, doc. 19.

¹⁸ PUJOL, 1996, pp. 46-47, doc. 18.

en dicha curia, junto con las manos, madera y ferramenta necessaria..., i ...hazer otra ventana de madera en dicho archivo, manos, madera y ferramenta"¹⁹.

Com veiem, es tracta de treballs de reparació i adequació dels dos edificis. Els termes *tabba* i *necessaria*, que tant repetidament surten en aquests textos, es corresponent, respectivament, als termes cel·la i comuna. Una de les reparacions més repetides al llarg dels tres documents és la neteja d'aquestes comunes, que encara actualment es poden veure en totes les cel·les de la Presó, una de les darreres comoditats que degueren instal·lar-se en aquest edifici. Els textos ens parlen també d'altres detalls com són l'existència d'una cuina en el primer pis de la Presó.

---

¹⁹ PUJOL, 1996, pp. 45-46, doc. 17.

7. PLANIMETRIA

El mètode de registre planimètric emprat en aquesta campanya, segueix la línia marcada per les pròpies característiques de l'excavació; en aquest cas, no es podia ni tampoc calia, utilitzar el sistema de quadrícula que sovint trobem a molts jaciments: per una banda, s'ha comptat amb la col·laboració del Sr. Lluís Sant, tècnic del Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, qui va acotar la zona i donar la cota final sobre el nivell del mar d'aquest edifici carcelari; per una altra banda s'ha pogut fer ús de la planimetria que els serveis tècnics de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries ja tenia realitzats de la presó i la cúria. A partir d'aquestes dues eines de treball s'ha portat a terme la planimetria arqueològica de l'excavació.

Per tal de procurar que la tasca de consulta per part de l'arqueòleg/a o arqueòlegs/es que ho necessitin sigui el més senzilla possible, s'ha optat per un sistema planimètric simple: s'ha treballat sempre a escala 1:20; s'ha donat una numeració correlativa, amb xifres àrabiques començant pel número 1, primer a les seccions i després a les plantes; i el sistema de caràtula utilitzat, és el que ens ha vingut marcat pel mateix Servei d'Arqueologia.

A cadescuna de les fitxes d'UE hi consten les cotes de profunditat de totes les unitats estratigràfiques, sempre en relació al nivell del mar, que correspon a 13,42m. De manera que, tan per les fitxes com per la planimetria s'ha agafat el mateix punt de referència, el nivell del mar.

Seguidament donem la numeració de les plantes i seccions de les dues cel·les aixecades:

seccions:

1- cel·la 6, E-W, escala 1:20.

2- cel·la 4, N-S, escala 1:20.

Plantes:

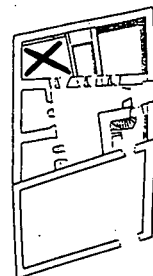
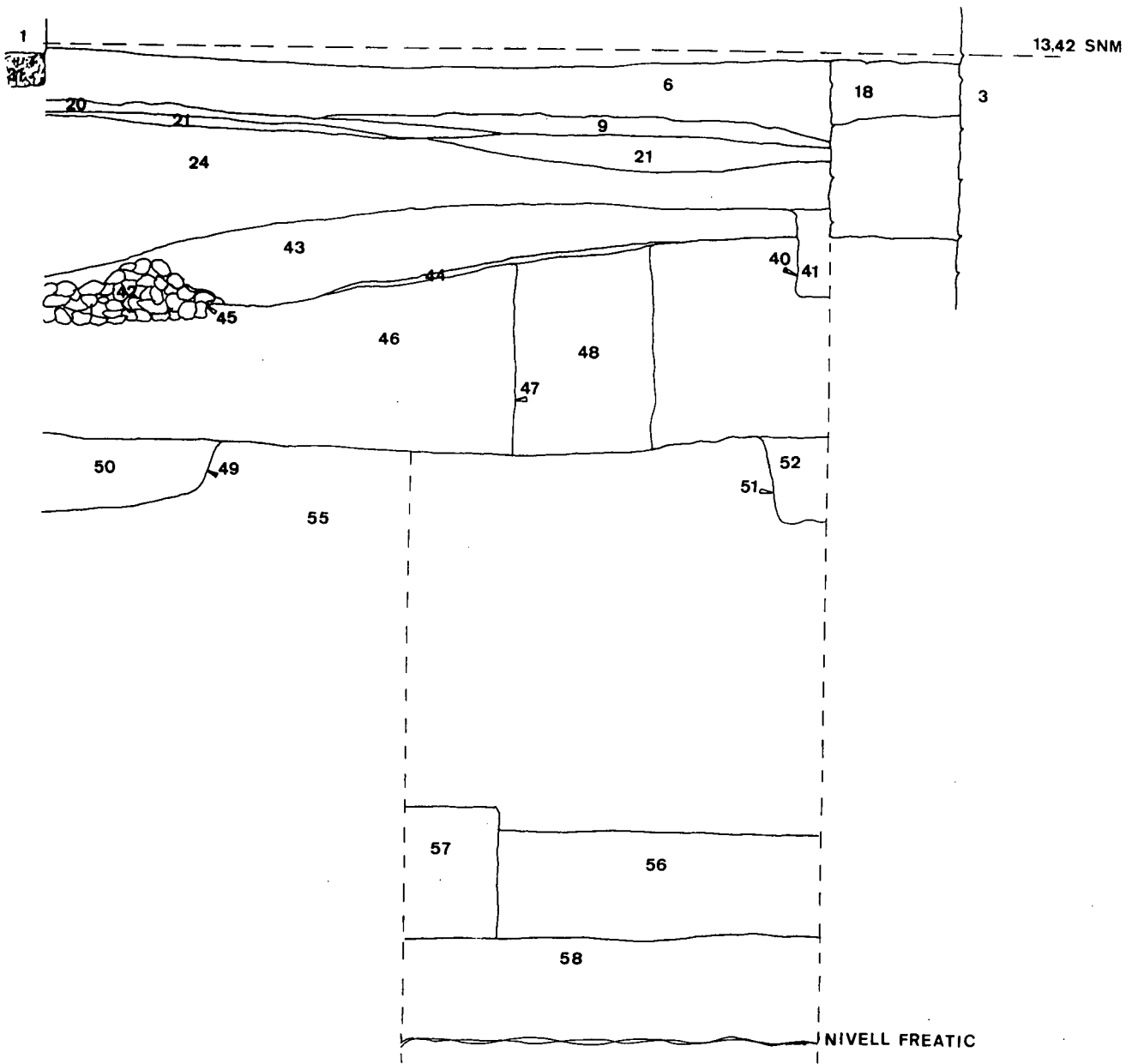
1- cel·la 6, escala 1:20.

2- cel·la 6, escala 1:20.

3- cel·la 6, escala 1:20.

4- cel·la 6, escala 1:20.

Val a dir, que en cap cas, al llarg de l'excavació, s'ha cregut convenient realitzar alçats.

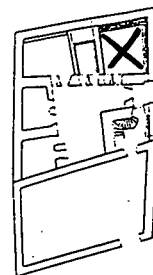
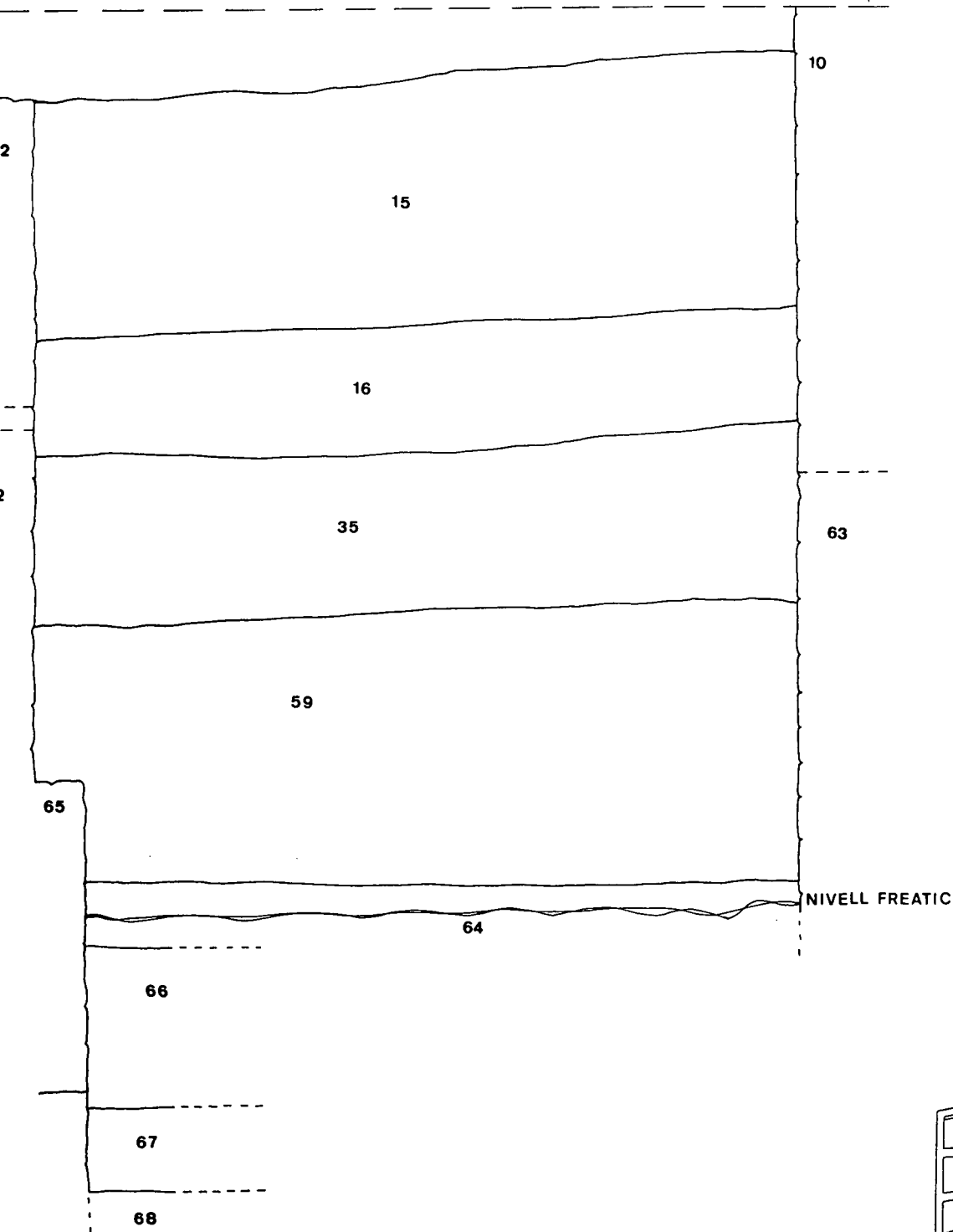

Generalitat de Catalunya
 Departament de Cultura
 Direcció General del Patrimoni Cultural
 Servei d'Arqueologia

nom: PRESÓ VELLA
 n° expedient: CASTELLÓ D'EMPÚRIES
 municipi: ALT EMPORDÀ
 comarca:

nom plànol: SECCIÓ
 n° correspon: 1
 escala: 1/20
 data: gener 1997
 dibuixant: A.M. Puig i M. Teixidor
 observacions:

13,42 SNM

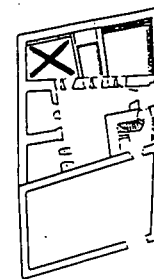
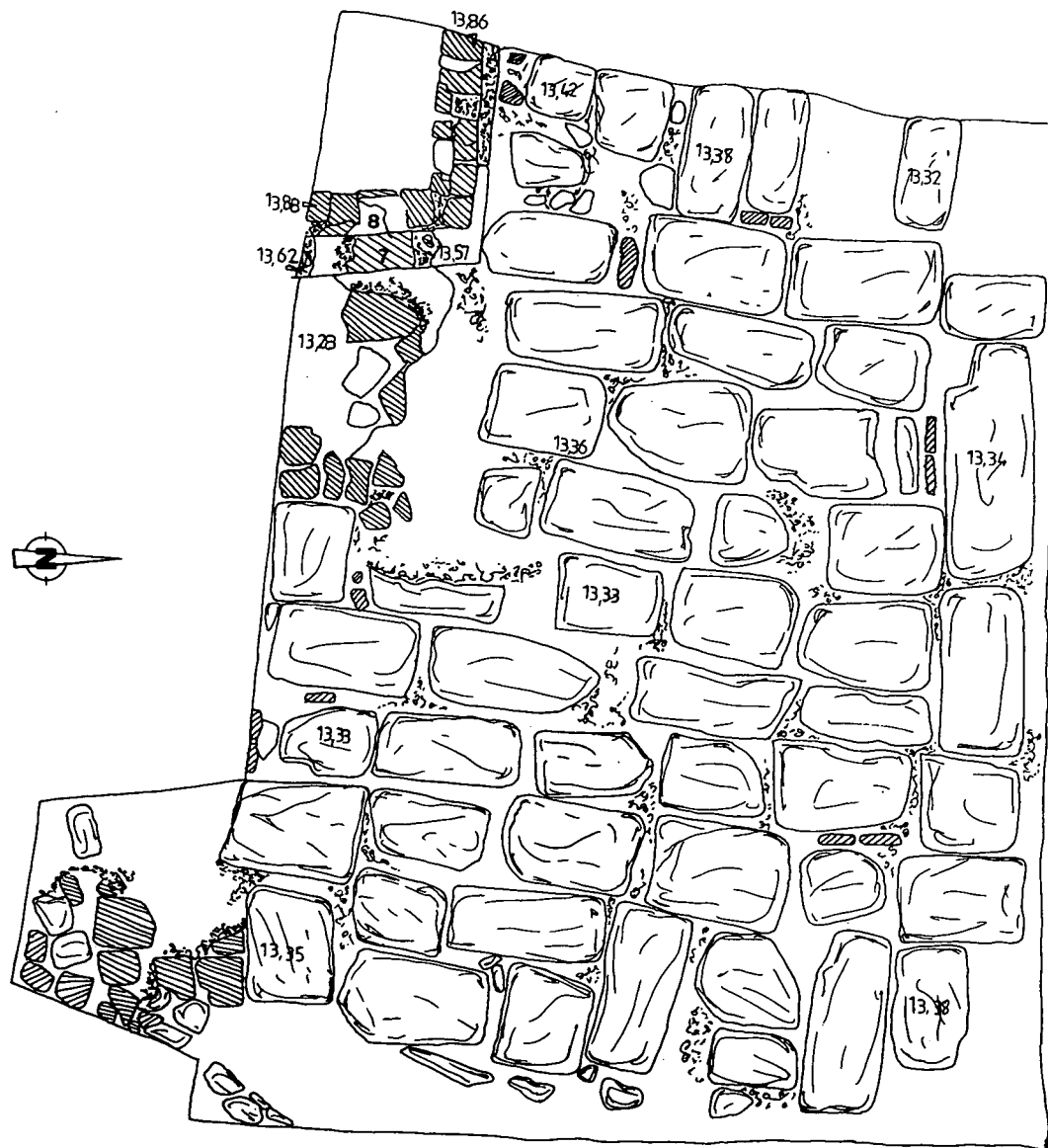

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural:
Servei d'Arqueologia

nom: **PRESÓ VELLA**

n° expedient:
municipi: **CASTELLÓ D'EMPÚRIES**
comarca: **ALT EMPORDÀ**

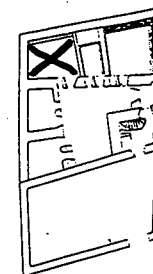
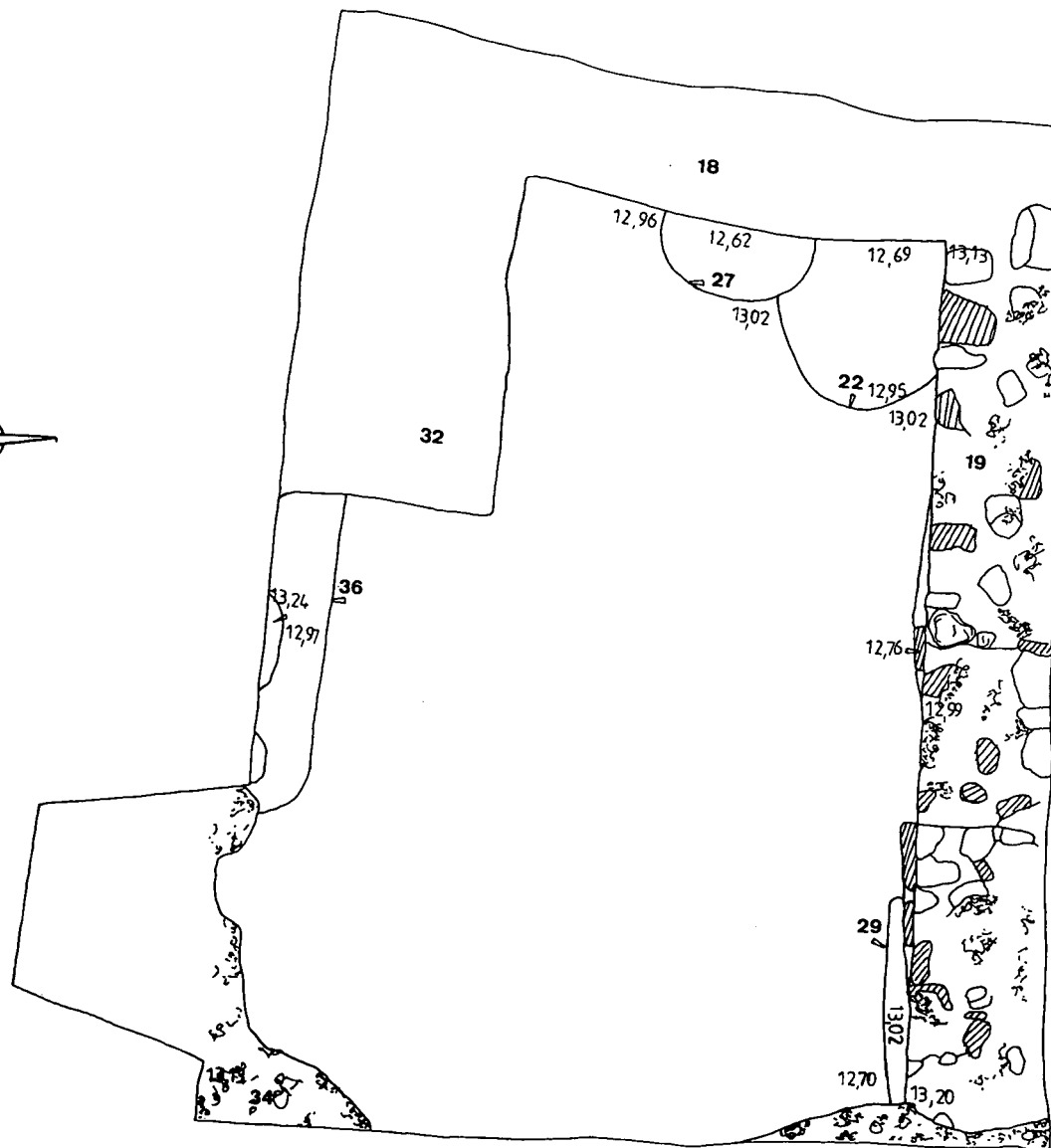
nom plànol: **SECCIÓ**
n° correspon: **2**
escala: **1/20**
data: **gener 1997**
dibuixant: **A.M. Puig i M. Teixidor**
observacions:

Generalitat de Catalunya
 Departament de Cultura
 Direcció General del Patrimoni
 Cultural
 Servei d'Arqueologia

nom:	PRESÓ VELLA
nº expedient:	
municipi:	CASTELLÓ D'EMPÚRIES
comarca:	ALT EMPORDÀ
nom plànol:	PLANTA PARCIAL
nº correspon:	1
escala:	1/20
data:	gener 1997
dibuixant:	A.M. Puig i M. Teixidor
observacions:	

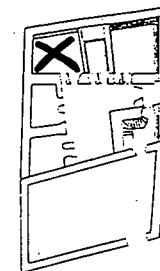
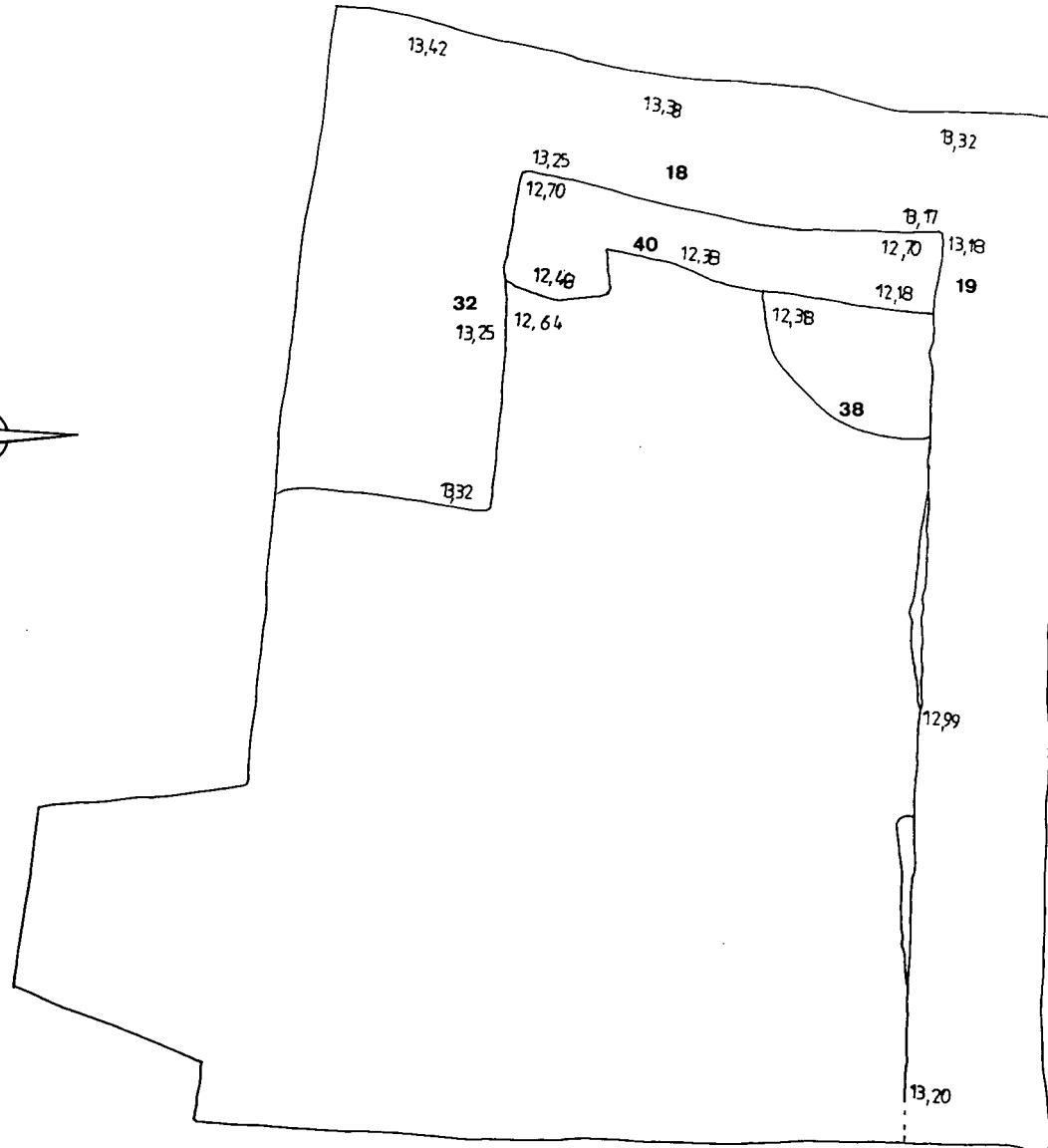

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni
Cultural
Servei d'Arqueologia

nom: **FRESÓ VELLA**

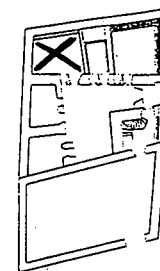
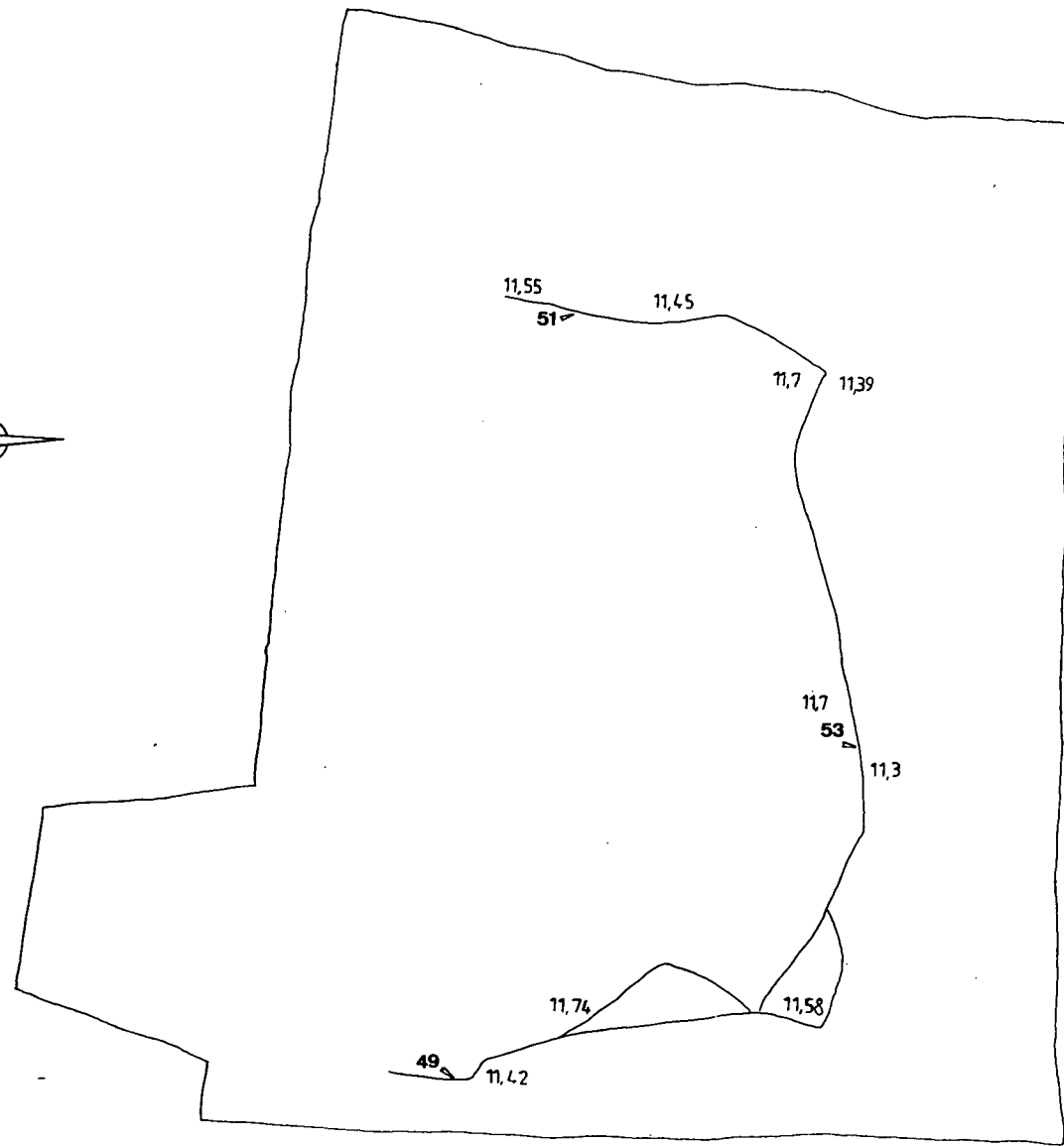
nº expedient:
municipi: **CASTELLÓ D'EMPÚRIES**
comarca: **ALT EMPORDÀ**

nom plànol: **PLANTA PARCIAL**
nº correspon: **2**
escala: **1/20**
data: **gener 1997**
dibuixant: **A.M. Puig i M. Teixidor**
observacions:

Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni
Cultural
Servei d'Arqueologia

nom: PRESÓ VELLA
nº expedient:
municipi: CASTELLÓ D'EMPÚRIES
comarca: ALT EMPORDÀ
nom plànol: PLANTA PARCIAL.
nº correspon: 3
escala: 1/20
data: gener 1997
dibuixant: A.M. Puig i M. Teixidor
observacions:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni
Cultural
Servei d'Arqueologia

nom:	PRESÓ VELLA
nº expedient:	
municipi:	CASTELLÓ D'EMPÚRIES
comarca:	ALT EMPORDÀ
nom plànol:	PLANTA PARCIAL
nº correspon:	4
escala:	1/20
data:	gener 1997
dibuixant:	A.M. Puig i M. Telsidor
observacions:	

8. ANNEXES

8.1. CONJUNTS CERÀMICS DEL SEGLE XIV. ESTUDI DEL MATERIAL

El volum dels conjunts ceràmics del segle XIV recuperats a la cel·la 6 de la presó ens ha portat a fer un estudi particular d'aquests conjunts, dels quals es pot veure la representació gràfica en el volum 2 d'aquesta memòria. Pel fet de ser conjunts tancats i molt uniformes, hem considerat interessant realitzar una anàlisi percentual dels diversos tipus ceràmics que hi apareixen, a la vegada que s'insisteix en la seva cronologia. Els estrats analitzats són les UUEE 24, 43, 46, 55, 56 i 58, i es corresponen a diversos estrats d'anivellament, reompliment i amortització situats en els estrats fundacionals de la cel·la. Excepte la primera UE 24, que cal considerar cronològicament més tardana, les altres unitats tenen una fàcies molt similar, que ens porten a creure que foren dipositades dins d'un curt espai de temps.

L'estudi del material de l'UE 24 s'ha basat en el total de 316 fragments ceràmics exhumats en tota l'unitat, incloent-hi la variant UE 24 A. Com anirem veient en

cadascun dels casos analitzats, el percentatge més elevat se l'emporta la ceràmica grollera reduïda, amb un total del 184 fragments, el que significa un 58'22 %.

<i>grollera reduïda</i>	58'22 %
<i>vaixella fina</i>	12'34 %
<i>vidriada monocroma</i>	11'39 %
<i>comuna reduïda</i>	8'86 %
<i>vidriada de cuina</i>	5'06 %
<i>comuna oxidada</i>	4'11 %

Entre el 12'34 % que es correspon a la ceràmica que podem anomenar vaixella fina, el volum més destacable el proporciona la ceràmica blanca que acompanya sempre el verd i manganés, amb un 8'22 %. La presència de ceràmica decorada amb verd i manganés català és sempre molt residual, amb un 3'79 % en aquest cas. Entre aquest total s'han recollit quatre variants d'orles decoratives:

(1051/03)- línia amb verd inscrita entre dues línies en manganés.

(1051/09)- ziga-zagues dobles en manganés amb motius inscrits bicolors entre dues línies en manganés.

(1051/11)- ziga-zagues simples en verd amb motius inscrits en manganés entre dues línies en manganés.

(1051/13)- rombes amb aspa que alternen amb dobles línies verticals entre dues línies en manganés.

L'existència d'aquestes orles ens porta a considerar la datació d'aquest estrat ben entrat el segle XIV, que podríem associar a la reforma constructiva de l'any 1361.

Les UUEE que analitzarem a continuació presenten un percentatges molt similars entre elles, fet que ens portarà a tractar-les al final del capítol en un estudi conjunt. La primera d'elles és l'UE 43, l'anàlisi de la qual s'ha fet en base als 91 fragments exhumats:

<i>grollera reduïda</i>	59'34 %
<i>comuna reduïda</i>	15'38 %
<i>vaixella fina</i>	10'98 %
<i>vidriada monocroma</i>	7'69 %
<i>vidriada de cuina</i>	3'29 %
<i>comuna oxidada</i>	3'29 %

En aquesta ocasió, entre la vaixel·la fina, és també la vidriada blanca sense decorar la més abundant, amb un 7'69 %. La resta se l'emporta la ceràmica en verd i manganés catalana, en la que només és present l'orla decorativa 1051/03, a dalt esmentada.

A l'UE 46, localitzada per sota l'estrat anterior, tot i la seva potència, només s'han comptabilitzat un total de 118 fragments ceràmics, els quals fan els següents percentatges:

<i>grollera reduïda</i>	75'42 %
<i>comuna reduïda</i>	10'16 %
<i>vidriada monocroma</i>	5'93 %
<i>vaixel·la fina</i>	3'38 %
<i>vidriada de cuina</i>	2'54 %
<i>comuna oxidada</i>	2'54 %

El percentatge de la vaixel·la fina s'ha reduït sensiblement respecte a l'anterior estrat, ja que en aquesta unitat només s'ha conservat un fragment ceràmic de vidriada blanca, junt amb també un únic fragment de verd i manganés català del mateix motiu d'orla 1051/03, a més d'un verd i manganés de Paterna, i un blau i daurat valencià que considerem una possible intrusió.

La proporció de vaixel·la fina disminueix fins al punt que en l'UE 55 és inexistent.

Sobre els només 71 fragments recollits:

<i>grollera reduïda</i>	56'33 %
<i>comuna reduïda</i>	22'53 %
<i>vidriada monocroma</i>	5'63 %
<i>vidriada de cuina</i>	5'63 %
<i>comuna oxidada</i>	4'22 %

Com veiem la ceràmica grollera reduïda, seguida de la comuna reduïda, continuen encapçalant la llista de tipus ceràmics més abundants.

El mateix passa amb la següent unitat, l'UE 56, estratigràficament situada per sota de l'anterior, la qual amb poc més d'un terç de la potència que tenia l'UE anterior presenta quasi sis vegades més material ceràmic. El total de fragments ceràmics recollits són 402, amb els següents percentatges:

<i>grollera reduïda</i>	50'49 %
<i>comuna reduïda</i>	24'62 %
<i>vidriada monocroma</i>	11'44 %
<i>vidriada de cuina</i>	7'71 %
<i>comuna oxidada</i>	3'23 %
<i>vaixella fina</i>	2'47 %

Com pot veure's de nou, la vaixella manté la seva escassa presència. La ceràmica vidrada blanca és majoritària, amb un 1'49 %, mentre que per sota es troba el verd i manganés català, amb l'orla decorativa 1051/03, junt amb un únic fragment de verd i manganés de Paterna. És interessant destacar la presència de dos fragments de ceràmica reduïda decorada a rodeta amb motius vegetals. Insistim en aquest detall ja que aquests fragments es corresponen a nou tipus ceràmic, individualitzat per primera vegada a l'excavació de la Presó, que sembla estar definint una producció pròpia del segle XIII, que reb una certa comercialització, i que es troba amb idèntics motius decoratius en altres jaciments²⁰. També és interessant la troballa d'un fragment de gran recipient de ceràmica grollera reduïda amb l'interior decorat amb un peix esgrafiat.

La darrera de les unitats estudiades és l'UE 58. En aquesta unitat desapareix totalment la vaixella fina, mentre que pren el relleu l'esmentada ceràmica decorada a rodeta

---

²⁰ A la reunió de l'associació CATHMA celebrada a Empúries els dies 3 i 4 d'abril d'aquest any, es va posar sobre la taula aquest tipus ceràmic, del qual també en se'n varen reconèixer fragments idèntics en l'excavació del fossat del castell de Sant Martí d'Empúries i en l'àrea de Marsella.

Aquesta particularitat ens ha fet considerar que ens trobem per sota dels nivells del segle XIV. En realitat aquest estrat es troba a nivell de fonament d'una construcció anterior a la presó, la qual és amortitzada per l'estrat que hem analitzat anteriorment, l'UE 56. En conseqüència i per paral·lelismes cronològics amb l'àrea de Marsella, on aquesta ceràmica a rodeta apareix en contextes del segle XIII, encara que sobre ceràmica comuna oxidada, considerem que l'UE 58 podria també situar-se en el mateix context, amb totes les reserves, ja que no hi ha més dades que ho confirmin.

L'estudi del material de l'UE 58 s'ha fet en base als 177 fragments recuperats, el que fa un total de percentatges:

<i>grollera reduïda</i>	72'31 %
<i>vidriada monocroma</i>	10'73 %
<i>comuna reduïda</i>	8'47 %
<i>vidriada de cuina</i>	5'64 %
<i>comuna oxidada</i>	2'82 %

D'entre aquest total, la ceràmica decorada a rodeta representa un 4'51 %.

En resum, si observem la totalitat de les unitats estudiades, veiem com la ceràmica grollera reduïda és el tipus ceràmic majoritàriament present, amb uns percentatges que oscil·len entre un 50'49 % fins a un màxim de 75'42 %, el que la converteix en el tipus més corrent i extensament utilitzat al llarg del segle XIV. El segueix amb importància l'anomenada ceràmica comuna reduïda, d'un aspecte més acurat que la ceràmica grollera, però, en definitiva, també cuita amb atmosfera reductora. Els tant per cents de ceràmica comuna reduïda oscil·len entre un 8'47 % i un màxim de 24'62 %.

Dins dels tipus ceràmics de cuïta oxidant destaca la vidriada monocroma, amb uns percentatges que van des d'un 5'63 % a un 11'44 %. També vidriada però amb la pasta més grollera i d'un ús específic com a recipient de cuina, per anar al foc, tenim l'anomenada vidriada de cuina, amb una presència entre 2'54 % i 7'71 %. La ceràmica menys representada és la ceràmica comuna, entre un 2'54 % i un 4'22 %.

Aquest ordre d'aparició i de valor percentual es dona clarament en els estrats identificats com a fundacionals de la presó, les UUEE 43, 46, 55 i 56. En l'UE 24, datada en les darreries del segle XIV o inicis del segle XV, i en l'UE 58, anterior al segle XIV, la repartició de tipus varia relativament. En l'UE 24 la comuna reduïda cedeix el seu lloc a la ceràmica vidrada monocroma, el mateix que passa a l'UE 58.

El que resulta molt interessant és el descens important que es dona en els percentatges de presència de vaixel·la fina, des de l'estrat més modern, l'UE 24 fins a l'UE 58, la més antiga. La disminució és realment molt acusada, passant d'un 12'34 % en l'UE 24 i un 10'98 % a l'UE 43, fins 3'38 % i 2'47 % dels estrats centrals i un 0'00 % de l'UE 58. Aquest fet ens està indicant que com més ens trobem en el tombant del segle XV més abundant és la presència de ceràmica vidrada decorada, mentre que a mida que ens acostem al segle XIII, aquesta disminueix fins a desaparèixer totalment. D'entre aquests totals de vaixel·la fina destaca per sobre del conjunt la vidrada blanca llisa, amb 42 fragments recollits, davant dels 19 fragments de verd i manganés català. Aquest darrer tipus, però, és el que ens proporciona més dades per a la cronologia de les unitats estudiades. En l'UE més moderna, les orles decoratives són més variades, amb motius més elaborats, mentre que en els estrats posteriors l'única orla present és la més

senzilla, el tipus 1051/03. La presència del verd i manganés valencià, concretament de Paterna, és molt menor, amb només 2 fragments.

En resum, en els nivells propis de la fundació de la presó, que documentalment es situen en el tombant del primer terç del segle XIV (veure annexe 8.2.), els conjunts ceràmics venen definits per una destacable presència de ceràmica grollera reduïda, que és el tipus més comú, seguit amb importància per la ceràmica comuna reduïda. Amb menys quantitat trobem les ceràmiques vidrades monòcromes i de cuina, essent el tipus més poc abundant el de la ceràmica comuna oxidada. Tots aquests conjunts venen datats per la ceràmica decorada en verd i manganés, que en aquestes fases més antigues apareix exclusivament representat pel motiu de l'orla constituïda per una banda en verd inscrita entre dues línies en manganés. Plenament dins del segle XIII aquesta ceràmica desapareix, així com la resta de vaixel·la fina vidrada, convertint-se en element més representatiu la ceràmica grisa decorada amb rodeta, de la que a l'excavació de la presó se n'han recollit un total de 18 fragments, els motius dels quals poden veure's al volum 2 d'aquesta memòria.

8.2. OBRES A LA PRESÓ. ANÀLISI DOCUMENTAL

L'anàlisi documental que presentem a continuació s'ha realitzat en base a uns determinats documents recollits per Miquel Pujol a l'article *La cúria i les presons de Castelló d'Empúries en els documents* (PUJOL, 1996, pp. 25-48), en els quals es fa exclusivament referència a obres que es realitzen a la presó. Els reproduïm pel seu interès històric, ja que ens proporcionen dades importants per a reconèixer diverses fases de construcció i reforma de l'edifici al llarg dels anys en què va funcionar. El conjunt de documents procedeix del fons notarial de Castelló d'Empúries conservat a l'Arxiu Històric de Girona i conté, bàsicament, dos grups documentals: les escriptures del segle XIV, corresponents al moment inicial de la presó, i les del segle XVIII, que tracten de les darreres reformes que es varen produir en l'edifici. Sobta el buit documental entre el segle XV i el XVII; segons sembla, no es conserva cap dada d'aquesta època en els registres notariais consultats per M. Pujol, el qual, ens consta, va fer un buidat exhaustiu dels fons notarial de Castelló d'Empúries existent en aquest arxiu.

El document més interessant és el del 13 d'abril de 1339, pel qual sabem que l'infant Pere I, comte d'Empúries, destina 355 sous *ad opus operis domorum curie ... constructarum in platea nova bladi ville Castilionis*²¹. Segons es despren del text, en el

---

²¹ PUJOL, 1996, op. cit., doc. 1, p. 36.

mes d'abril de l'any 1339 s'estava construint l'edifici de la Cúria en el lloc de la plaça nova del blat. Per altre banda sabem que aquesta plaça es va fer en el solar on antigament es trobava l'antic castell del comtes d'Empúries, que fou enderrocat poc abans dels anys 1336 i 1337, ja que en aquest temps el comte Pere I fa un seguit d'establiments referents a terrenys que es trobaven en el lloc on abans hi havia hagut l'antic castell (PUIG, 1996, pp. 47-77). En conseqüència, l'obra de la Cúria és posterior a l'enderroc del castell, un cop ja s'ha disposat l'espai de la nova plaça del Gra, i ocupa el seu extrem més septentrional, on encara avui dia la podem contemplar. El que no diu el document, però, és que en aquests moments es construeixi també la Presó. El text és ben clar: *ad opus operis domorum curie*. En els documents posteriors, com veurem a continuació, Presó i Cúria sempre apareixen conjuntament; en canvi, en el de l'any 1339, no s'esmenta la Presó.

Encara dins del segle XIV, disposem de quatre documents de l'any 1361, del temps de l'infant Ramon Berenguer, comte d'Empúries, que ens proporcionen dades molt detallades referents a obres a la presó de la cúria de Castelló. El primer d'ells, del 25 de maig, ens parla d'una venda de *mille rajolas ad opus operacionis fiende in carcere curie ville Castilionis*, per valor de 50 sous melgaresos, i de *centum quinquaginta tegulis ad opus reparacionis fiende in tegulatis dicte carcellarie* per 7 sous i 6 diners²². Aquesta mateixa darrera venda es repeteix en altre document de la mateixa data i diu: *centum quinquaginta tegulas ad opus tegulatoris reparorum in carcellaria curie Castilionis...*²³. Segons es llegeix en aquestes escriptures de venda, l'any 1361 s'estan realitzant reparacions en els teulats de la Presó de la Cúria. Si, com s'enten, la Presó

---

²² PUJOL, 1996, op. cit., doc. 8, p. 39.

²³ PUJOL, 1996, op. cit., doc. 9, p. 40.

forma part de la Cúria, cal suposar que ambdues obres són contemporànies, malgrat que no s'especifiqui en el document de l'any 1339.

Pocs dies després, el 9 de juny, es signa una àpoca en concepte de les obres fetes per diversos fusters i obrers de la construcció en la Presó i escrivania de la Cúria, per un total de 231 sous, 7 diners i òbols: *continue operati fuimus in domibus carcellarie et scribanie curie dicte ville*. El detall de les obres realitzades es pot llegir a continuació: *...alçando parietes dictarum domorum et dictas domos reficiendo et reparando et de fortificacione domorum predictarum et restauracione ac conservacione personarum in dicta carcellaria introducuntur...* El preu inclou també *decem novem cayrats et sex postibus et una tarçana, que omnia vobis vendidi et in certis locis dictarum domorum misi et posui cum essent necessarii in dicto opere...*, a més del *logerio unius semal et duarum gavetarum...* i per *calçem, tegulas, rejolas, arenam et logeria...* emprats²⁴. Els treballs són clars: s'aixequen parets i es fan treballs de reparació i restauració, per *conservar* la gent que allí es tanca.

De la mateixa data hi ha una altre àpoca de 44 sous en concepte de pagament *ad opus operis quod noviter mandato domini Infantis fieri fecistis in domibus carcellarie et scribanie curie Castilionis...*²⁵, i una altre de 23 sous i 10 diners pel pagament de les obres de la Presó i l'escrivania de la Cúria²⁶. En resum, durant l'any 1361 es realitzen importants treballs d'adequació tant de la Presó i com de la Cúria, per ordre del comte Ramon Berenguer I, successor de Pere I, el comte que comença les obres. El que

---

²⁴ PUJOL, 1996, op. cit., doc. 10, pp. 40-41.

²⁵ PUJOL, 1996, op. cit., doc. 11, p. 41.

²⁶ PUJOL, 1996, op. cit., doc. 12, p. 42.

sorpren és que en un espai tant relativament curt de temps, vint-i-dos anys entre 1339 i 1361, els edificis de la Presó i la Cúria precisin d'aquestes importants reformes. Cal pensar que, o bé l'obra de l'any 1339 es trobava inacabada, o bé era poc eficaç per a contenir els presos en el seu interior, o bé, per alguna causa indeterminada, fou necessari reparar-la i reconstruir-la.

No tornem a trobar notícies sobre obres noves en els edificis de la Presó i la Cúria fins a l'any 1730, quatre-cents anys després de l'inici de la seva construcció. Evidentment, i tal com s'en desprén de l'estudi arquitectònic de l'edifici, degueren produir-se altres reformes al llarg d'aquest llarg període, però malauradament no en conservem cap indici. La substitució dels sostres de cairats per les voltes, l'obertura de la porta de la façana principal del carreró de la presó, o la redistribució del pis superior, es varen fer abans del 1730. D'aquest any conservem tres documents, un d'ells un pressupost i els altres dos dues concessions d'obres, que tracten d'unes noves reparacions a fer en els edificis de la Cúria i la Presó. El detall d'aquestes escriptures ens permet de conèixer clarament quines eren aquestes obres de reparació, a la vegada que ens proporcionen indicis sobre l'identificació d'alguns dels àmbits existents en aquests edificis. Comencem, pel seu interès, pel text del 18 de juny; es tracta d'una concessió d'obres feta per subhasta pública, per valor de 95 lliures, les qual s'han d'executar quinze dies després de la publicació del resultat i en el plaç de dos mesos²⁷. Segons es detalla, les obres consisteixen en els següents treballs de paleta:

...refer las tauladas de la preso de la present vila de Castello y la xamanera de la mateixa preso...

---

²⁷ PUJOL, 1996, op. cit., doc. 19, p. 47.

-...acomodar lo enrajolat de la **tabba de dalt** serca la **cuyna** de dita Preso y rebatrer y embrucalar lo entorn de alsada de dotze palms, y aximateix escurar la necessaria que se troba en dita tabba fins al cluell mestra.

-...escurar la necessaria de la **tabba que es al muntar la escala de dita Preso** fins al dit cluell mestra y tapar tots los furats que son y es troban en dita tabba.

-...remendar totas las **quatra tabbas que son en dita preso** y netejar totas las necessarias se troban en ellas fins al dit cluell mestra.

-...fer la **escala tota nova que puja dalt en lo Arxiu** de S. E. De la matexa forma y manera ques troba vuy en dia y rebatrer y embrucalar tota la paret del **curredor de dita escala**, junt ab lo enva de rajol dobla que tambe haura de fer nou de part de dins y defora, obrant sempre dita obra ab rajols nous.

-...arregunar las parets de una part y altre del **corredor que media des de la porta que entra lo notari de la Administracio á fins a la porta de la dita escala**, y aximateix assentar las dos finestras que se fan fer la una en dita curia y la altre en dit arxiu.

-...obligacio qui se empendra fer dita obra de treurer tota la runa que resultara de ditas obras fora los murs de dita vila.

També, però, hi havia altres treballs a fer de fuster. Una altre concessió d'obres anterior, del 6 de juny, es parla de refer portes i finestres, pel preu de 11 lliures i tres sous²⁸: *...fer dos finestras, ço es, una en la curia de la present vila ab dos finestrons al mig y la altre en lo arxiu...*; les quals s'han de fer *...de fusta de bon pi ab sos vestiments, guarnidas y ab tota la ferramenta que necessitaran ditas dos finestras.*

²⁸ PUJOL, 1996, op. cit., doc. 18, p. 46-47.

Hi ha un pressupost anterior, del 16 abril, per les obres de restauració de la Presó i botiga del comte d'Empúries, corresponents als treballs de paleta i fuster, que no arribarà a terme²⁹. En ell s'especifiquen les següents obres a fer, pràcticament les mateixes que hem llegit en els dos documents anteriors:

-...remendar una tava de la carcel de la parte de dicha curia y limpiar la necessaria ...

-...remendar otra tava de la dicha carsel y limpiar tambien la necessaria...

-...remendar la necessaria de dos tavas de dicha carcel y limpiar aquella...

-...remendar la necessaria y rexa de la tava que es serca escalera de dicha carcel...

-...remendar todos los tejados de dicha carcel...

-...hazer la escalera por que escalera por la qual se sube de dicha curia al arcivo...

-...hazer una ventana de madera en dicha curia, junto con las manos, madera y ferramenta necessaria...

-...hazer otra ventana de madera en dicho archivo, manos, madera y ferramenta...

Com veiem, de nou es tracta de treballs de reparació i adequació dels dos edificis. Els termes *tabba* i *necessaria*, que tant repetidament surten en aquests textos, es corresponent, respectivament, als termes cel·la i comuna. Una de les reparacions més repetides al llarg dels tres documents és la neteja d'aquestes comunes, que encara actualment es poden veure en totes les cel·les de la Presó, una de les darreres comoditats que degueren instal·lar-se en aquest edifici, i que substituïren els orinals de ceràmica. Els textos ens parlen també d'altres detalls com són l'existència d'una cuina en el primer pis de la presó, així com de la localització de l'arxiu de la Cúria en el

---

²⁹ PUJOL, 1996, op. cit., doc. 17, pp. 45-46.

primer pis d'aquest darrer edifici, dades que s'han tingut en compte en el capítol de descripció arquitectònica de l'edifici.

A continuació copiem literalment els documents als que ens hem estat referint fins ara segons la transcripció proposada per Miquel Pujol (PUJOL, 1996, pp. 25-48).

Document núm. 1:

1339, 13 d'abril

Definició feta per G. Roure, de Castelló, a favor del castelloní Pons Blanc, administrador de l'Infant (Pere), comte d'Empúries, de 355 sous melgoresos, import de la compra de 385 mitgeres de calç, destinades a l'obra de les dependències de la cúria que s'han d'edificar a la plaça Nova del Blat de la vila de Castelló.

AHG, Cast., vol. 1943. Not. No identificat (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 1, p. 36)

G. Roure, de Castilione, confiteor et recognosco vobis Poncio Bianchi, de eodem loco, quod vos solvistis michi trescentos quinquaginta et quinque solidos malgarenses, quos michi dare promisistis pro precio trecentorum octoginta et quinque migiarum calcis, quas a me emistis et recepistis ad opus operis domorum curie per inclitum dominum Inffantem, comitem Impuriarum, constructarum in platea nova bladi ville Castilionis. Et ideo renuncio etc. De predictis denariis facio vobis et dicto domino Inffanti, absenti, finem et absolucionem et pactum (...) etc. Promitens ratum etc. Hoc igitur etc. Testes: Johannes Carrera, de Castilione, et G. Rippe, habitator (...)

Document núm. 2:

1361, 10 de març

Àpoca signada per Guillem Cabanell, de Castelló d'Empúries, escriptor jurat de la cúria de dita vila, a favor de Guillem Ferrer, notari regent de dita escrivania, de 236 sous melgoresos, de les 18 lliures de la mateixa moneda, que se li devien, segons pacte, en concepte de salari, procedent dels emoluments de dita escrivania, per exercir-hi l'ofici d'escriptor des de 1 de febrer de 1360 fins tot el mes de desembre subsegüent, periode que comprèn 10 mesos i 11 dies, atès que l'any és bisext, etc.

AHG, Cast., vol. 289. Not. Guillem Vidal (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 7, p. 39).

Guillelmus Cabanilli, ville Castilionis Impuriarum, scriptor juratus curie Castilionis confiteor et recognosco vobis discreto Guillelmo Ferrarii, notario regenti dictam scribaniam tunch quod solvistis et reddidistis michi et ego a vobis habui et recepi omni mee voluntati numerando ducentos triginta sex solidos malgarenses, qui michi ad rationem decem et octo librarum malgarensium, quas quolibet anno, pacto inito, michi solvere et dare debetis pro deserviando et scribendo in dicta scribania pro meo salario ex emolumentis dicte scribanie pertimuerint et pertinent a die mensis februaryi anni a nativitate Domini M CCC LX usque per totum mensem decembris proximum sequentem et nunc proximum preteritum, quod tempus comprehendit X menses et XI dies, attento bisexto eo modo ut supra, solummodo mutata quantitate etc. Testes: Bartholomeus Palegrini Franciscus Hosten, de Castilione.

Document núm. 3:

1361, 25 de maig.

Àpoca feta per Jucef Salamó d'Arch, jueu de la vila de Castelló d'Empúries, a favor del discret Guillem Ferrer, notari regent de l'escrivania de la cúria de dita vila, de 50 sous melgoresos, import de la venda a dit notari i als venerables Joan Resta, jurisperit i lloctinent de Bernat Garriga, veguer del comtat d'Empúries, i Pere de Savarrés, batlle de la mateixa vila, 1.000 rajoles destinades a les obres que s'han de realitzar a la presó de la cúria de dita vila de Castelló per mandat del senyor Infant Ramon Berenguer, comte d'Empúries. Àpoca igualment de 7 sous i 6 diners de la mateixa moneda, import de la venda de 150 teules destinades a la reparació dels teulats de dita presó.

AHG, Cast., vol. 289. Not. Guillem Vidal (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 8, p. 39).

Juceffus Salamonis de Archu, judeus ville Castilionis, confiteor et recognosco vobis discreto Guillelmo Ferrarii, notario regenti scribaniam curie ville Castilionis, quod solvistis michi et tradidistis numerando quinquaginta solidos malgarenses pro precio quorum vobis et venerabilibus Johanne Reste, jurisperito et locumtenenti venerabilis Bernardi Garriga, vicarii comitatus Impuriarum, et Petro de Savaresio, bajulo ville Castilionis, vendidi mille rajolas ad opus operacionis fiende in carcere curie ville Castilionis, quod opus mandato domini Inffantis Raymundi Berengarii, comitis Impuriarum, facere debetis. Item solvistis michi septem solidos et sex denarios malgarenses, pro quorum precio feci vendicionem de centum quinquaginta tegulis ad opus reparacionis fiende in tegulatis dicte carcellarie. Renunciando etc. Et ideo de predictis quinquaginta VII solidis VI denariis malgarensibus facio vobis et aliis prenomatis presentem apocham in testimonium premissorum. Et juro per Deum et per decem precepta legis Moysi quam Deus etc., predicta sic confessata fore vera.

Testes: Bartholomeus Peregrini et Petrus Pellicerii, de Castilione.

Document núm. 4:

1361, 25 de maig.

Àpoca feta per Jucef Salamó d'Arch, jueu de la vila de Castelló d'Empúries, a favor del discret Guillem Ferrer, notari regent de l'escrivania de la cúria de dita vila, i als venerables Joan Resta, jurisperit i lloctinent de Bernat Garriga, veguer del comtat d'Empúries, i Pere de Savarrés, batlle de la mateixa vila de Castelló, de 7 sous i 6 diners melgoresos, import de la venda de 150 teules, destinades a la reparació del teulat de la presó de la cúria de Castelló, segons mandat del senyor Infant Ramon Berenguer, comte d'Empúries.

AHG, Cast., vol. 289. Not. Guillem Vidal (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 9, p. 40).

Juceffus Salamonis de Archu, judeus ville Castilionis, confiteor et recognosco vobis discreto Guillelmo Ferrarii, notario regenti scribaniam curie ville Castilionis, quod solvistis michi et tradidistis numerando septem solidos et sex denarios malgarenses pro precio quorum vobis et venerabilibus Johanne Reste, jurisperito et locumtenenti venerabilis Bernardi Garriga, vicarii comitatus Impuriarum, et Petro de Savarresio, bajulo ville Castilionis, vendidi centum quinquaginta tegulas ad opus tegulatoris reparorum in carcellaria curie Castilionis, quod opus mandato domini Inffantis Raymundi Berengarii, comitis Impuriarum, facere debetis. Renunciando etc. Et ideo de predictis septem solidis et sex denariis malgarensibus facio vobis presentem apocham in testimonium premissorum. Jam est superius recognitum.

Document núm. 5:

1361, 9 de juny.

Època signada per fusters i obrers de la construcció, en concepte dels salaris per les obres realitzades consistents en refer, reparar, reforçar i restaurar convenientment les parets de la presó i de la cùria: a Bernat Trilles, 14 sous melgoresos a raó de 3 sous i 6 diners diaris; a Joan Trilles, 14 sous, a raó d'identíc salari; i a Pere Trobat, 10 sous, a raó de 2 sous i 6 diners de la mateixa moneda diaris. Més altres quantitats, que sumen en total 6 sous, repartits entre els esmentat operaris, per treballs addicionals de la mateixa obra realitzats el divendres proper immediat fins al toc de vespres en què l'obra fou perfeccionada. Igualment a dit Bernat 27 sous, en concepte de 19 cairats, 6 posts i una terçana; més 16 diners pel lloguer d'una semal i dues gavetes: en total, 72 sous i 4 diners melgoresos. El cost total de les obres practicades, en què intervingueren els jueus de Castelló Jucef Genton, Baró Francès i Deuslosal, a més d'un tal Massanet de la mateixa vila, entre personal i materials ascendeixen a 231 sous, 7 diners i òbolmelgoresos. AHG, Cast., vol. 289. Not. Guillerme Vidal (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 10, pp. 40-41).

Nos Bernardus Triyles et Johannes Triyles, filius, sumus fusterii ville Castilionis, et Petrus Trobati, fusterius, discipulus dicti Bernardi, ex certa scientia confitemur et recognoscimus vobis Guillelmo Ferrarii, notario regenti scibaniam curie Castilionis, quod solvistis et tradidistis nobis omni mee voluntati numerando pro salario quatuor dierum completorum, videlicet dierum lune, martis, mercurii et jovis septimane proxime preterite, per quos mandato vestri et venerabilium Petri de Savarresio, bajuli dicte ville, et Johannis Reste locumtenentis vicarii comitatus Impuriarum, quilibet nostrum continue operati fuimus in domibus carcellerie et scribanie curie dicte ville alçando parietes dictarum domorum et dictas domos reficiendo et reparando et de fortificatione domorum predictarum et restauracione ac conservacione personarum in dicta cellaria introducuntur, videlicet michi Bernardo quatuordecim solidos malgarenses ad rationem tres solidorum et sex denariorum malgarenses pro salario cuiuslibet diey, et michi dicto Johanni alios quatuordecim solidos ad rationem similis salarii, et michi dicto Petro Trobati decem solidos ad rationem duorum solidorum et sex denariorum malgarensium pro salario cuiuslibet diey. Item solvistis nobis inter omnes pro logerio diey veneris proxime tunc sequentis, per quam in dictis domibus operati fuimus usque ad pulsacionem vesprarum, quare ora predicta dictum opus perficimus: sex solidos malgarenses. Item ex alia parte, solvistis michi, dicto Bernardo pro decem novem cayrats et sex postibus et una tarçana, que omnia vobis vendidi et in certis locis dictarum domorum misi et posui cum essent necessarij in dicto opere: viginti septem solidos. Item pro logerio unius semal et duarum guavetarum: sexdecim denarios malgarenses. Que quidem pecunie quantitates per vos nobis pro predictis persolute, ut est dictum, sumam capiunt in universo septuaginta duorum solidorum et quatuor denariorum malgarensium. Preterea restam vobis quod in dicto opere et ratione eiusdem misistis et solvistis inter calçem, tegulas, rejolas, arenam et logeria Jucephi Genton, Baroni Francès, Deuslossal, judeorum, et d'En Massanet, dicte ville, qui, conducti, nobis in dicto opere deservierunt, et alias eorum operas in predictis ministrarunt, et quedam alia que in dicto opere fuerunt necessaria et per nos in eodem opere missa et posita. Ultra predictos septuaginta solidos et quatuor denarios prout in vestro computo in nostri presencia per nos minutim de et super predictis, facto et ordinato, quod computum est verum et justum et vere ac juste ordinatum, centum quinquaginta novem solidos tres denarios et obulum malgarenses sit quod omnes pecunie quantitates per nos qualitercumque ratione dicti operis et contingencium eiusdem persolute, sumam capiunt in universo ducentorum triginta unius solidorum septem denariorum et obuli malgarensium, prout nos una vobiscum computavimus. Et ideo renunciando excepcioni dictorum ducentorum triginta unius solidorum septem denariorum et obuli malgarensium per nos premissorum occasione tam nobis quam alias, ut premititur, non persolutorum et doli, facimus de predictis nobis presens instrumentum in testimonium premissorum. Et juramus per Deum et eius sancta quatuor Evangelia, corporaliter tacta, predicta omnia sic fore vera ut sunt superius per nos dicta. Actum est hoc, nona die junii anno a nativitate Domini M^o CCC^o sexagesimo primo. Signa Bernardi Triyles et Johannis Triyles et Petri Trobati predictorum, qui hec firmamus et laudamus. Testes: Castilio Abrini, sacrista minor, et Bartholomeus Peregrini, ville Castilionis.

Document núm. 6:

1361, 9 de juny.

Àpoca signada per Joan Carreres, de Castelló, a favor de Guillem Ferrer, notari regent de l'escrivania de la cúria de dita vila, de 44 sous melgoresos, import de la venda de 22 mitgeres de calç, destinades a les obres que es realitzen per mandat del senyor Infant, als edificis de la presó i escrivania de la cúria de la vila de Castelló.

AHG, Cast., vol. 289. Not. Guillerme Vidal (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 11, p. 41).

Ego Johannes Carrere, ville Castilionis, confiteor et recognosco vobis Guillelmo Ferrarii, notario regenti scribaniam curie Castilionis, quod pro viginti duabus migeriis calçis, quas a me emistis ad opus operis quod noviter mandato domini Infantis fieri fecistis in domibus carcellarie et scribanie curie Castilionis solvistis et tradidistis michi omni mee voluntati numerando quadraginta quatuor solidos malgarenses. Et ideo renunciando excepcioni dicte pecunie non numerate et non recepte et doli. De predictis quadraginta quatuor solidis malgarensibus facio vobis presentem apocham de recepto in testimonium premissorum. Et juro per Deum et eius sancta quatuor Evangelia, corporaliter tacta, , predicta omnia sic fore vera. Actum est hoc nona die junii anno a nativitate Domini M^o CCC^o sexsagesimo primo. Signum Johannis Carrera, predicti, qui hec firmo et laudo.

Testes: Petrus Fusterii, draperius, et Poncius Gauterii, parator Castilionis.

Document núm. 7:

1361, 9 de juny.

Àpoca feta per Jucef Genton, Baron Francès i Deuslosal, jueus de la vila de Castelló, i En Massanet, a favor del notari de l'escrivania de la cúria de Castelló, de 23 sous i 10 diners melgoresos, segons la proporció dels jornals i categories de salari en les obres de la presó i dita escrivania.

AHG, Cast., vol. 289. Not. Guillerme Vidal (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 11, p. 41).

Nos Jucephus Genton, Baron Frances et Deuslosal, judei, habitatores ville Castilionis, confitemus et recognoscimus vobis Guillelmo Ferrarii, notario regenti scribaniam curie Castilionis, quod solvistis et tradidistis nobis omni nostre voluntati numerando, videlicet michi dicto Genton racione salarii quatuor dierum, scilicet lune, martis, mercurii et jovis septimane proxime preterite, per quos operatus fui in opere quod fieri fecistis in domibus carcellarie et scribanie curie Castilionis, videlicet ad racionem duorum solidorum et duorum denariorum pro qualibet die, octo solidos et octo denarios malgarenses. Et michi dicto Baron per dictos quatuor dies per quos in dicto opere similis salarii operatus fui, alios octo solidos et octo denarios malgarenses. Et michi dicto Deuslosal per duos dies per quos ad similem salarium operatus fui in dicto opere, quatuor solidos et quatuor denarios malgarenses. In quo opere vobis quod En Massanet dicte ville operatus fuit nobiscum per unum diem ad similem salarium, cui dedistis in presencia nostri duos solidos et duos denarios malgarenses. Que quidem pecunie quantitates per vos nobis et dicto En Massanet pro predictis persolte, ut prefertur, sumam capiunt viginti trium solidorum et decem denariorum malgarenses. Et ideo renunciando exceptioni dicte pecunie non numerate et non recepte et doli. De predictis facimus vobis presentem apocham de recepto in testimonium premissorum. Et juramus super decem precepta legis que Deus dedit Moysi in monte Sinay predicta sic fore vera ut sunt per nos superius dicta. Actum est hoc nona die junii anno a nativitate Domini M^o CCC^o sexagesimo primo. Signa Jucephi Genton, Baroni Frances et Deuslosal, judeorum predictorum, qui hec firmamus et laudamus.

Testes: Franciscus Jonerii, Bernardus Adroverii, Berenguarius Natalis, clericus, et Guillelmus Cabanilli, de Castilione.

Document núm. 8:

1420, 4 de novembre.

Acta notarial d'haver-se constituït personalment el venerable Jaume Tinter, lloctinent del noble Bernat Senesterra, procurador general del comtat d'Empúries, davant la porta de la presó de la vila de Castelló, que es troba dins l'escrivania de la cúria de dita vila, i féu sortir a la porta Andreu Morlà, rajoler de Castelló, el qual, segons afirmà el lloctinent, es trobava empresonat perquè no volia pagar la dotzena part del preu de la barra del Pont Nou, pagament que devia del mes d'octubre proppassat. L'expressiu diàleg entre el lloctinent i l'encausat mantingut al dintell de la porta de la presó, pot llegir-se en la present acta en català de l'època.

AHG, Cast., vol. 571. Not. Pere Borrassà (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 14, p. 43).

Die lune quarta novembris anno predicto (1420), venerabilis Jacobus Tinter, locumtenens nobilis Bernardi Senesterra, militis, procuratoris generalis comitatus Impuriarum, constitutus personaliter ante januam scarcellarie ville Castiliomis, que est intus scribaniam curie dicte ville, fecit exire in dicta januam Andream Morlani, rajolerium dicte ville, quem in dicto carcere, idem locumtenens, ut dixit, detinebat captum eo quare dictus Andreas Morlani nolebat solvere dicto nobili solucionem sive duodecim partem precii barre pontis novi dicte ville, quam idem Andreas Morla debet pro mense octobris proxime lapsi. Et idem locumtenens in presencia mei Petri Borraciani, notarii infrascripti et testes infrascriptorum, dixit verbotenus dicto Andree Morlani hec verba vel similia in effectum: En Morla ja us vesets jo us he fet metra assi a la preson per temps com vos no volets pagar la dotzena part del preu de la barra del pont nou que devets per lo mes de vuytubri proppassat, e axi jo us he fet axir ara assi e axi pagats al dit noble o a mi per el la dita dotzena part sus ara an altra manera tornats dins la preso, car james no axirets d'aqui tro ajats pagat. Et dictus Andreas Morla dixit: Ara, sènyer, pus que axi-m nolets tenir pres, per aquesta raho jo axi com a forssat vos pagare la dita dotzena part. De quibus etc. dictus Andreas Morla peciit sibi fieri instrumentum etc.

Testes: Petrus Ballester, notarius, et Johannes Buldo, scriptor Castilionis.

Document núm. 9:

1730, 16 abril.

Pressupost de les obres de restauració de la presó i botiga del comte d'Empúries, corresponents als treballs de paleta i fuster. El detall podrà llegir-se en llengua castellana a continuació.

AHG, Cast., vol. 1663. Not. Narcís Camps (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 17, pp. 45-46).

A todas qualesquier personas que las presentes letras testimoniales vieren y leyeren, salud como sea cosa justa y consonante a razon dar testimonio de verdad. Por tanto, nosotros Raymundo Vulpalleras, Juan Rotllens, maestros albanyiles, y Isidro Vinyas, carpintero, todos vezinos de la villa de Castellon de Ampurias, del obispado de Gerona, juramos con juramento que hemos prestado a Dios Nuestro Señor y a sus sagrados quatro Evangelios con nuestras manos derechas corporalmente tocados, en mano y poder de Estevan Camps, notario publico baxo escrito y de los testigos baxo escritos, de como instados y requeridos por parte del Señor Joseph Vehi, administrador de las ventas del Exmo. Señor Conde de Ampurias, havemos reconocido y muy attentamente mirado las obras que precisamente son necessarias hazerse tanto en las carceles de la presente villa en la curia de la General Gubernacion de la misma villa y condado y la Botiga grande sita en la misma villa, todo proprio de dicho Exmo. Señor Conde de Ampurias, quales son continuadas en los memoriales siguientes:

Memorial de las obras pertenecientes al officio de Albanyil y son como se siguen:

Primo, por remendar una tava de la carcel de la parte de dicha curia y limpiar la necessaria, comprehendido el trabajo y pertrechos necessarios, vale junto ..... 3 ll. s.
Otro si, por remendar otra tava de la dicha carsel y limpiar tambien la necessaria, comprehendido assimismo el trabajo y pertrechos, vale junto ..... 2 ll. s.
Otro si, para remendar la necessaria de dos tavas de dicha carcel y limpiar aquella, comprehendido del trabajo y pertrechos, vale junto ..... 9 ll. s.
Otro si, para remendar la necessaria y rexa de la tava que es serca escalera de dicha carcel, comprehendido trabajo y pertrechos, vale junto ..... 2 ll. s.
Otro si, para remendar todos los tejados de dicha carcel, comprehendido el trabajo y pertrechos, vale junto ..... 16 ll. s.
Otro si, para remendar una paret de dicha Botiga, poner dos quartones en el tejado, tapar diferentes agujeros de las paredes de la misma botiga, comprehendido el trabajo y pertrechos, vale junto ..... 20 ll. s.
Otro si, por hazer la escalera por que escalera por la qual se sube de dicha curia al archivo, que tambien es de dicho Exmo. Señor, muy dirruhida y con amenasa grande de ruhina, comprehendido el trabajo y pertrechos, vale junto ..... 65 ll. s.
Otro si, por las manos de hazer seys varas de paret son necessarias hazerse en el orno nombrado de dalt, que tambien es de dicho Exmo. Señor, comprehendidos los pertrechos necessarios, vale junto ..... 16 ll. s.

Otro memorial de lo que toca hazer al carpintero:

Primo, por hazer una ventana de madera en dicha curia, junto con las manos, madera y ferramenta necessaria, vale junto ..... 8 ll. s.
Otro si, por hazer otra ventana de madera en dicho archivo, manos, madera y ferramenta, vale junto ..... 6 ll. s.

Lo que dizimos saber por ser muy peritos en nuestros respectivos officios y por haver echas diferentes obras y por ser la verdad por el juramento que tenemos arriba prestado, y para que nadie dude en lo por nosotros dicho, hemos echo despatxar las presentes a instancia de dicho Señor Administrador el dia XVI de Abril del año de la Natividad del Señor de MDCCXXX, presentes por testigos quanto al juramento de dicho Vallpalleras el D. Narcisso Camps, notario publico, y Francisco Alenyá, escribiente de dicha Villa de Castellon, á estas cosas llamados y rogados; en quanto empero al juramento de dichos Juan Rotllens y Isidro Vinyas, los quales, com esta susodicho, juraron en dicha villa de Castellon, el dia XXIII de los

susodichos mes y año en mano y poder de mi dicho y baxo escrito notario. Presentes por testigos los mismos sobre nombrados a estas cosas llamados y rogados.

Document núm. 10:

1730, 6 de juny.

Concessió d'obres en subasta pública feta pel corredor públic Martí Corominas per realitzar a la cúria i arxiu del senyor comte d'Empúries, consistent en refer portes i finestres, promugudes, en nom del comte, per Josep Vehí, escriptor, administrador general, etc. dels béns del comtat d'Empúries, a favor d'Eudald Arnella, fuster de la vila de Castelló, present i acceptant, com a millor postor. El tenor de dites obres podrà llegir-se a continuació.

AHG, Cast., vol. 1663. Not. Narcís Camps (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 18, pp. 46-47).

Jusephus Vehi, scriptor presentis Ville Castilionis Emporiarum, diocesis Gerunde, administrator, receptor et generalis conservator jurium, redditum et emolumentorum dicte ville et comitatus pro Exmo. Domino Emporiarum comite, dicto nomine, gratis etc. tenore presentis etc. omnibus illis melioribus via etc. concedo dicto nomine facultatem et commito etc. vobis Eudaldo Arnella, fabrolignario dicte ville, presenti et inferius acceptanti tamquam pro minore precio danti et offerenti in incantu publico, facta inde prius legitima substatione per Martinum Corominas, curritorem publicum dicte ville et comitatus, presentem et inferius refferentem facienda contenta et specificata in tabba thenoris sequentis: Qualsevol persona qui vulla entendre en empendrerse a preu fet en fer dos finestras, ço es, una en la curia de la present vila ab dos finestrons al mig y la altre en lo arxiu, tot del Exim. Señor comte de Ampurias; digahi qui dir voldra que, al que per menor preu ho fara, a aquell se lliurara ab los pactes següents:

Primo, sapia qui se empendra dit preufet, que haura de fer ditas dos finestras de fusta de bon pi ab sos vestiments, guarnidas y ab tota la ferramenta que necessitaran ditas dos finestras.

Item, sapia lo qui se empendra a fer ditas dos finestras qua haura de comensar a fer aquellas encontinent que la present li serà lliurada y tenir fetas aquellas dins vuyt dias comptadors del dit dia se li lliurara la tabba escrivant, y, si passat dit termini no fossen acabadas, puga y sia licit al Sr. Administrador de la present vila y comtat fer las acabar y perficionar a gastos del qui se empendra fer aquellas; lo que tindra obligacio de prometre ab poena y escriptura de ters y demes clausulas vigorosas, y donara fermanças a coneguda de dit señor Administrador y ab obligacio de tots sos bens. E mes sapia que dit señor Administrador infirmara acte y li prometra pagar dit preu e ab tres iguals pagas, ço es: la primera lo dia que comesara dita obra; la segona en esser mig feta; y la terçera en esser acavada, vista, reconeguda y abonada per los qui la visuraran ab obligacio de bens y rendas de dita Administracio, y haura de firmar lo acte en poder del D. Esteva Camps, notari publich de dita vila, y notari y escriba de la Administracio, y pagar á ell y al corredor llurs condecents salari. E diga hi, etc. Pro quibus etc. faciendis etc. convenio et promitto dicto nomine dare et solvere vobis, terminis et solutionibus in dicta tabba contentis et expressis, undecim libras tres solidos barchinonenses, pro quibus remansistis tamquam minori praetio offerenti in ultima dita et nisi etc. Promito dicto nomine restituere sumptus etc. de quibus etc. credatur etc. et pro his etc. obligo dicto nomine bona, redditus et jura dictae Administrationis tantum mobilia et immobilia etc. Promito, juro etc. Et ego dictus Eudaldus Arnella, presens, accepto etc. et gratis etc. et convenio et promito praedicta omnia et singula in dicta tabba contenta et expressa attendere, servare et complere ac respective facere sub poena et scriptura tertii etc. cum vel sine dierum requisitione et salario Procuratoris intus Castilionem decem extra vero viginti solidorum barchinonensium respective pro diebus ultra promito restituere sumptus etc. de quibus etc. credatur etc. et pro his etc. obligo omnia et singula bona et jura mea mobilia et immobilia etc. Renuntians gratis etc. guidaticis etc. cessionis bonorum benefitio etc. foro proprio etc. Et submito etc. et constituo procuratores. (Fiat ut in aliis usque) Insuper promittimus pars parti juramus etc. Et ego dictus Martinus Corominas, curritor publicus praefatus, praesens, reffero.

Testes: D. Narcissus Camps, notarius publicus, et Franciscus Alenya, scriptor dicte ville Castilionis. Actum Castilione Emporiarum, die VI Junii M DCC XXX.

Document núm. 11:

1730, 18 de juny.

Concessió d'obres en subasta pública feta pel corredor públic de la vila de Castelló i comtat Martí Corominas a favor de Miquel Corominas, constructor de cases, de dita vila, present i acceptant com a millor postor, per la restauració del teulat, xemeneia, cairats i enrajolat de la preso de Castelló, a tenor dels pactes que podran llegir-se a continuació.

AHG, Cast., vol. 1663. Not. Narcís Camps (PUJOL, op. cit., 1996, doc. 19, pp. 47-48).

Josephus Vehi, in presenti villa Castilionis Emporiarum, diocesis Gerundae, habitator, administrator, receptor et generalis conservator jurium, reddituum et emolumentorum dicte villae Castilionis et comitatus Emporiarum pro Exmo. domino Emporiarum comite, dicto nomine, gratis etc. thenore presentis etc. illis melioribus via etc. concedo, dicto nomine, facultatem et comito vobis Michaeli Corominas, domifactori dictae ville, presenti, et inferius acceptanti tamquam pro minori praetio danti et offerenti in incantu publico, facta inde prius legitima subastatione per Martinum Corominas, curritorem publicum dictae villae et comitatus, presentem et inferius refferentem, facienda contenta et specificata in tabba thenoris sequentis: Qualsevol persona qui vulla o entena en empendrerse a preufet las obras contengudas y especificadas en la present tabba, diga hi qui dir hi voldra que al que per menor preu ho fara á aquell se lliurara ab los pactes següents:

Primo. Sapia qui se empendra dit preufet que tindra obligacio de fer refer las tauladas de la preso de la present vila de Castello y la xamanera de la mateixa preso, ço es, las tauladas que se hajan de refer totas las teulas enteras, y en cas sen y troban de rompudas las y tinga tambe de posar enteras, y si en ninguna part de ditas tauladas es necessari lo haver hi de posar canyas y mudar algun cayrat ó cayrats, tinga obligacio axi mateix de posar ho tot á sos gastos, junt amb lo quis sie necessari per adovar la dita xamanera.

Item, sapia qui se empendra dit preufet que tindra obligacio de acomodar lo enrajolat de la tabba de dalt serca la cuyna de dita Preso y rebatrer y embrucalar lo entorn de alsada de dotze palms, y aximateix escurar la necessaria que se troba en dita tabba fins al clueu mestra.

Item, sapia que tindra obligacio de escurar la necessaria de la tabba que es al muntar la escala de dita Preso fins al dit clueu mestra y tapar tots los furats que son y es troban en dita tabba.

Item, sapia que tindra obligacio de remendar totas las quatre tabbas que son en dita preso y netejar totas las necessarias se troban en ellas fins al dit clueu mestra.

Item, sapia que tindra obligacio de fer la escala tota nova que puja dalt en lo Arxiu de S. E. De la matexa forma y manera ques troba vuy en dia y rebatrer y embrucalar tota la paret del curredor de dita escala, junt ab lo enva de rajol dobla que tambe haura de fer nou de part de dins y defora, obrant sempre dita obra ab rajols nous.

Item, sapia que tindra obligacio de arregunar las parets de una part y altre del corredor que media des de la porta que entra lo notari de la Administracio á fins a la porta de la dita escala, y aximateix assentiar las dos finestras que se fan fer la una en dita curia y la altre en dit arxiu.

Item, sapia que tindra obligacio de rebatrer tota aquella paret de la botiga que es dita S. E., situada en la plaça del Gra y junt la casa del señor Miquel Pejauma, que dona devant la casa del D. Ramon Heras, notari, ço es de part de fora tota y de part de dins lo que ja esta pelat, y junt espatllar un pilar que es de tapia sobre del qual carrega una biga mestra de dita botiga, y fer novament dit pilar de rajol y cals des de baix fins dalt, y aximateix haura de refer tot lo taulat posanti las teulas, cayrats y pots necessaris.

Item, sapia que tindra obligacio de fer sis canas de paret de tres palms de gruxa en lo pati de Esteve Casas, ferrer de dita vila, que serviran per guardar la aygua que no entre dins la volta dels forn de dalt que es de dita sa Exª, bestravent per totas sobreditas obras tot lo pertret y demes cosas necessarias per fer aquellas, tot á sos gastos.

Item, sapia que se empendra dit preufet que se li condonara tot los rajols ques troban en dita escala y tampanell dela dita curia, tenint obligacio qui se empendra fer dita obra de treurer tota la runa que resultara de ditas obras fora los murs de dita vila.

Item, sapia qui se empendra á fer dita obra que haura de comenser dita obra dins quinze dias despues de ser lliurada la present tabba y finir aquella dins dos mesos comptadors del dia se li lliurara la tabba enavant, y si passat dit termini dita obra no fos acabada puga y sia licit al señor Administrador de dita vila y comtat ferla perficionar y acabar á gastos del qui se empendra dit preufet, lo que tindra obligacio de prometer ab pena y escriptura de ters y demes clausulas rigurosas y donar fermanças, á coneguda de dit señor Administrador, y ab obligacio de tots sos bens. E mes sapia que dit señor Administrador lin fara acte y prometra pagar li dit preufet ab tres iguals pagas, ço es la primera lo dia que comensara dita obra; la segona en esser mitg feta; y la tercera en esser acabada, vista, regoneguda y acabada per los qui la visuraran ab obligacio dels bens y rendas de dita Administracio y haura de firmar lo present acte en poder del D. Esteve Camps, notari publich de dita vila y notari y escriba de dita Administracio, y pagara á ell y al corredor sos condecens salaris. E diga hi etc. Pro quibus etc. faciendis etc. convenio et promito, dicto nomine, dare et solvere vobis, terminis et solutionibus in dicta tabba contentis et expressis, nonaginta quinque libras barchinonenses, pro quibus remansistis tamquam minori praetio offerenti in ultima dita et nisi etc. Promito, dicto nomine, restituere sumptus etc. de quibus etc. credatur etc. Et pro his etc. obligo, dicto nomine, bona, redditus et jura dictae Administrationis tantum mobilia et immobilia etc. Ad haec, ego dictus Michael Corominas, presens, accepto etc. et gratis etc. convenio et promito praedicta omnia et singula in dicta tabba specificata et expressa attendere, servare et complere ac respective facere sub poena et scriptura tertii etc. cum vel sine dierum requiritione etc. salario Procuratoris intus Castilionem decem extra vero viginti solidorum barchininensium respective pro die etc. Ultra etc. promitto restituere sumptus etc. de quibus etc. credatur etc. Insuper nos Josephus Auger, domifactor, et Petrus Cató, laborator, ambo dictae villae Castilionis. Gratis etc. precibus et amore dicti principalis, instituhimus nos in praedictis fidejussores etc. volumusque teneri etc. in omnibus etc. in quibus dictus principalis se superius obligavit una cum eo et sine etc. in vita etc. Et pro his etc. obligamus tam principalis quam fidejussores simul et in solidum personas nostras et omnia et singula bona et jura nostra et cujuslibet nostrum in solidum mobilia et immobilia etc. Renuntiantes nos omnes tam principalis quam fidejussores beneficiis et juribus dividendarum et cedendarum actionum novarum constitutionum et consuetudinum Barchinonensium. Et nos dicti fidejussores renuntiamus legi quod prius conveniatur principalis quam fidejussor et omnes omni alio juri etc. necti non gratis etc. guidaticis etc. cessionis bonorum beneficio etc. foro proprio etc. Et submitimus etc. et constituhimus procuratores. (Fiat ut in aliis usque) Insuper promittimus pars parti juramus etc. Et ego dictus martinus Corominas, curritor publicus praefatus, praesens, reffero etc.

Testes: Franciscus Alenya, scriptor, et Isidorus Boher, piscator, ambo dictae villae Castilionis, demta relatione dicti curritoris tantum.

8. BIBLIOGRAFIA

LLOBET, Bernat Josep, *Indice, declaracion y addicion de la ereccion, antiguedad, excelencia y grandezas del Condado de Ampurias, y de la sucession y decendencia de sus Excelentissimos Condes de las tres Lineas, lo de que en esta segunda parte se ha de tratar son: la descripcion de su sitio, capacidad y limites, amenidad de todas cosas, rios, estanques, puertos del mar, gobierno politico, regalias, abadiatos, jurisdicciones, rentas y derechos en comun; corroborar con pruebas macicas y evidentes todo lo que en razon de sus Grandezas y regalias se ha dicho y apuntado en dicha primera parte*, Biblioteca de Peralada, ms. 17758.

Anna Ma. PUIG GRIESENBERGER, Els edificis de la Presó i la Cúria de Castelló d'Empúries, *El Salner*, 0, (1994), pp. 7-8.

Anna Ma. PUIG GRIESENBERGER, Dues Taules medievals del Joc del Marro a l'antiga presó de Castelló, *El Salner*, 0, (1994), pp. 16-17.

Anna Ma. PUIG GRIESENBERGER, La villa Castilione en el territorio Petralatense. La seva topografia urbana i el castell de Castelló, *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, 29, (1996), pp. 47-77.

Anna Ma. PUIG GRIESENBERGER, L'emplaçament dels palaus comtals a la vila de Castelló. Des del castell del Puig del Mercadal fins al palau d'Enric II, *El Salner*, 2, (1996), pp. 13-24.

Anna Ma. PUIG, Mireia TEIXIDOR, Excavacions a la Presó Vella de Castelló d'Empúries. L'evolució històricoarquitectònica de la *Domus Curie Seu Carcellarie* des del segle XIV, *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, 30, (1998), pp. 147-183.

Anna Ma. PUIG, Mireia TEIXIDOR, Els materials ceràmics més significatius trobats a l'excavació de la Presó Vella de Castelló, *El Salner*, 3, (1997), pp. 12-25.

Miquel PUJOL CANELLES, La Cúria i les presons de Castelló d'Empúries en els documents, *El Salner*, 2, (1996), pp. 25-48.

9. ÍNDEX DE FIGURES

Fig. 1, p. 8:

Plànol general del casc antic de la vila de Castelló d'Empúries on s'indica la situació dels edificis de la Presó i la Cúria.

Fig. 2, p. 9:

Façana principal de la Presó Vella de Castelló d'Empúries que dona al carreró de la Presó.

Fig. 3, p. 10:

Detall de la façana principal de la Presó Vella de Castelló d'Empúries.

Fig. 4, p. 13:

Façana principal de la Cúria on s'observa la part original amb pedra i l'ampliació de l'edifici amb rajols. Tant la porta dovellada com la finestra coronella han estat destruïdes i substituïdes, modernament, per noves obertures.

Fig. 5, p. 14:

Postal de V. Fagnoli de principi de segle on s'observa la façana de la Cúria afectada per les noves obertures a la planta baixa. La plaça del Gra encara no ha estat remodelada i es pot veure el carreró que travessava les voltes del costat est.

Fig. 6, p. 21:

Distribució dels àmbits de la planta baixa dels edificis de la Presó i la Cúria en la construcció original del segle XIV.

Fig. 7, p. 22:

Distribució dels àmbits del primer pis de la Presó en la fase original del segle XIV.

Fig. 8, p. 24:

Planta baixa de la Presó i la Cúria a partir de la remodelació datada probablement al segle XVI.

Fig. 9, p. 25:

Primer pis de la Presó, amb l'ampliació de les ales sud i oest de l'edifici, durant les reformes del segle XVI.

Fig. 10, p. 41:

Fitxa d'UE

Fig. 11, p. 42:

Fitxa de relació d'UE

Fig. 12, p. 43:

Fitxa d'inventari fotogràfic

Fig. 13, p. 44:

Fitxa de material

Fig. 14, p. 45:
Fitxa de dibuix

Fig. 15, p. 46:
Làmina de dibuix

Fig. 16, p. 47:
Fitxa de premsa

Fig. 17, p. 55:
Foto sup.: A l'esquerra de la foto, porta d'entrada a la cel·la 6, oberta a la façana nord del pati.
Foto inf.: Detall d'una finestra, única obertura que donava llum a l'interior de les cel·les.

Fig. 18, p. 57:
Foto sup.: El paviment de pedres de la cel·la 6
Foto inf.: Pedres enumerades del paviment de pedres de la cel·la abans de la seva extracció.

Fig. 19, p. 60:
Detall de les banquetes UE 18 i UE 32, localitzades davant els murs UE 3 i UE 4, respectivament, com a reforç d'aquest murs perimetrals.

Fig. 20, p. 61:
Foto sup.: Detall dels forats UUEE 22 i 24, situats a l'angle entre les banquetes UUEE 18 i 19.
Foto inf.: Detall del forat UE 30 i de la rasa UE, localitzades per sota dels forats de la foto anterior.

Jaciment: PRESÓ VELLA
Municipi: CASTELLÓ D'EMPÚRIES
Comarca: ALT EMPORDÀ
Direcció i planimetria:
Anna Ma. Puig i Griessenberger
Mireia Teixidor i Murlà

MEMÒRIA D'EXCAVACIÓ

Vol. 2 : FITXES D'EXCAVACIÓ

Dades d'intervenció: Gener de 1997
Presentació de la memòria: Juny de 1998

índex del volum 2

- 1. fitxa de relació d'UE**
- 2. fitxes d'UE de la cel·la 4**
- 3. fitxes d'UE de la cel·la 6**
- 4. fitxes de material de la cel·la 4**
- 5. fitxes de material de la cel·la 6**
- 6. làmines de material gràfic**
- 7. recull de premsa**

1. fitxa de relació d'UE

U.E.	ÀMBIT	DESCRIPCIÓ
1	6	Mur que delimita l'àmbit a llevant
2	6	Mur que delimita l'àmbit al nord
3	6	Mur que delimita l'àmbit a ponent
4	6	Mur que delimita l'àmbit a migdia
5	6	Porta d'entrada a l'àmbit situada a l'extrem est del mur UE 4
6	6	Paviment de carreus de pedres de l'àmbit
7	6	Basament de la comuna que es troba a l'angle SW de l'àmbit
8	6	Murets de la comuna que recolza sobre el basament UE 7
9	6	Nivell de sedimentació sota el paviment UE 7
10	4	Mur que delimita d'àmbit al sud
11	4	Mur que delimita d'àmbit a l'est
12	4	Mur que delimita l'àmbit al nord
13	4	Mur que delimita l'àmbit a l'oest
14	4	Porta d'entrada a l'àmbit situada al mur UE 10
15	4	Estrat de reompliment
16	4	Enderroc de la volta
17	6	Acumulació d'escombraries a l'extrem NE de l'àmbit, dins UE 7
18	6	Banqueta adossada al mur UE 3
19	6	Banqueta adossada al mur UE 2
20	6	Capa de preparació del paviment UE 7
21	6	Anivellament sota la capa de preparació UE 20
22	6	Forat semicircular a l'angle entre les banquetes UE 18 i UE 19
23	6	Reompliment del forat UE 22
24	6	Nivell de terra sota l'UE 21
25	4	Volta est
26	4	Volta oest
27	6	Forat semicircular situat al sud del forat UE 22, al qual talla
28	6	Reompliment del forat UE 27
29	6	Rasa de fonamentació de l'UE 19
30	6	Reompliment de la rasa UE 29
31	6	Banqueta de fonamentació del mur UE 1
32	6	Banqueta adossada a l'angle sud-oest de l'àmbit, davant mur UE 4
33	6	Terres localitzades sobre l'UE 24, de la qual s'han separat
34	6	Banqueta de fonamentació del mur UE 4
35	4	Reompliment sota UE 16
36	6	Rasa situada a la base del mur UE 4, i talla la banqueta UE 32

U.E.	ÀMBIT	DESCRIPCIÓ
37	6	Reompliment de la rasa UE 36
38	6	Forat a l'angle entre l'UE 18 i l'UE 19, sota l'UE 22
39	6	Reompliment de l'UE 38
40	6	Rasa situada al davant de la banqueta UE 18
41	6	Reompliment de la rasa UE 40
42	6	Nivell de runa sota UE 43
43	6	Estrat d'argiles compactades sota UE 24
44	6	Nivell amb la superfície cremada sota UE 43
45	6	Rasa que talla UE 44, davant el mur UE 1
46	6	Nivell de terres sota UE 44
47	6	Rasa en la part central de l'àmbit que talla UE 46
48	6	Reompliment de la rasa UE 47
49	6	Rasa en l'estrat UE 55, a l'extrem est de l'àmbit
50	6	Reompliment de la rasa UE 49
51	6	Rasa en l'estrat UE 55, a l'extrem oest de l'àmbit
52	6	Reompliment de la rasa UE 51
53	6	Rasa en l'estrat UE 55, a l'extrem nord de l'àmbit
54	6	Reompliment de la rasa UE 53
55	6	Estrat argilós sota UE 46
56	6	Nivell amb la superfície cremada sota UE 55
57	6	Estructura orientada de N a S sota UE 56
58	6	Estrat sobre el qual es fonamenta el mur UE 57, prop del nivell freàtic
59	4	Enderroc sota UE 35
60	4	Mur que delimita la cel·la subterrània a llevant
61	4	Mur que delimita la cel·la subterrània a ponent
62	4	Mur que delimita la cel·la subterrània al nord
63	4	Mur que delimita la cel·la subterrània a migdia
64	4	Estrat d'enderroc sota UE 59
65	4	Banqueta de fonamentació del mur UE 62
66	4	Estrat de terres argiloses sota UE 64
67	4	Estrat argilós sota UE 66

2. fitxes d'UE de la cel·la 4

Documentació			U.E. 10
PLANTA	SECCIÓ 2	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP.

COTA INF.

Estructura construïda amb carreus de pedra de Vilacolum units amb morter de calç i sorra. S'hi pot apreciar també algun fragment de rajol de 4 cm de gruix, col·locat de manera desordenada i irregular.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 63
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 11, 13 i 15

CROQUIS**OBSERVACIONS**

El costat est del mur va ésser refet l'any 1996, quan construïren la teulada.

INTERPRETACIÓ

Mur que delimita l'àmbit al costat sud. Separa la cel·la del pati central de l'edifici.

CRITERIS DATACIÓ

Correspon a l'inici de la construcció de la presó.

CRONOLOGIA

Segle XIV.

NOM I DATA

Gener de 1997.

Documentació			U.E. 11
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 4

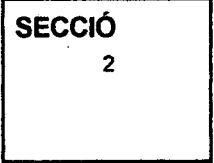
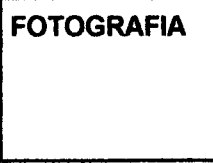
DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Estructura construïda amb un parament molt irregular, format per trossos de pedra de Vitacolum i rajol, lligats amb morter de calç i sorra.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB 12
SE LI RECOLZA 10	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 15 i 16

CROQUIS	OBSERVACIONS
	<p>Aquest mur està construït sobre un altre mur, segurament l'original de l'edifici, i fou aixecat amb la finalitat de que recolzés la volta que cobria la cel·la. Possiblement aquesta volta substituïa l'antic sostre format per vigues de fusta.</p>

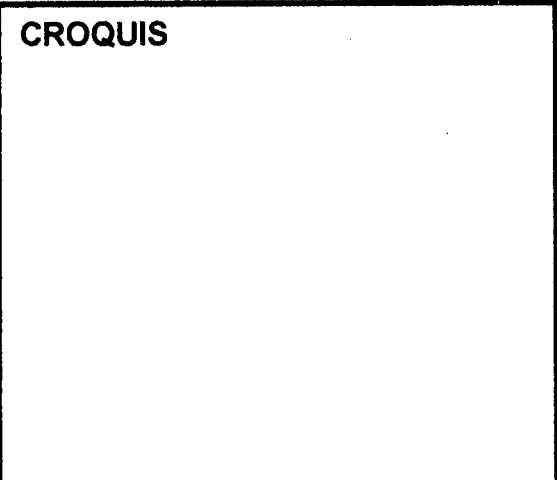
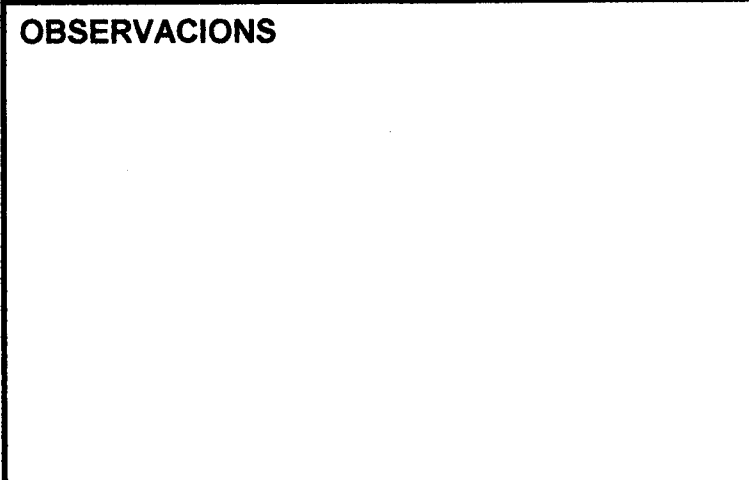
INTERPRETACIÓ	CRITERIS DATACIÓ
<p>Mur que delimita l'àmbit per l'est. Construït al llarg del segle XVI per tal de reforçar les parets de la cel·la al substituir el sostre de cairats de fusta pel de volta de rajol.</p>	<p>Substitució dels sostres amb cairats de fusta pels sostres de volta de rajol.</p>
	CRONOLOGIA
	<p>Segle XVI</p>

NOM I DATA	Gener de 1997.
-------------------	----------------

Documentació			U.E. 12 ÀMBIT 4
PLANTA 	SECCIÓ 2 	FOTOGRAFIA 	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA		COTA SUP.	COTA INF.
<p>Mur cunstruït amb carreus de pedra de Vilacolum, ben tallats, disposats a trencajunt i units amb morter de calç i sorra. Les mides dels carreus són les que anem trobant arreu dels murs de l'edifici. Com a altres elements de juntura hi trobem alguns fragments de rajol i trossos petits de la mateixa pedra. Aquest sistema constructiu canvia radicalment a partir dels 2 m aproximadament d'alçada i fins l'arrancament de la volta superior. El material constructiu ara és molt fragmentat, pedra i abundant rajol, sense cap forma i unit amb morter de calç.</p>			

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB 11
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 62
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 13	SE LI LLIURA 15 i 16

CROQUIS 	OBSERVACIONS
--	---

INTERPRETACIÓ Mur que delimita la cel·la al nord.	CRITERIS DATACIÓ
	CRONOLOGIA

NOM I DATA	Gener de 1997.
-------------------	----------------

Documentació			U.E. 13
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-bottom: 5px;">PLANTA</div> <div style="border: 1px solid black; height: 60px;"></div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-bottom: 5px;">SECCIÓ</div> <div style="border: 1px solid black; height: 60px;"></div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-bottom: 5px;">FOTOGRAFIA</div> <div style="border: 1px solid black; height: 60px;"></div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-bottom: 5px;">ÀMBIT 4</div>

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Estructura construïda amb trossos de pedra i rajol, tan sencer com fraccionat, disposats de manera molt irregular i lligats amb morter. El tipus de pedra que hi trobem és molt variat: Vilacolum, granit i calcària. Originàriament deurien portar un enlluït de morter de calç i sorra, igual que la resta d'estructures interiors de la Presó.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 10	SE LI LLIURA 15, 16 i 35

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Mur que delimita l'àmbit a l'oest i que separa les cel·les 4 i 5 des del moment inicial.	CRITERIS DATACIÓ Forma part de l'edifici originari.
	CRONOLOGIA Segle XIV.

NOM I DATA Gener de 1997.

Documentació			U.E. 14
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP.

COTA INF.

Obertura feta amb els mateixos carreus que el mur on es troba ubicada, lligats amb morter de calç. La llinda, construïda amb deus pedres de mides iguals, està una mica més enlairada que el terra del pati central on dona; per la part interior, no es pot saber ja que el sòl que hi havia en el moment d'iniciar els treballs arqueològics no era l'originari. El llindar és recte i construït d'una mateixa pedra; per altra banda a la part interior la construcció és de rajols col·locats a la manera anomenada de plec de llibre, i estan units amb morter de calç.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 10
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS**OBSERVACIONS**

La seva forma és trapezoïdal. S'hi pot apreciar les marques deixades per les xarneres i per un forrellat, fet que indica l'existència d'una porta que s'hauria obert de fora cap a dins.

INTERPRETACIÓ

Porta oroginària d'accés a la cel·la 4.

CRITERIS DATACIÓ

Sistema constructiu.

CRONOLOGIA

Segle XIV.

NOM I DATA

Gener de 1997.

Documentació			U.E. 15
PLANTA	SECCIÓ 2	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 12,94-13,22

COTA INF. 12-12,13

Estrat molt potent format per runa. El material que hi apareix és molt modern i divers, de construcció, plàstics, papers, sorra i calç molt abundant.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A 16 i 35

ES SOLIDARI AMB

SE LI RECOLZA

RECOLZA EN

COBERT PER

COBREIX A 16

REBLERT PER

REBLEIX A

TALLAT PER

TALLA A

ES LLIURA A 10,11,12,13

SE LI LLIURA

CROQUIS**OBSERVACIONS****INTERPRETACIÓ**

Runes acumulades, col·locades expressament per a reomplir la cel·la i anivellar el terra fins a l'alçada de la porta.

CRITERIS DATACIÓ

Cal tenir en compte per una banda, el material aparegut (plàstics, papers) i per altra banda, en aquest cas són molt importants els comentaris populars.

CRONOLOGIA

indeterminada

NOM I DATA

Gener 1997

Documentació			U.E. 16 ÀMBIT 4
PLANTA <div style="border: 1px solid black; height: 60px; width: 100%;"></div>	SECCIÓ 2 <div style="border: 1px solid black; height: 60px; width: 100%;"></div>	FOTOGRAFIA <div style="border: 1px solid black; height: 60px; width: 100%;"></div>	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 12-12,13	COTA INF. 11,5-11,63
Nivell de terres amb components importants de sorra i calç i molta quantitat de rajol. També hi aparèixen alguns fragments de teula però pocs.		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A 15 i 35	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 15	COBREIX A 35
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 10,11,12,13,25,26,62	SE LI LLIURA

CROQUIS <div style="border: 1px solid black; height: 150px; width: 100%;"></div>	OBSERVACIONS Els rajols sencers i fragmentats que hi ha a l'UE tenen unes mides de 15x30x2 cm. Aquestes mides són les mateixes que tenen els rajols que reforcen les parets i que formen les plantes superiors.
--	---

INTERPRETACIÓ Enderroc de les plantes superiors i runes acumulades.	CRITERIS DATACIÓ Per una banda absència de material que pugui donar-nos una datació clara i per altra banda, els comentaris populars.
	CRONOLOGIA Indeterminada.

NOM I DATA Gener de 1997

Documentació			U.E. 25
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP.

COTA INF.

Arrancament del costat est de volta. Construïda amb rajol de mides 40x18x3.5/4 cm. Col·locats en la manera anomenada de plec de llibre.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A 26	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 11
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 15 i 16

CROQUIS**OBSERVACIONS**

Està força malmès i amb molta humitat.

INTERPRETACIÓ

Restes de la volta que cobria la cel·la subterrània.

CRITERIS DATACIÓ

En aquest cas hem de fer ús de la documentació que ens parla de diverses obres de reconstrucció de l'edifici. També hi apareix material recent.

CRONOLOGIA

Indeterminada, recent.

NOM I DATA

Gener de 1997.

Documentació			U.E. 26
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	ÀMBIT 4

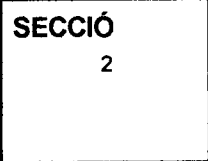

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 12,31	COTA INF. 11,7
<p>Arrancament del costat oest de volta. De les mateixes característiques constructives que l'arrancament de volta UE 25.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A 25	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 13
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 15 i 16

CROQUIS	OBSERVACIONS Està més malmesa encara que l'arrancament del costat est de la volta.
----------------	--

INTERPRETACIÓ Restes de la volta que cobria la cel·la subterrània.	CRITERIS DATACIÓ Documentació i material molt recent.
	CRONOLOGIA Indeterminada, recent.

NOM I DATA Gener de 1997.

Documentació			U.E. 35 ÀMBIT 4
PLANTA 	SECCIÓ 2 	FOTOGRAFIA 	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 11,63	COTA INF. 10,86
Acumulació de runa formada, bàsicament, per grans quantitats de trajols i algunes teules. Hi trobem també molta sorra i calç.		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A 15 i 16	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 16	COBREIX A 59
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 10, 60, 61, 62, 63 i 64	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Enderroc i runes acumulades.	CRITERIS DATACIÓ Material molt modern.
	CRONOLOGIA Recent

NOM I DATA Gener de 1997.

Documentació			U.E. 59
PLANTA	SECCIÓ 2	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 10,87-10,77

COTA INF. 9,66-9,64

Estrat format per terres sorrenques amb molta quantitat de morter de calç i material de construcció més o menys sencer. El material que hi apareix està igualment fragmentat en trossos força grans i és bàsicament ceràmica i ossos. També hi apareixen alguns plàstics, algunes llaunes i d'altre material modern.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 35	COBREIX A 64 i 65
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 60, 61, 62 i 63	SE LI LLIURA

CROQUIS**OBSERVACIONS**

La cota superior d'aquesta UE coincideix amb l'aparició del nivell freàtic

INTERPRETACIÓ

Enderroc i runes acumulades.

CRITERIS DATACIÓ

Material modern

CRONOLOGIA

Recent

NOM I DATA Gener de 1997.

Documentació			U.E. 60 ÀMBIT 4
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 10,72

COTA INF.

Continuació de l'estructura UE 1. A partir de la cota aproximada de 10,72m snm es produeix un canvi clar en el parament. L'estructura està construïda amb un material constructiu molt trossejat, format per pedres trencades i algun fragment de rajol. Per sobre hi podem apreciar restes d'un arrebossat de calç i sorra.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A 1

ES SOLIDARI AMB

SE LI RECOLZA

RECOLZA EN

COBERT PER

COBREIX A

REBLERT PER

REBLEIX A

TALLAT PER

TALLA A

ES LLIURA A

SE LI LLIURA 16,25 i 59

CROQUIS**OBSERVACIONS****INTERPRETACIÓ**

Paret que delimita per l'est la cel·la subterrània.

CRITERIS DATACIÓ**CRONOLOGIA**

Segle XIV

NOM I DATA

Gener de 1997.

Documentació			U.E. 61
PLANTA <div style="border: 1px solid black; height: 60px; margin-top: 5px;"></div>	SECCIÓ <div style="border: 1px solid black; height: 60px; margin-top: 5px;"></div>	FOTOGRAFIA <div style="border: 1px solid black; height: 60px; margin-top: 5px;"></div>	ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
Continuació de l'estructura UE 3. De les mateixes característiques que les UUEE 60 62 i 63.		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A 3	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 16, 35 i 59

CROQUIS <div style="border: 1px solid black; height: 150px; margin-top: 5px;"></div>	OBSERVACIONS <div style="border: 1px solid black; height: 150px; margin-top: 5px;"></div>
--	---

INTERPRETACIÓ Paret que delimita per l'oest la cel·la subterrània.	CRITERIS DATACIÓ
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997.

Documentació			U.E. 62 ÀMBIT 4
PLANTA	SECCIÓ 2	FOTOGRAFIA	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Continuació de la UE 12. A partir de la mateixa cota que en les UUEE 60 i 61 s'hi pot apreciar restes d'un arrebossat de calç i sorra. Aquest arrebossat segueix una línia més o menys recta d'est a oest per tota la paret i coincideix aproximadament amb l'inici de la volta UUEE 25 i 26 a les estructures UUEE 11 i 13 que formaria el sostre de la cel·la subterrània.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A 12	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 65
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 16, 35 i 59

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Mur que delimita al nord la cel·la subterrània.	CRITERIS DATACIÓ
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA	Gener de 1997.
-------------------	----------------

Documentació			U.E. 63
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 11,41	COTA INF.
<p>Continuació de l'estructura UE 4. Ens trobem amb el mateix canvi que a les estructures UUEE 1, 2, 3 i 4: un parament construït a base de trossos de pedres i fragments de rajols, cobert d'un arrebossat de calç i sorra, que comença a partir d'uns 11,41m snm aproximadament.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A 10	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 35, 59 i 64

CROQUIS	OBSERVACIONS
----------------	---------------------

INTERPRETACIÓ Paret que delimita pel sud la cel·la subterrània.	CRITERIS DATACIÓ
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997

Documentació			U.E. 64
PLANTA	SECCIÓ 2	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 9,66

COTA INF. 9,4

Estrat format per gran quantitat de runes, teules aràbiques i rajol gruixut (4 cm). Tant en el mateix material com barrejat a la terra de l'estrat hi trobem abundant de calç i sorra. És interessant destacar la quantitat de carbonets considerablement grans que hi trobem barrejats a l'estrat. També apareixen alguns fragments de pedres de mida mitjana, força cremades.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 59	COBREIX A 66
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 65 i 63	SE LI LLIURA

CROQUIS**OBSERVACIONS**

A partir d'aquest nivell comença a aflorar el nivell freàtic. El material ceràmic en aquesta UE és quasi inexistent.

INTERPRETACIÓ

Enderroc de la teulada.

CRITERIS DATACIÓ

Abundant material de construcció, teules.

CRONOLOGIA

Indeterminada

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLO D'EMPURIES (ALT EMPORDA)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 66
PLANTA	SECCIÓ 2	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 9,4

COTA INF. 8,69

Nivell de terres molt argiloses però de textura poc compacte, amb abundants carbonets. Trobem algunes restes de material de construcció, poc i molt trossejat. Per altra banda hi apareix abundància de material ceràmic.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 64	COBREIX A 67
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 60, 61, 62, 63, 65	SE LI LLIURA

CROQUIS**OBSERVACIONS**

El conjunt ceràmic que apareix en aquest nivell és molt interessant.

INTERPRETACIÓ

Nivell relacionat amb l'enderroc de la volta superior de la cel·la.

CRITERIS DATACIÓ

El material ceràmic que hi apareix és datable del segle XVI.

CRONOLOGIA

Segle XVI.

NOM I DATA

Gener de 1997

PRESO VELLÀ. CASTELLO D'EMPURIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 65
PLANTA	SECCIÓ 2	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 10,1

COTA INF. 8,76

Estructura d'uns 20 cm aproximadament d'ampla. És força irregular, de manera que el seu gruix varia segons el punt. Per sobre seu s'hi poden apreciar abundants restes de morter, donant la impressió que hagués estat cobert de morter per anivellar-lo. El tipus de material constructiu és el mateix que el de les UUEE 60, 61, 62 i 63.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA 62	RECOLZA EN 67
COBERT PER 59	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 59 i 64

CROQUIS**OBSERVACIONS****INTERPRETACIÓ**

Banqueta de fonamentació.

CRITERIS DATACIÓ**CRONOLOGIA**

Segle XIV.

NOM I DATA

Gener de 1997.

PRESO VELLA. CASTELLO D'EMPURIES (ALT EMPORDA)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 67
PLANTA	SECCIÓ 2	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 4

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 8,69	COTA INF.
<p>Nivell de sorres amb restes d'argila barrejada i carbonets. El tipus d'argila que apareix té un color negrós. El material que s'hi troba és pràcticament tot de tipus ceràmic.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 66	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 60, 61, 62, 63	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Nivell del segle XVI.	CRITERIS DATACIÓ
	CRONOLOGIA Segle XVI.

NOM I DATA	Gener de 1997.
-------------------	----------------

3. fitxes d'UE de la cel·la 6

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 1
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF. 13'13 / 13'26
<p>Estructura construïda a base de grans carreus rectangulars, de pedra de Vilacolum, disposats a trencajunt i units amb morter de calç i sorra. No s'aprecien altres elements de juntura que algun fragment de pedra de pissarra. Bona part d'aquests carreus són reaprofitats; alguns es veuen lliscats com si anteriorment haguessin estat col·locats en algun lloc on hi havia un fregament continuat (paviment, llinda, ...) i altres són jocs (dos jocs de marro i un amb tres cassoletes). Originalment anava enlluït amb morter de calç i sorra, el qual només es conserva a la part més alta de la paret. Es veuen senyals de picapedrer en forma de F tombada horitzontalment.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 31
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 4	SE LI LLIURA 2 6 20 (1)

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>(1): També s'hi lliura la volta que cobria l'àmbit, avui totalment enderrocada.</p> <p>Aquest mur no té una fonamentació profunda, o ben recolzada sobre un sòl fort, sino que són fonaments molt amples sobre nivells de reompliment.</p>
----------------	--

INTERPRETACIÓ Mur que delimita l'àmbit a l'est i que separa, des del moment inicial, les cel·les 5 i 6.	CRITERIS DATACIÓ És correspon a l'obra primera de l'edifici de la presó.
	CRONOLOGIA Segle XIV.

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 2
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Estructura construïda exclusivament amb rajols, disposats formant filades horitzontals, molt irregulars, poc concretes, ben units amb morter de calç i sorra. Originalment presentava un enlluït de morter de calç i sorra, el qual es conserva precàriament.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 19
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 1 3	SE LI LLIURA 6 20

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>Aquest mur es troba aplacat sobre un altre mur més retirat i fou aixecat per a recolzar la volta que cobria l'àmbit, sobre la qual es va disposar el paviment del primer pis. Probablement la volta va substituir un sostre de vigues i cairats de fusta.</p>
----------------	---

INTERPRETACIÓ Mur que delimita l'àmbit al nord, construït per suportar la volta que el cobria.	CRITERIS DATACIÓ És posterior als murs originals de l'àmbit, UUEE 1, 3 i 4.
	CRONOLOGIA Posterior al segle XIV.

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 3
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Mur de les mateixes característiques que el mur UE 1 (veure fitxa), també amb carreus de Vilacolum (no se'n veuen de reaprofitats), que presenta un reaixecat a la part superior fet a base de rajols i que es correspon al moment de construcció de la volta que cobria l'àmbit.</p> <p>L'extrem nord del mur, en tota la seva alçada, presenta senyals d'haver tingut un mur adossat, del qual no se'n conserva cap resta, ja que la paret actual és més retirada.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN (1)
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 4	SE LI LLIURA 2 6 7 20

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>(1): La part inferior del mur, per sobre de la línia del paviment de la cel·la, UE 6, es veu refet a base de fragments de rajols units amb morter. No es tracta de fonament original del mur, ja que és molt diferent a aquests, sino que dóna la impressió de ser un refet disposat a partir de la reforma del sostre de la volta, potser del moment en què es va construir el basament UE 18.</p> <p>També cal indicar que aquest mur, de la mateixa manera que es veu en el mur UE 1, es veu retallat al nord, ja que el mur de suport de la volta s'hi lliura per la cara exterior, no per dins.</p>
----------------	---

INTERPRETACIÓ Mur que delimita l'àmbit a l'oest.	CRITERIS DATACIÓ Mur original de l'àmbit.
	CRONOLOGIA Segle XIV.

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 4
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF. 13'40 / 13'24
<p>Estructura de les mateixes característiques que els murs UUEE 1 i 3 (veure fitxa UE 1), també amb pedra de Vilacolum i amb la senyal de picapedrer en forma de F invertida.</p> <p>A l'extrem superior del mur es recolza la volta que cobria l'àmbit, però no directament per sobre d'ell, sino contra la paret, reforçada amb unes petites mènsules de rajols.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 31 34 (1)
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER 7	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 1 3 6 7 20

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>(1): L'extrem est del mur es recolza sobre part del fonament del mur UE 1 (UE 31).</p> <p>El mur UE 4 es veu tallat per la comuna UE 7, possiblement per a fer-hi el desguàs.</p> <p>Aquest mur presenta dues obertures: una porta (UE 5) i una finestra, les quals donen al pati central de la presó.</p>
----------------	---

INTERPRETACIÓ Mur que delimita l'àmbit al sud i que el separa de l'espai central o pati de la presó.	CRITERIS DATACIÓ Mur original del moment de construcció de la presó.
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 5
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Obertura emmarcada amb els mateixos carreus del mur en què es troba, tant en els brancals, com en la llinda i el llindar. Té una planta trapezoïdal, ja que és més estreta a l'exterior que a l'interior (veure croquis). La llinda es troba lleugerament aixecada respecte al nivell del paviment interior de l'àmbit i el paviment exterior del pati. El llindar és recte, fet amb la mateixa pedra del mur, mentre que a l'interior de l'obertura es veu un arc molt rebaixat, pràcticament pla, fet amb rajols col·locats a plec de llibre, units amb morter.</p> <p>La presència d'uns forats de golfos per xarneres i d'un forat de forrellat indica que hi havia una porta de fusta que s'obria d'esquerra a dreta, cap a l'interior de l'àmbit.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 34
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 4
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 6 20

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>Per davant de la porta, sobre el basament UE 34, els carreus del paviment UE 6 estaven substituïts per fragments de rajols i de pedres més petites.</p> <p>Al costat oest d'aquesta porta hi ha una petita finestra.</p>
----------------	---

INTERPRETACIÓ <p>Porta d'entrada a la cel·la des del pati central de la presó, oberta a l'angle sud-est de l'àmbit.</p>	CRITERIS DATACIÓ <p>És la porta original que donava entrada a la cel·la.</p>
	CRONOLOGIA <p>Segle XIV.</p>

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 6
PLANTA 1	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA S.N.	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 13'42 / 13'32	COTA INF.
<p>Sòl constituït per grans carreus de pedra col·locats de forma alineada sobre un eix nord-sud, excepte davant el mur UE 2, on hi ha una filada orientada d'est a oest. Els carreus es troben units amb morter de calç i sorra, i en algunes ocasions, es veuen rejuntats amb fragments de rajols i pedres petites. El seu estat de conservació es bó; únicament està deteriorat davant la porta UE 5 i la comuna UE 7/8, on els carreus estan substituïts bàsicament per rajols i pedres més petites.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A 9 18 19 20 21
REBLERT PER 17	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 1 2 3 4 5 7	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>Dóna la impressió que aquests carreus són pedres reaprofitades, provinents d'algun mur.</p> <p>Allà on el paviment està més alterat és just per damunt del fonament de la porta i per sobre de la banqueta UE 32.</p>
----------------	--

INTERPRETACIÓ Paviment que cobreix la totalitat de l'àmbit 6	CRITERIS DATACIÓ A partir dels estrats d'anivellament sobre els quals es disposa aquest paviment, veure UE 21 i UE 24.
	CRONOLOGIA Probablement segle XIV. Seria el paviment original de l'àmbit, tot i que degué alterar-se en les obres més modernes, especialment quan construeixen la volta que cobrirà l'àmbit.

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 7
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Estructura de planta quadrangular, molt simple, construïda a base de pedres petites i fragments de rajols ben lligats amb morter, sense cap disposició concreta.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA 8	RECOLZA EN 18 32
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 3 4	SE LI LLIURA 6 20

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>Al voltant del basament UE 7 el paviment de pedres, UE 6, està molt alterat i en alguns punts, especialment sobre la banqueteta UE 32, està substituït per pedres més petites i rajols.</p>
----------------	---

INTERPRETACIÓ Basament de la comuna, UE 8.	CRITERIS DATACIÓ Es correspon a les darreres reformes de l'àmbit, però no disposem de cronologia precisa.
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 8 ÀMBIT 6
PLANTA 	SECCIÓ 	FOTOGRAFIA 	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Estructura en forma de L, adossada a l'angle sud-est de l'àmbit, constituïda per dos petits murets de rajols, unist amb morter i que originalment anaven enlluïts també amb morter.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 7
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 3 4	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Murets sobre els quals es recolzava la tapa de fusta de la comuna.	CRITERIS DATACIÓ Veure fitxa UE 7.
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 9
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 13'23 /13'37

COTA INF.

Nivell de terres soltes, sorrenques, amb restes de fragments de rajols i morter desfet de calç i sorra.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 6	COBREIX A 20 21 22 23 28
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 31	SE LI LLIURA

CROQUIS

OBSERVACIONS

Es troba bàsicament a la meitat est de l'àmbit; a l'altre meitat s'ha perdut.

INTERPRETACIÓ

Nivell de sedimentació sota el paviment de carreus UE 6.

CRITERIS DATACIÓ

Absència de material significatiu. Cal tenir en compte que la major part de material recollit s'ha escolat entre les esclatxes dels carreus, per tant, no és fiable.

CRONOLOGIA

indeterminada.

NOM I DATA

Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 17 ÀMBIT 6
PLANTA 	SECCIÓ 	FOTOGRAFIA 	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Acumulació de runa constituïda per pedres petites, fragments de rajols i morter de calç i sorra desfet, amb abundància de material ceràmic, que es localitza just a l'extrem nord-est de l'àmbit.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 6
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Escombreries acumulades en un angle de l'àmbit, allà on falten algunes pedres del paviment.	CRITERIS DATACIÓ Presència de recipients ceràmics molt recents.
	CRONOLOGIA Recent.

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 18
PLANTA 2	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 13'17 / 13'22	COTA INF. 12'70
<p>Estructura d'uns 50 cm. d'alçada i poc més de 50 cm. d'amplada, adossada al mur oest de l'àmbit, de la qual només s'observa la cara posterior i la part superior. No es una estructura per anar vista, sinó que té l'aspecte d'un basament que anava soterrat. La seva construcció és simple, a base de pedres i fragments de rajols, disposats irregularment i amb abundant morter lligant el conjunt.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB 32
SE LI RECOLZA 7	RECOLZA EN 41 43
COBERT PER 6 20	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 19 21

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Banqueta adossada al mur UE 3.	CRITERIS DATACIÓ Probablement fou construïda al mateix moment en què es fa la volta que cobreix l'àmbit, potser per a reforçar els murs que la suportaven.
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 19 ÀMBIT 6
PLANTA 2	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	<small>COTA SUP.</small> 13'14 / 13'17	<small>COTA INF.</small> 12'70 / 12'63
<p>Estructura de les mateixes característiques constructives que el basament UE 18, la qual s'adossa al mur que delimita l'àmbit al nord i sobre la qual es fonamenta la paret UE 2 que suporta la volta.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA 2	RECOLZA EN 43
COBERT PER 6 20 21	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 29
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 18	SE LI LLIURA 21

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Banqueta adossada al mur nord de l'àmbit, construïda com a suport de la volta.	CRITÈRIS DATACIÓ
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 20
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 13'39/13'09

COTA INF.

Morter de calç i sorra, de gra fi, de superfície molt desigual i desnivellada, en alguns punts molt desfet, amb les empremtes del paviment de carreus UE 6. Es conserva majoritàriament a la meitat est de l'àmbit.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 6 9	COBREIX A 18 19 21 32
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 1 2 3 4 5 7 31	SE LI LLIURA

CROQUIS

OBSERVACIONS

S'ha separat de l'UE 9 per evitar contaminacions. De fet, l'UE 9 és la mateixa UE 20, però amb el morter desfet.

INTERPRETACIÓ

Preparació del paviment de carreus UE 6.

CRITERIS DATACIÓ

Veure UE 6 amb el que forma una mateixa unitat constructiva.

CRONOLOGIA

Probablement segle XIV.

NOM I DATA

Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 21
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 13'15 / 13'06

COTA INF. 13'15 / 12'93

Estrat de superfície relativament anivellada, amb lleu pendent cap a l'oest i al centre de l'àmbit, constituït per terres negreses, amb presència de morter desfet. La seva potència és molt desigual: mentre que a l'extrem est de l'àmbit fa uns dos centímetres, a l'extrem oest fa uns 35 centímetres.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 6 9 20	COBREIX A 19 24 30
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER 22	TALLA A
ES LLIURA A 18 19 31	SE LI LLIURA

CROQUIS

OBSERVACIONS

S'ha separat l'UE 21A just a l'extrem oest de l'àmbit, a tocar la banqueta UE 18, ja que aquí les terres es veuen més remenades i més soltes.

INTERPRETACIÓ

Anivellament per a la preparació del paviment de carreus UE 6.

CRITERIS DATACIÓ

Absència de material de cronologia determinada. Cobreix directament els nivells del segle XIV.

CRONOLOGIA

Probablement segle XIV.

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 22
PLANTA 2	SECCIÓ	FOTOGRAFIA 2	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 1306 / 1304

COTA INF. 1279 / 1269

Forat de forma semicircular situat a l'extrem nord-oest de l'àmbit, just a l'angle entre les banquetes UE 18 i UE 19. El seu contorn és ben retallat sobre el sòl UE 21 i la base fa una suau pendent cap al nord-oest, just davant l'angle de les dues banquetes. L'amplada d'aquest forat varia de 50 a 70 cm.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 9	COBREIX A
REBLERT PER 23	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 21 24
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS

OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ

Forat indeterminat a l'angle entre les banquetes UUEE 18 i 19.

CRITERIS DATACIÓ

Veure el material del reompliment UE 23.

CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 23
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Sorres amb morter desfet i escassa presència de material arqueològic.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 9	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 22
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS Va aparèixer un rellotge de butxaca d'alpaca.
----------------	--

INTERPRETACIÓ Reompliment del forat UE 22.	CRITERIS DATACIÓ Absència de material significatiu.
	CRONOLOGIA La presència del rellotge fa pensar que és un forat relativament recent.

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 24
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 13'15 / 12'93

COTA INF.

Estrat de superfície molt desigual, amb fort desnivell cap a l'oest, amb forats. Està constituït per argiles, de consistència dura i compactada, humides, barrejades amb terres de color negrós, amb presència destacable de fragments de teules i rocs de l'aspre. A l'extrem sud de l'àmbit, davant la banquetta de fonamentació UE 34, l'argila és més compactada, més pura, amb menys terra, encara que hi són destacables també les pedres i les teules.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA 31	RECOLZA EN
COBERT PER 21	COBREIX A 36 38 40 41 43
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER 22 27 29 33	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS

OBSERVACIONS

S'ha distingit de l'estrat general l'UE 24A només per precaució, per trobar-se davant la banquetta UE 18, on les terres són més soltes.

INTERPRETACIÓ

Nivell sobre el qual es disposa l'anivellament per a la preparació del paviment UE 6.

CRITERIS DATACIÓ

Presència destacable de verd i maganés català.

CRONOLOGIA

Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 27 ÀMBIT 6
PLANTA 2	SECCIÓ	FOTOGRAFIA 2	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 13'02 / 12'96

COTA INF. 12'62

Forat de forma semicircular, secció còncava i amb la base relativament plana, amb suau pendent cap a l'est, amb un diàmetre màxim conservat de 56 cm i uns 40 cm. de profunditat. Es troba just al costat sud del forat UE 22, al qual retalla a nivell de boca i base.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER 28	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 24
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS

OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ

Forat indeterminat en el sòl UE 24.

CRITERIS DATACIÓ

A partir del material del reompliment, veure fitxa UE 28.

CRONOLOGIA

NOM I DATA

Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 28 ÀMBIT 6
PLANTA 	SECCIÓ 	FOTOGRAFIA 	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 1296	COTA INF.
<p>Terres de color grisós, soltes, sorrenques, amb cendres i carbonets, més compactades al fons del forat, amb presència de material ceràmic i fauna.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 9	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 27
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Reompliment del forat UE 27.	CRITERIS DATACIÓ Manca de material de cronologia determinada.
	CRONOLOGIA Indeterminada.

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 29
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA 3	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 13'11 / 13'10	COTA INF. 13'02
Rasa de tall recte, irregular, d'uns 6 cm d'amplada.		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER 19 30	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 24
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Rasa de fonamentació de la banquetta UE 19.	CRITERIS DATACIÓ Absència de material. Pel fet de tallar un estrat del segle XIV (veure UE 24), s'ha de considerar amb posterioritat a aquest moment.
	CRONOLOGIA Indeterminada.

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 30
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 13'11 / 13'10	COTA INF.
Terres soltes de color negrós, amb fragments de rajols i restes de morter.		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 21	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 29
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Reompliment de la rasa UE 29.	CRITERIS DATACIÓ Manca de material arqueològic.
	CRONOLOGIA Indeterminada.

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 31
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 13'41 / '38 / '40	COTA INF. 13'20 / '26 / '13
<p>Estructura de forma irregular constituïda per pedres molt diverses lligades amb abundant morter de calç i sorra, de gra gruixut, amb algunes teules, sense cap disposició concreta.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA 1	RECOLZA EN 24
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 9 20 21

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>Les cotes que es donen són de la part nord, centre i sud respectivament.</p>
----------------	--

INTERPRETACIÓ Fonamentació del mur UE 1.	CRITERIS DATACIÓ
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 32
PLANTA 2	SECCIÓ	FOTOGRAFIA 4	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	<small>COTA SUP.</small> 13'32 / 13'25	<small>COTA INF.</small> 12'66 / 12'82
<p>Estructura d'uns 50 centímetres d'alçada, de les mateixes característiques constructives que les banquetes UUEE 18 i 19 (veure fitxa UE 18), que s'adossa a l'angle sud-oest del mur UE 4.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB 18
SE LI RECOLZA 7	RECOLZA EN 43
COBERT PER 20	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER 36	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>Per sobre d'aquest basament no hi havia pedres del paviment UE 6, sinó que aquest havia estat substituït per fragment de rajols i pedres més petites.</p>
----------------	---

INTERPRETACIÓ Basament adossat al mur UE 6, construït probablement com a reforç d'aquest mur en el moment en què es construeix la volta que cobreix l'àmbit.	CRITERIS DATACIÓ
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 33 ÀMBIT 6
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Terres de consistència sorrenca, d'un color semblant a l'UE 24, però més soltes, remenades, amb abundant material arqueològic.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 24
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>Aquestes terres s'han separat de l'UE 24 per la presència de reflexes metàl·lics, i per concentrar-se davant de la porta UE 5 i de la banqueta UE 32.</p>
----------------	---

INTERPRETACIÓ Indeterminada	CRITERIS DATACIÓ Presència de reflex metàl·lic valencià antic i verd i manganés català.
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 34
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	<small>COTA SUP.</small> 13'40 / 13'24	<small>COTA INF.</small> 13'13 / 12'97
Veure descripció UE 31: idèntiques característiques.		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA 4	RECOLZA EN 37
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS Les cotes es donen, respectivament, primer a l'extrem est i després l'oest.
----------------	--

INTERPRETACIÓ Fonament del mur UE 4.	CRITERIS DATACIÓ
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 36
PLANTA 3	SECCIÓ	FOTOGRAFIA 4	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 12'65 / 12'66	COTA INF. 12'36
<p>Rasa amb el tall recte i l'extrem est arrodonit, amb la base plana. La seva orientació és d'est a oest, davant el mur UE 4 i just fins a l'inici de la porta UE 5.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 24	COBREIX A
REBLERT PER 37	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 32 43
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Rasa indeterminada.	CRITERIS DATACIÓ En base al material del reompliment UE 37.
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 37 ÀMBIT 6
PLANTA 	SECCIÓ 	FOTOGRAFIA 	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP.

COTA INF.

Terres soltes, sorrenques, amb pedres petites i morter desfet, amb presència destacable de material arqueològic. Les seves característiques són semblants a les dels reompliments UE 39 i UE 41.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA 34	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 36
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS

OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ

Reompliment de la rasa UE 36.

CRITERIS DATACIÓ

Presència de verd i manganés català.

CRONOLOGIA

Segle XIV.

NOM I DATA

Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 38
PLANTA 3	SECCIÓ	FOTOGRAFIA 5	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 12'51	COTA INF. 12'33
<p>Forat e contorn semicircular amb el tall relativament recte, amb un radi entre 28 i 34 centímetres. Es troba situat just a l'angle entre les banquetes UE 18 i UE 19.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 24	COBREIX A
REBLERT PER 39	REBLEIX A
TALLAT PER 40	TALLA A 43
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>La situació d'aquest forat coincideix aproximadament amb el forat superior UE 22. No obstant, no sembla ser el mateix.</p>
----------------	--

INTERPRETACIÓ Forat en el sòl UE 43, de difícil interpretació.	CRITERIS DATACIÓ En base al material del reompliment UE 39.
	CRONOLOGIA Segle XIV.

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 39 ÀMBIT 6
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Terres soltes, sorrenques, amb restes de morter i algunes pedres petites, i amb presència destacable de material arqueològic.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 38
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>Les seves característiques són semblants a l'UE 41.</p>
----------------	---

INTERPRETACIÓ Reompliment del forat UE 38.	CRITERIS DATACIÓ Presència de verd i manganés català.
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 40
PLANTA 3	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA 5	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 12'64 / 12'51	COTA INF. 12'48 / 12'17
	<p>Rasa de tall recte, orientada de nord a sud, de forma regular, amb una profunditat de 16 a 36 cm, i amb un suau desnivell cap al nord. Es troba situada davant de tota la llargada de la banquetta UE 18 i fa escaire davant l'angle que fa aquesta banquetta amb l'UE 32. El fons de la rasa sembla l'argila típica del subsòl.</p>	

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 24	COBREIX A
REBLERT PER 41	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 38 43
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

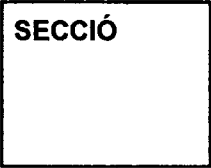
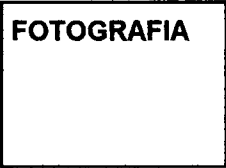
CROQUIS	OBSERVACIONS <p>La cota superior de la rasa queda a nivell de la part inferior de la banquetta UE 18.</p> <p>Sembla que aquesta rasa té una relació amb la rasa UE 36.</p>
----------------	---

INTERPRETACIÓ Rasa indeterminada en el sòl UE 43.	CRITERIS DATACIÓ Veure el material del reompliment de la rasa, UE 41.
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997.

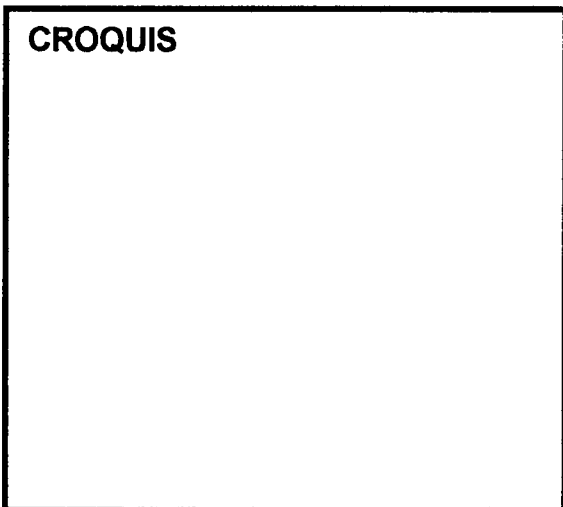
PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 41 ÀMBIT 6
PLANTA 	SECCIÓ 	FOTOGRAFIA 	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 12'64 / 12'51	COTA INF. 12'48 / 12'17
	<p>Terres soltes, de color marronós, amb algunes restes de morter i pedres petites. La textura i l'aspecte és el mateix en tota la seva potència.</p>	

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA 18	RECOLZA EN
COBERT PER 24	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 40
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS 	OBSERVACIONS <p>La banquetta UE 18 queda just per damunt d'aquest reompliment.</p>
--	--

INTERPRETACIÓ Reompliment de la rasa UE 40.	CRITERIS DATACIÓ Absència de material de cronologia determinada.
	CRONOLOGIA Indeterminada.

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 42
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA 6, 7	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 1252 / 1247	COTA INF.
<p>Acumulació de pedres, majoritàriament granits i rocs foguers, barrejades amb fragments de teules i morter, i abundant material arqueològic. Es concentren a l'extrem est de l'àmbit, en un buit del sòl UE 44. La part més propera a l'extrem nord-est de la concentració de pedres, apareixen pedres cremades amb cendres i carbonets.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 43	COBREIX A 44
REBLERT PER	REBLEIX A 45
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Acumulació d'enderrocs.	CRITERIS DATACIÓ
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 43
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 12'44 / 12'76	COTA INF.
<p>Estrat d'argila de color ocre-marronós, compactada i dura, amb la superfície desnivellada en direcció a l'est (en quasi tres metres i mig de distància hi ha 32 cm. de diferència).</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA 18 19 32	RECOLZA EN
COBERT PER 24	COBREIX A 42 44 45
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER 36 38 40	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Sòl inderterminat	CRITERIS DATACIÓ Presència de verd i manganés català.
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 44
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 12'64 / 12'33

COTA INF.

Estrat de superfície molt desnivellada en direcció a l'oest, cremada, amb presència de carbons i cendres, repartides en diversa densitat en tot l'estrat -en alguns llocs pràcticament no s'observen. Té escassa potència, entorn als 4 cm les cendres, i amb una textura sorrenca, fina.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 42 43	COBREIX A 46 47 48
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER 45	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS

OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ

Sòl relacionat amb algun incendi.

CRITERIS DATACIÓ

Presència de verd i maganés català.

CRONOLOGIA

Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 45
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 12'33	COTA INF. 12'29 / 12'10
<p>Rasa de contorn i tall irregular, amb la base relativament plana i amb pendent cap a l'extrem nord.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 43	COBREIX A
REBLERT PER 42	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 44 46
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Rasa indeterminada en el sòl UE 44.	CRITERIS DATACIÓ Veure el reompliment UE 42.
	CRONOLOGIA Indeterminada.

NOM I DATA Gener de 1997.

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 46 ÀMBIT 6
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Sòl amb la superfície desnivellada cap a l'oest, constituït per argiles poc compactades, més aviat soltes, d'una textura sorrenca, com desfetes, amb abundants fragments de morter i runa petita.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A 50 52 54	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 44	COBREIX A 49 50 51 52 53 54 55
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER 45 47	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS <p>El nivell de cendres que apareix per sobre d'aquest estrat UE 46 pràcticament és solidari amb aquest.</p>
----------------	---

INTERPRETACIÓ Sòl indeterminat	CRITERIS DATACIÓ Presència de verd i manganés català.
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 47
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP.

COTA INF.

Rasa orientada de nord a sud, d'uns 60 centímetres d'amplada, amb el perfil recte i la base relativament plana.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 44	COBREIX A
REBLERT PER 48	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 46
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS

OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ

Rasa en el sòl UE 46.

CRITERIS DATACIÓ

Veure el material del reompliment UE 48.

CRONOLOGIA

Segle XIV.

NOM I DATA

Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 48
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Terres de textura molt sorrenca, d'un color marró-ataronjat clar, amb algunes pedres petites i morter.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 44	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 47
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Reompliment de la rasa UE 47	CRITERIS DATACIÓ Presència de vidrat blanc llis que acompanya comunment la ceràmica de verd i managanés.
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 49 ÀMBIT 6
PLANTA 	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA 	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 12'6	COTA INF. 12'45
<p>Rasa localitzada a l'extrem est de l'àmbit, amb el tall irregular, però ben definit, i amb una amplada màxima de 60 cm.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB 53
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 46	COBREIX A
REBLERT PER 50	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 55
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Rasa en el sòl UE 55.	CRITERIS DATACIÓ Veure el material del reompliment UE 50.
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 50
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 1278 / 1276	COTA INF. 1254 / 1246
<p>Terres soltes, sorrenques, amb gran quantitat de morter de calç i amb pedres i teules d'enderroc, a més de restes d'argiles amb carbonets.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A 46 52 54	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 46	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 49
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS Va aparèixer un fragment de TS Africana D.
----------------	---

INTERPRETACIÓ Reompliment de la rasa 49.	CRITERIS DATACIÓ Presència de verd i maganés català.
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA 24 de gener de 1997.
--

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 51
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Rasa de contorn irregular, amb el tall relativament recte i amb la base irregular i la base poc plana, que segueix una orientació de nord a sud. Conserva una amplada aproximada de 30 a 40 cm però no es coneix l'amplada total, ja que va més enllà del límit oest de l'excavació.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB 53
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 46	COBREIX A
REBLERT PER 52	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 55
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

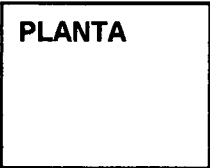
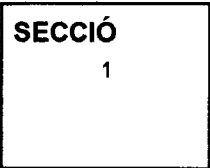
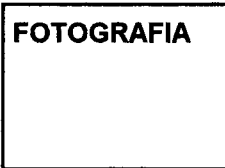
CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Rasa en el sòl UE 55	CRITERIS DATACIÓ Veure material del reompliment de la rasa UE 52.
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 52 ÀMBIT 6
PLANTA 	SECCIÓ 1 	FOTOGRAFIA 	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Mateixes característiques que l'UE 54 (veure fitxa).</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A 46 50 54	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 46	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 51
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Reompliment de la rasa UE 51.	CRITERIS DATACIÓ Manca de material de cronologia determinada.
	CRONOLOGIA Indeterminada.

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 53
PLANTA	SECCIÓ	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Rasa de contorn irregular, amb el perfil relativament recte i amb la base irregular, poc plana, orientada d'est a oest. Conserva una amplada entre 20 i 50 cm, però aquesta no és l'amplada total ja que continua més enllà del límit nord de l'excavació.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB 49 51
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 46	COBREIX A
REBLERT PER 54	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A 55
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

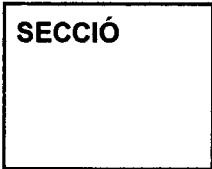
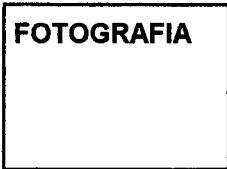
CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Rasa en el sòl UE 55.	CRITERIS DATACIÓ Veure el material del reompliment UE 54.
	CRONOLOGIA

NOM I DATA Gener de 1997

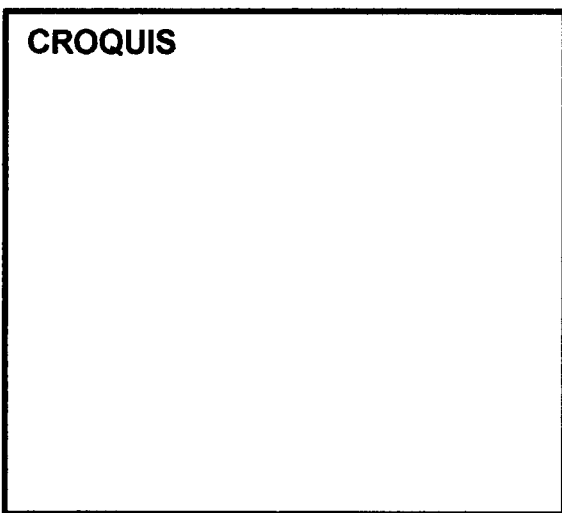
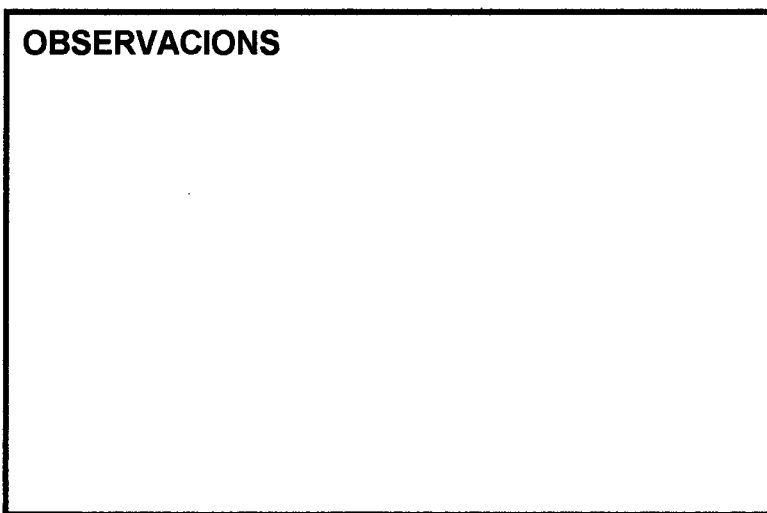
PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 54 ÀMBIT 6
PLANTA 	SECCIÓ 	FOTOGRAFIA 	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Terres soltes, de textura sorrenca, poc compactades, amb restes de runa petita, fragments de morter, teules corbes i alguna pedra petita.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A 46 50 52	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 46	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A 53
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS 	OBSERVACIONS
--	---

INTERPRETACIÓ Reompliment de la rasa 53.	CRITERIS DATACIÓ Absència de material.
	CRONOLOGIA Indeterminada.

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 55 ÀMBIT 6
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA 8	

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA

COTA SUP. 11'80 / 11'72

COTA INF.

Estrat que es distingeix per la superfície argilosa i de color ataronjat. Està constituït per argiles humides, amb presència constant de runa petita, fragments de morter, teules i algun rajol pla, amb fragments de pissarres i granits, i algun carbonet. Cap al final de l'estrat la runa es fa més abundant i el material ceràmic es presenta més gran i en major quantitat. També presenta runa cremada.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES

IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 46	COBREIX A 56
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER 49 51 53	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS

OBSERVACIONS

Només s'ha excavat en la meitat oest de l'àmbit, la resta s'ha deixat de testimoni.

INTERPRETACIÓ

Sòl indeterminat, possible anivellament

CRITERIS DATACIÓ

Absència de material de cronologia determinada

CRONOLOGIA

Indeterminat, però es troba entre dos estrats del segle XIV

NOM I DATA

Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 56
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP. 10'11 / 10'12	COTA INF.
<p>Estrat que es distingeix per la seva superfície de terres cremades, de color negrós i amb abundants carbonets. La seva textura general és sorrenca, amb terra, menys quantitat de runa que en l'estrat superior. El material ceràmic que apareix és cremat.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN
COBERT PER 55	COBREIX A 57 58
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A 57	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS

INTERPRETACIÓ Nivell relacionat amb algun moment d'incendi.	CRITERIS DATACIÓ Presència de ceràmica de verd i manganés català.
	CRONOLOGIA Segle XIV

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 57
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	<small>COTA SUP.</small> 10'22	<small>COTA INF.</small> 9'66
	<p>Estructura orientada de nord a sud, localitzada just en el perfil de l'excavació, en el subàmbit delimitat a partir de l'UE 55, i que continua més enllà d'aquest perfil. Està mal conservat i queda tallat en el seu extrem nord i sud. La seva construcció és a base d'enconfrat, amb abundant morter.</p>	

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA	RECOLZA EN 58
COBERT PER 56	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA 56

CROQUIS	OBSERVACIONS
----------------	---------------------

INTERPRETACIÓ Mur	CRITERIS DATACIÓ Recolza en un estrat del segle XIII.
	CRONOLOGIA Postquem segle XIII

NOM I DATA Gener de 1997

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa d'UE.

Documentació			U.E. 58
PLANTA	SECCIÓ 1	FOTOGRAFIA	
			ÀMBIT 6

DESCRIPCIÓ ARQUEOLÒGICA	COTA SUP.	COTA INF.
<p>Estrat amb la superfície que es distingeix per la presència de sorres compactades i que queda just arran de la part final del mur UE 57. Aquest estrat és molt humit, fangós, prop del nivell freàtic, i es caracteritza per la presència de runa, bàsicament restes de morter, i abundants carbonets i alguns fragments de fusta.</p>		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
IGUAL A	ES SOLIDARI AMB
SE LI RECOLZA 57	RECOLZA EN
COBERT PER 56	COBREIX A
REBLERT PER	REBLEIX A
TALLAT PER	TALLA A
ES LLIURA A	SE LI LLIURA

CROQUIS	OBSERVACIONS El nivell d'aigüa és a la cota de 9'23 m
----------------	---

INTERPRETACIÓ Nivell sobre el qual es fonamenta el mur UE 57	CRITERIS DATACIÓ Absència de verd i manganés, i de material que sembla definir-se com a propi del segle XIII: Sant Martí d'Empúries, Marsella...
	CRONOLOGIA Segle XIII

NOM I DATA Gener de 1997
----

4. fitxes de material de la cel·la 4

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Fitxa de material

U.E. 66

NÚM. INV. CE.P97-66

ÀMBIT 4

CAIXA 1

Ceràmica	V.	B.	N.	Alt.	S/F	Total
1101						24
1153						15
1103						15
1152						4
1154						1
1251	6	15	2	2	46	71
1253		2	2		9	13
1254	32	11		2	42	87
1256	2				37	39
1259	2					2

Tip./form	V.	B.	N.	Alt.	S/F	Total
1101/05					1	1
1101/21					1	1
1101/22	3				1	4
1101/26		1				1
1101/35	3	1			5	9
1101/42	1				1	2
1101/99	1	4			1	6

1153/03		1				1
1153/04		1				1
1153/11	2	1				3
1153/12		1				1
1153/99	5				4	9

1103/12	5	3			4	12
1103/18	2					2
1103/99	1					1

1152/06	3				1	4
---------	---	--	--	--	---	---

1154/96	1					1
---------	---	--	--	--	--	---

Vidre

1

1

VARIS

cer. rodada

indeterminat

OBSERVACIONS

La vora del 1154/96 que ha aparegut es considera una intrusió.
La fauna que hi apareix està molt cremada.

CRONOLOGIA finals del segle XVI

METALLS

clau 1 fe

frag. ganiv. 1 fe

indeter. 1 fe

FAUNA

43

MALACOLOGIA

1

OSSOS HUMANS

ICTIOFAUNA

5. fitxes de material de la cel·la 6

Inventari fotogràfic.

NÚM. FOTO 1			ÀMBIT 6	ORIENTACIÓ E	U.E. 19 i 20
TIPUS	BN. X	D. X	DESCRIPCIÓ Preparació de morter del paviment de pedres UE6		

NÚM. FOTO 1 bis			ÀMBIT 6	ORIENTACIÓ W	U.E. 8,18,20 i 32
TIPUS	BN. X	D. X	DESCRIPCIÓ Preparació de morter del paviment de pedres UE6		

NÚM. FOTO 2			ÀMBIT 6	ORIENTACIÓ W	U.E. 18,19,22 i 27
TIPUS	BN. X	D. X	DESCRIPCIÓ Forats		

NÚM. FOTO 3			ÀMBIT 6	ORIENTACIÓ W	U.E. 19 i 29(rasa)
TIPUS	BN. X	D. X	DESCRIPCIÓ Rasa de fonamentació de la banqueteta UE 19		

NÚM. FOTO 4			ÀMBIT 6	ORIENTACIÓ E	U.E. 36
TIPUS	BN. X	D. X	DESCRIPCIÓ Rasa		

NÚM. FOTO 5			ÀMBIT 6	ORIENTACIÓ W	U.E. 38 i 40
TIPUS	BN. X	D. X	DESCRIPCIÓ Forat i rasa a nivell de les banquetes UE 18 i 19		

NÚM. FOTO 6			ÀMBIT 6	ORIENTACIÓ W	U.E. 42
TIPUS	BN. X	D. X	DESCRIPCIÓ Munt de pedres sota UE 43		

NÚM. FOTO 7			ÀMBIT 6	ORIENTACIÓ W	U.E. 42
TIPUS	BN. X	D. X	DESCRIPCIÓ Amuntament de pedres		

NÚM. FOTO 8			ÀMBIT 6	ORIENTACIÓ W	U.E. 49,51 i 53
TIPUS	BN.	D. X	DESCRIPCIÓ Rases indeterminades en el sòl UE 55		

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

NÚM. FOTO			ÀMBIT	ORIENTACIÓ	U.E.
TIPUS	BN.	D.	DESCRIPCIÓ		

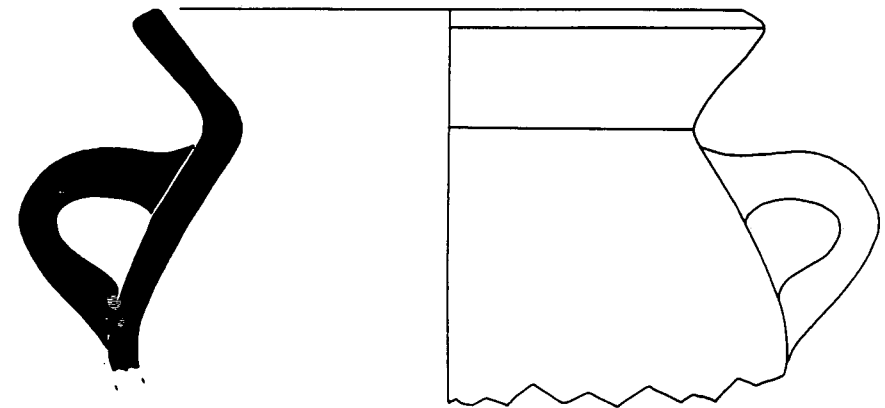
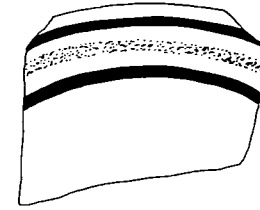
6. l amines de dibuix de material

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)
Làmina de dibuix de material.

LAMINA 1	U.E.	24	CAIXA 2
	NÚM. INV.	CE.P97-24	
	ÀMBIT	6	

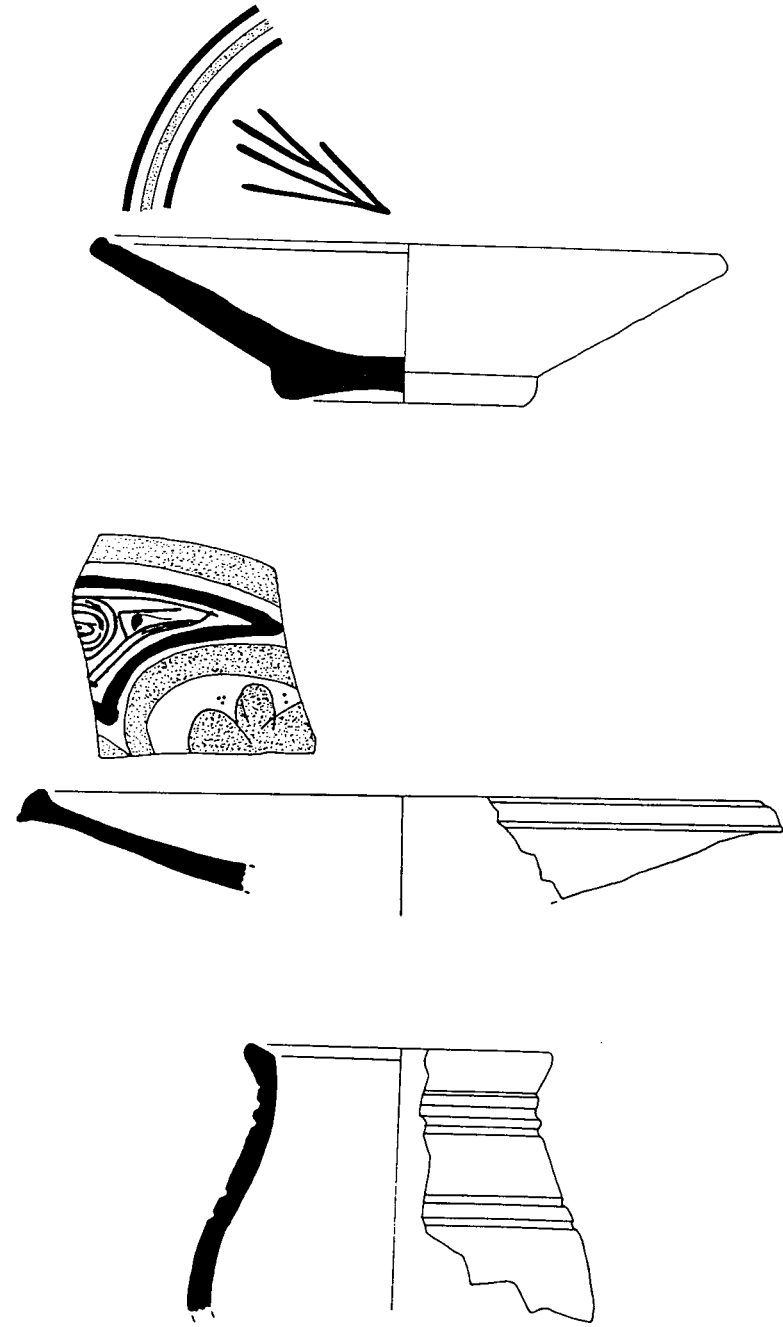
DESCRIPCIÓ	
1	Vora de verd i manganès català
2	Vora de verd i manganès català
3	Vora de verd i manganès català
4	Vora de verd i manganès català
5	Vora d'olla de ceràmica grollera reduïda
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)
Làmina de dibuix de material.

LAMINA 2	U.E.	56	CAIXA 2
	NÚM. INV.	CE.P97-56	
	ÀMBIT	6	

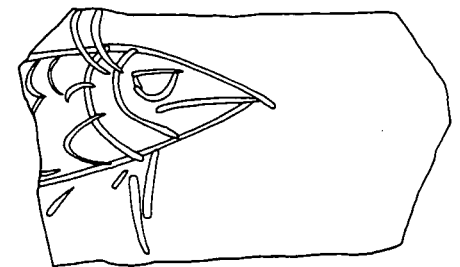
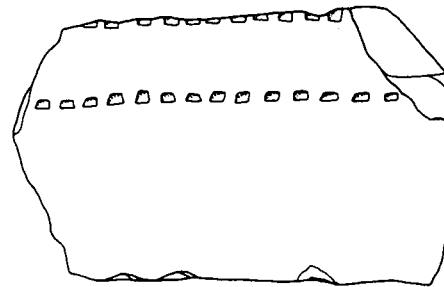
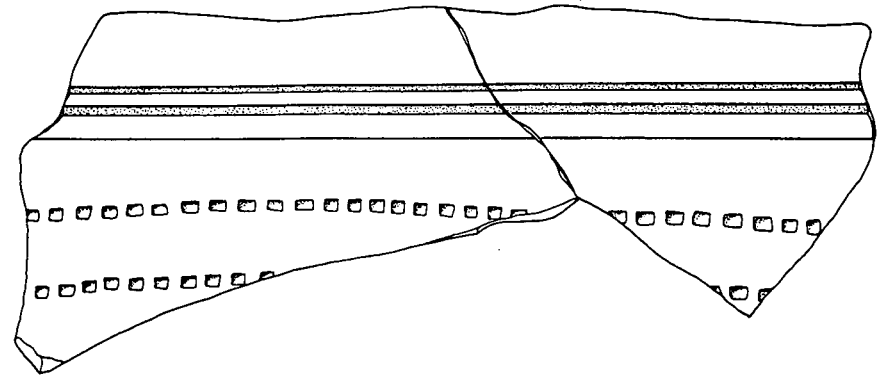
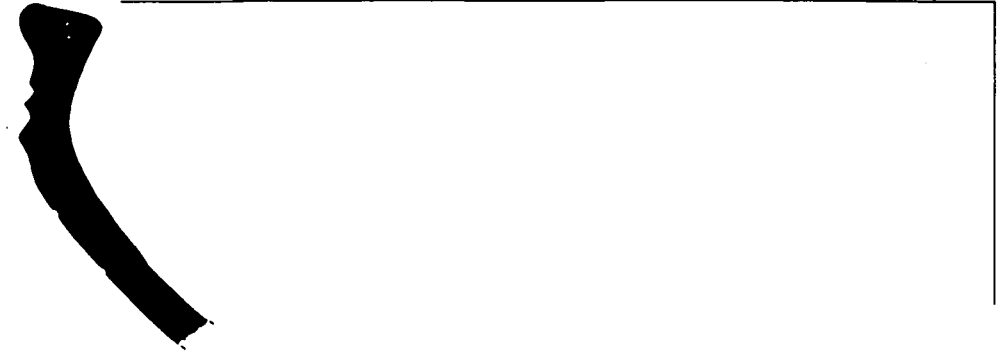
DESCRIPCIÓ	
1	Plat de verd i manganès català
2	Vora de verd i manganès valencià de Paterna
3	Vora d'olleta de ceràmica vidrada de cuina
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)
Làmina de dibuix de material.

LAMINA 3	U.E.	58	CAIXA 2
	NÚM. INV.	CE.P97-58	
	ÀMBIT	6	

DESCRIPCIÓ	
1	Vora de ceràmica grollera reduïda decorada a rodeta
2	Fragment inf. de grollera reduïda decorada a rodeta, a l'interior peix grafiat
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

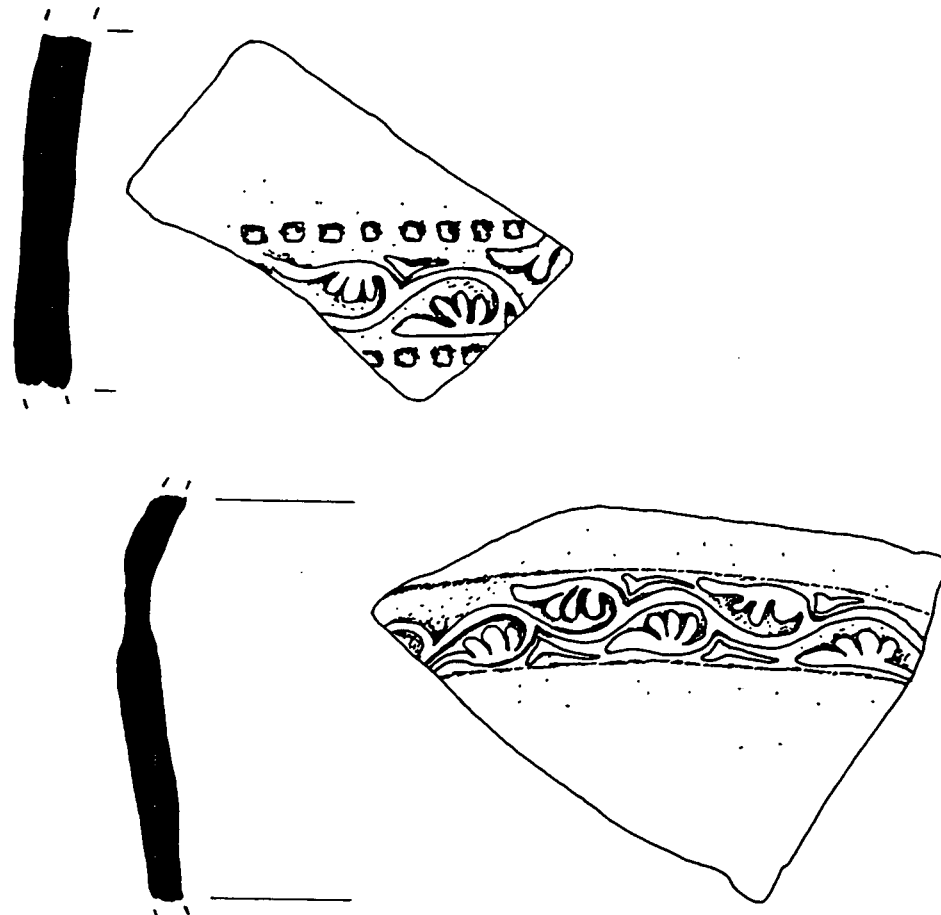

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Làmina de dibuix de material.

LAMINA 4	U.E.	58	CAIXA 2
	NÚM. INV.	CE.P97-58	
	ÀMBIT	6	

DESCRIPCIÓ	
1	Fragment informe de ceràmica grollera reduïda decorada a rodeta
2	Fragment informe de ceràmica grollera reduïda decorada a rodeta
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

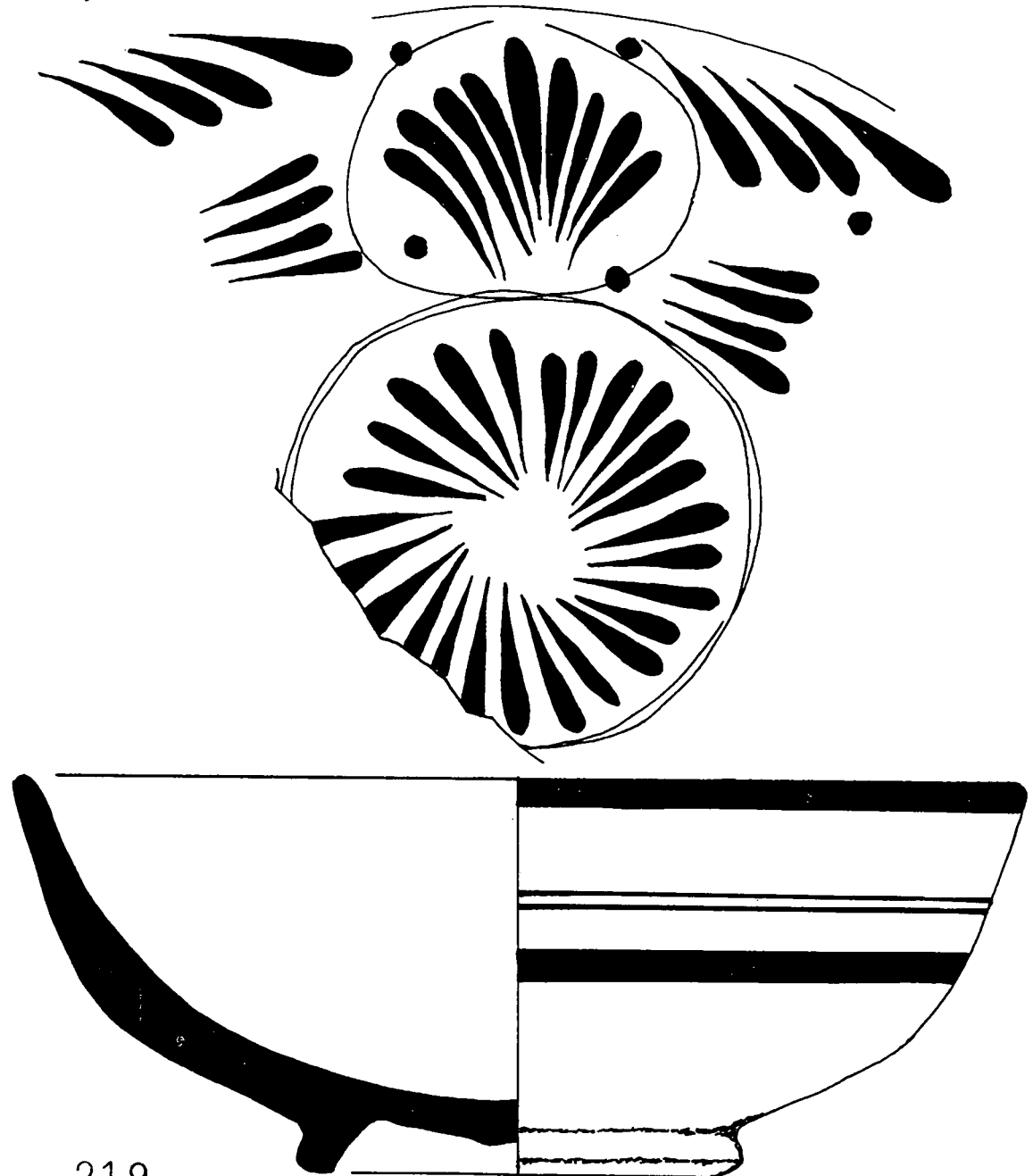

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)

Làmina de dibuix de material.

LAMINA 5	U.E.	66	CAIXA 1
	NÚM. INV.	CE.P97-66	
	ÀMBIT	4	

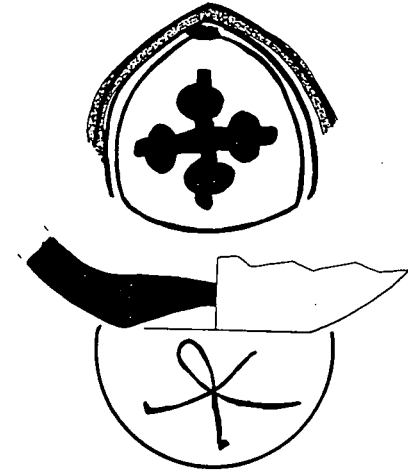
DESCRIPCIÓ	
1	Plat de ceràmica blava catalana
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)
Làmina de dibuix de material.

LAMINA 6	U.E.	66	CAIXA 1
	NÚM. INV.	CE.P97-66	
	ÀMBIT	4	

DESCRIPCIÓ	
1	Fragment de base d'escudella de ceràmica blava i daurada catalana
2	Fragment de base d'escudella de ceràmica blava catalana
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

PRESÓ VELLA. CASTELLÓ D'EMPÚRIES (ALT EMPORDÀ)
Làmina de dibuix de material.

LAMINA 7	U.E.	67	CAIXA 1
	NÚM. INV.	CE.P97-67	
	ÀMBIT	4	

DESCRIPCIÓ	
1	Bol de ceràmica de reflex metàl·lic català
2	Fragment de vora d'un recipient de ceràmica vidrada verda monocroma
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

